

Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta tělesné kultury

MAPOVÁNÍ SKIAREÁLU ŠPINDLERŮV MLÝN A ZIMNÍCH POHYBOVÝCH
AKTIVIT V TÉTO DESTINACI PRO OSOBY S TĚLESNÝM A ZRAKOVÝM

POSTIŽENÍM

Diplomová práce

(magisterská)

Autor: Bc. Kateřina Faltusová
Aplikované pohybové aktivity
Vedoucí práce: Mgr. Radka Čiháková, Ph.D.

Olomouc 2019

Bibliografická identifikace

Jméno a příjmení autora: Bc. Kateřina Faltusová
Název diplomové práce: Mapování Skiareálu Špindlerův Mlýn a zimních pohybových aktivit v této destinaci pro osoby s tělesným a zrakovým postižením
Pracoviště: Katedra Aplikovaných Pohybových Aktivit
Vedoucí diplomové práce: Mgr. Radka Čiháková, Ph.D.
Rok obhajoby diplomové práce: 2020

Abstrakt: Diplomová práce se zabývá mapováním Skiareálu Špindlerův Mlýn a zimních pohybových aktivit ve zvolené destinaci se zaměřením pro osoby s tělesným a zrakovým postižením. Hlavním cílem práce je zjistit přístupnost jednotlivých lyžařských areálů, které jsou součástí Skiareálu Špindelrův Mlýn pro cílové skupiny osob s tělesným postižením a osob se zrakovým postižením. Dalším záměrem je průzkum nabídky možných zimních pohybových aktivit ve zvolené destinaci a na základě zjištěných údajů posoudit zda jsou pro tyto cílové skupiny vhodné. Výzkum využívá metodiku mapování bezbariérovosti lyžařských středisek Pleva (2014), konkrétně aktuálně upravený záznamový formulář od Gondeka (2019). Shromažďování údajů je prováděno prostřednictvím techniky pozorování a doplněno nestrukturovaným rozhovorem. Zjištěná data jsou zaznamenána do metodických formulářů.

Klíčová slova: lyžování, pohybové aktivity, pohybová gramotnost, bariéry, tělesné postižení, zrakové postižení.

Souhlasím s půjčováním diplomové práce v rámci knihovních služeb.

Bibliographical identification

Author's first name and surname:	Bc. Kateřina Faltusová
Title of the master thesis:	Mapping Skiareal Špindlerův Mlýn and winter physical activities in this destination for physical or visual disabilities
Department:	Department of Adapted Physical Activity
Supervisor:	Mgr. Radka Čiháková, Ph.D.
The year of presentation:	2020

Abstract: The diploma thesis mapping Skiareal Špindlerův Mlýn and winter physical activities in this destination focused for people with physical and visual impairments. The main target thesis is to find out the accessibility of individual pistes of Skiareal Špindlerův Mlýn for people with physical handicap and people with visual impairments. Another intention is to survey the offer of winter physical activities in this destination and on the basis of data to assess whether they are suitable for these target groups. The research uses the methodology for mapping the accessibility of ski resorts from Pleva (2014), specifically the updated form by Gondek (2019). Data collection is through the technique observation, which is supplemented by an unstructured interview and writing in to the methodological forms.

Keywords: skiing, physical activities, physical literacy, barriers, physical disability, visual impairment.

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem svoji diplomovou práci vypracovala samostatně pod vedením Mgr. Radky Čihákové, Ph.D., uvedla jsem všechny použité literární zdroje a další prameny uvedené v referenčním seznamu a dodržovala jsem zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 18. 11. 2019

.....

Na tomto místě bych ráda poděkovala své vedoucí diplomové práce, Mgr. Radce Čihákové, Ph.D. za konzultace, především mě do práce nadchla, díky svému zapálení pro lyžování na monoski. Poděkovat bych chtěla také své konzultantce Mgr. Kláře Botkové za její podnětné poznámky pro moji práci. Děkuji lyžařům a kamarádům s tělesným postižením, za věcné a praktické připomínky ohledně specifik lyžování přímo z praxe. Do této fáze studia bych se nikdy nedopracovala nebýt mé podporující rodiny a přátel, tímto Vám všem děkuji.

Obsah

ÚVOD.....	7
1 PŘEHLED POZNATKŮ.....	9
1.1 Pohybová gramotnost.....	9
1.1.1 Pohybové aktivity v podpoře zdraví.....	10
1.1.2 Aplikované pohybové aktivity ve volném čase.....	13
1.1.3 Aplikované pohybové aktivity v zimním prostředí.....	15
1.2 Bariéry.....	18
1.2.1 Psychické (vnitřní) bariéry.....	19
1.2.2 Fyzické (vnější) bariéry - architektonické.....	20
1.2.3 Další fyzické (vnější) bariéry.....	21
1.3 Lyžování osob s tělesným a zrakovým postižením.....	21
1.3.1 Tělesné postižení.....	22
1.3.2 Specifika sjezdového lyžování osob s tělesným postižením.....	24
1.3.3 Zrakové postižení.....	26
1.3.4 Specifika sjezdového lyžování osob se zrakovým postižením.....	30
2 CÍLE.....	32
2.1 Dílčí cíle.....	32
2.2 Úkoly.....	32
2.3 Výzkumné otázky.....	32
3 METODIKA.....	33
3.1 Charakteristika výzkumného souboru.....	33
3.2 Výzkumné metody.....	33
3.3 Realizace výzkumu.....	34
3.4 Zpracování dat.....	35
4 VÝSLEDKY PRÁCE.....	36
4.1 Lyžařské areály součástí Skiareálu Špindlerův Mlýn.....	36
4.2 Další zimní pohybové aktivity v destinaci Horní Mísečky a Špindlerův Mlýn.....	70
5 DISKUZE.....	75
6 ZÁVĚR.....	77
7 SHRNU TÍ.....	80
8 SUMMARY.....	82
9 REFERENČNÍ SEZNAM.....	84
SEZNAM PŘÍLOH.....	89

ÚVOD

*„Nemůžeš-li létat, běž, nemůžeš-li běžet, jdi,
nemůžeš-li ani jít, plaz se. Ale ať už děláš cokoli,
musíš se neustále pohybovat kupředu“.*

(Martin Luther King)

Žijeme v době, kdy má každý z nás právo účastnit se pohybové aktivity, ať už se jedná o úroveň rekreačního pohybu, závodní a vrcholovou úroveň sportu nebo pohybové aktivity už od dětství v rámci školního vzdělávání. Jinak tomu není ani v případě lidí se zdravotním postižením, jejich právo na aktivní trávení volného času a uplatnění ve sportu je dáno základním dokumentem v České republice platným již od roku 2009, Úmluva o právech osob se zdravotním postižením. Podporou a zapojením do pohybových aktivit lidí se zdravotním postižením, můžeme zvýšit jejich míru zapojení do společnosti. Z potřeby přizpůsobit pohybové aktivity lidem se zdravotním postižením vzniká obor Aplikované pohybové aktivity. I přes to laická veřejnost ví velice málo o zapojení těchto lidí v oblasti sportu. Povědomí se týká především mediálně propagovaných sportovních úspěchů nebo fantastických sportovních novinek z tohoto oboru. Mnohým lidem se tak může zdát pohybová aktivita u lidí s postižením neuvěřitelná až neuskutečnitelná. Z jejich pohledu to nejspíš vypadá, že se zbytečně věnujeme naprosto fiktivní a bláznivé skutečnosti, když se snažíme popsat přístupnost zimních sportů.

Téma mapování lyžařských středisek a jejich přístupnost lidem s tělesným a se zrakovým postižením je aktuálně řešenou problematikou, doposud spíše opomíjenou, a proto jsem si ji vybrala pro svoji diplomovou práci. Touto problematikou se ve své bakalářské a diplomové práci zabýval například Pleva, který roku 2014 sestavil metodický manuál pro mapování bezbariérovosti lyžařských středisek. Kolega Gondek poté roku 2019 upravil záznamový formulář a zaměřil se na osoby se zrakovým postižením. Díky předchozím zkušenostem s lyžováním osob tělesně a zrakově postižených a doplněním svého vzdělání o licenci instruktora pro lyžování na monoski, jsem měla možnost poznat jejich specifické potřeby v rámci sjezdového lyžování a pobytu v zimním prostředí. Výběr místa jsem zvolila na základě mého opakovaného působení ve Skiareálu Špindlerův Mlýn, jako instruktor pro základní sjezdové lyžování a snowboarding. Zároveň je Skiareál Špindlerův Mlýn jedním z největších

a nejprestižnějších lyžařských středisek v České republice, nabízí spoustou možností a rozhodně není určen pouze pro intaktní společnost. Zvolená destinace nabízí v zimním období opravdu velké množství realizace pohybových aktivit, nejenom lyžování sjezdové, také běžecké lyžování, sáňkování, jízdu na nafouknutých duších snowtubing a další. Zároveň je tu nepřehledné množství restaurací a nápojových barů, ubytování a rozšiřují se i možnosti relaxace ve wellness centrech či návštěva plaveckých bazénů. Vzhledem k této skutečnosti bylo nutno práci zaměřit na popis exteriéru vybraných míst a posouzení jejich přístupnosti pro návštěvníky se zrakovým či tělesným postižením.

Ráda bych touto diplomovou prací podala bližší informace o přístupnosti exteriérů zvoleného lyžařského střediska lyžařům s tělesným a zrakovým postižením. Druhým záměrem mé práce je přiblížit další pohybové aktivity, kromě sjezdového lyžování, které by mohly návštěvníkům této destinace být vhodným zpestřením programu při jejich zimním pobytu.

Mapování a průzkum přístupnosti, bude probíhat v sedmi lyžařských areálech, které jsou součástí Skiareálu Špindlerův Mlýn. Otázka zní, které z těchto areálů jsou vhodné a které jsou nevhodné pro osoby s tělesným a zrakovým postižením. Doplněním nabídky sjezdového lyžování, bude průzkum dalších možností zimních pohybových aktivit pro návštěvníky s tělesným a zrakovým postižením v destinaci Špindlerův Mlýn a na Horní Mísečky. Pokusím se zjistit, které z vybraných aktivit jsou vhodné pro tyto návštěvníky a které nikoliv.

Pro objasnění problematiky se v první části zaměřím na teoretické poznatky v oblastech pohybové gramotnosti, bariér a specifík sjezdového lyžování této klientely, které budou východiskem pro praktický výzkum.

Ráda bych svou prací přispěla k lepší informovanosti lidí s tělesným a se zrakovým postižením v této destinaci. Práce by mohla být východiskem pro monitoring bezbariérovosti ve zvolené oblasti a k rozšíření bezbariérové mapy v rámci České republiky. Doufám, že zjištěné poznatky o přístupnosti oblasti sníží obavy z nového nezmapovaného prostředí a podpoří osoby s tělesným a zrakovým postižením v aktivním trávení volného času v zimním období.

1 PŘEHLED POZNATKŮ

1.1 Pohybová gramotnost

První kapitola má za úkol zdůraznit neodmyslitelnou potřebu budování a zdokonalování pohybové gramotnosti, uvést pozitivní vliv pohybové aktivity na zdraví. Celá práce se snaží o motivaci jedinců, s omezením hybnosti a jedinců limitovaných zrakovou vadou, k pohybově aktivnímu trávení volného času a to i v zimním prostředí. Roční období kdy sněhová pokrývka zakryje pozemní komunikaci, přirozeně skýtá větší množství překážek a působí jako prostředí naprosto nevhodné pro jedince s postižením pohybového aparátu. Zimní podmínky omezí orientaci v prostředí také lidem se zrakovým postižením. Prostřednictvím modifikace zimních sportů, které nabízejí aplikované pohybové aktivity, je možné v aktivním trávení volného času pokračovat i v takto nepříznivých podmínkách.

Obecně pod pojmem gramotnost si s nejvyšší pravděpodobností většina lidí představí především tu čtenářskou. Neodmyslitelnou gramotností, se kterou se jedinec setkává již od dětství v rodině, bývá také matematická, finanční a v současné době počítačová gramotnost. Pohybové gramotnosti se nepřikládá takový význam a vedení k celoživotní pohybové aktivitě a aktivnímu trávení volného času se stává často opomíjenou záležitostí. Gramotnost sama o sobě není pouhou znalostí pojmů a terminologie daného oboru, ale porozumění jejich souvislostem a následné využití v praktickém životě. Z tohoto důvodu je důležitý rozvoj pohybového chování jedinců a jeho aplikace v každodenních činnostech (Vašíčková, 2016).

Termín pohybové gramotnosti vzbudil pozornost především díky M. Whitehead, která jej zmiňuje ve své publikační činnosti, uvádí pohybovou gramotnost v kontextu a popisuje její atributy. Britská autorka vysvětluje pojem „Physical literacy“ jako komplex motivace, sebedůvěry, sebevědomí, pohybových schopností, znalostí a jejich porozumění, za účelem udržení fyzické zdatnosti a pohybově aktivního života (Whitehead, 2010).

Vašíčková (2016, s. 17) popisuje, že pohybovou gramotnost nelze chápat jako pouhou součást školního vzdělávání, ale jako celoživotní hodnotu každého jedince, která je po celou dobu formována kulturou a společností. Pohybovou gramotnost tedy nelze chápat jako něco co je možné se naučit, je dána individuální způsobilostí a motivací využívání vlastního pohybového potenciálu pohybových schopností, dovedností

a zdatnosti. Učení pohybové gramotnosti může vyústit až v pohybové chování, jehož využití v praxi přispívá ke zdravému životnímu stylu a zlepšuje kvalitu života.

Jedním z klíčových atributů, který podporuje pohybovou gramotnost, je již zmiňovaná motivace k účasti na pohybové aktivitě. Motivace spočívá v pozitivním vztahu k pohybovým aktivitám po celý život, tím si jedinec udržuje nezávislost déle než jedinci s inaktivním životním stylem. Pohybová zdatnost zvyšuje sebevědomí a sebedůvěru, která je druhým atributem úspěšnosti pohybové gramotnosti. Jedinec pohybově kompetentní má lepší koordinaci těla, kterou uplatňuje v běžných denních činnostech. Třetím nepostradatelným atributem a známkou pohybově gramotného jedince je interakce s prostředím, která v praktickém životě pomáhá jedincům lépe předvídat situace a zvolit vhodný pohyb. Atributy se mezi sebou vzájemně podporují a posilují tak osobnost jedince, zvyšují jeho vlastní hodnotu (Vašíčková, 2016).

Pohybově gramotný jedinec podle Whitehead (2010) zvládá interakci s okolním prostředím, komunikuje s ostatními o pohybových aktivitách. Má pozitivní zkušenosti s pohybovou aktivitou a to jej motivuje k aktivnímu životnímu stylu po celý život. Takový člověk chápe vliv pohybových aktivit na své zdraví, pocit spokojenosti zlepšuje vlastní vnímání, sebedůvěru a vnímá svůj život jako kvalitnější.

1.1.1 Pohybové aktivity v podpoře zdraví

Pro lidskou existenci je od narození až do smrti pohyb naprosto přirozenou součástí, díky pohybovým aktivitám se člověk cítí lépe a zkvalitňuje si život. Je obecně známým faktem, že provádění pohybové aktivity působí pozitivně na zlepšení zdraví. V této kapitole vysvětlíme, co je považováno za pohybovou aktivitu, kde přesně můžeme spatřit pozitivní dopad pohybové aktivity na celkové zdraví a naopak co způsobuje její nedostatek.

Světová zdravotnická organizace definovala zdraví jako „stav úplné fyzické, duševní a sociální pohody, nikoli pouze nepřítomnost nemoci nebo zdravotního postižení“ (WHO, 1946). Existuje množství definic a pohledů i v závislosti na různých oborech, pohledy na vnímání zdraví a podoby zdravého jedince se tak liší od biologického až po spirituální v podobě spokojenosti těla i duše. Koncept zdraví je tedy potřeba vnímat komplexně i v rámci společnosti, ve které jedinec žije, tudíž jej chápeme jako dlouhodobý proces spíše než pouhý stav (Ješina, Hamřík, 2011). Nepochybně pozitivní vliv na zlepšení zdraví má vhodně zvolená pohybová aktivita, to nejenom u intaktní společnosti, ale také u lidí se speciálními potřebami (Válková, 2000). Pohybová aktivita

způsobuje v těle morfologické a funkční změny, které mohou vést k předcházení vzniku onemocnění (EU Physical Activity Guidelines for Americans, 2008).

Pohybová aktivita může být dle Frömela, Novosada a Svozila (1999, s. 132) chápána jako „*komplex lidského chování, který zahrnuje všechny pohybové činnosti člověka. Je uskutečňována zapojením kosterního svalstva při současné spotřebě energie.*“ Světová zdravotnická organizace upřesňuje, že se jedná o pohyby, které provádíme při hraní, cestování, aktivní rekreaci, v domácnosti a v práci (WHO, 2018).

Pozitivní dopad pohybové aktivity lze vnímat ve třech oblastech – fyzické, psychické a sociální. Fyzická oblast je zdokonalována prostřednictvím pohybových aktivit, dochází k rozvoji pohybových kompetencí a jejich využití v běžných situacích. V psychické oblasti každého jedince se rozvíjí sebedůvěra a vlastní osobnost. Pohyb pomáhá rozvíjet také sociální oblast, kde probíhá zlepšení sociálních dovedností ve vztahu a komunikaci s jinými lidmi.

Pohybové aktivity mají svůj nezastupitelný význam i u jedinců se zdravotním postižením a působí přirozeným způsobem na všechny tři zmiňované oblasti. Přispívají ve formování jejich osobnosti a eliminují sociální exkluzi (Válková, 2000). Kolisko (2002) blíže popisuje prevenci zdravotních komplikací prostřednictvím pravidelné pohybové aktivity. Zlepšení zdravotního stavu se objevuje v první řadě v oběhovém a dýchacím systému, podporuje odolnost imunitního systému a pohybového aparátu, zvyšuje odolnost vůči stresu a v neposlední řadě přispívá k psychické pohodě. Osoby se zdravotním postižením, často mívají přidružená onemocnění nebo predispozice k chorobám, pravidelnou pohybovou aktivitou lze jejich vzniku předcházet nebo zabránit jejich zhoršení.

Pravidelná a cílená pohybová aktivita pozitivně působí na upevnění zdraví i v prevenci všech civilizačních onemocnění (Kudláček, 2013). Pro svůj blahodárný vliv pohybové aktivity na zdraví je produktivnější a výhodnější podporovat u lidí pohybovou gramotnost a předcházet tak vzniku velkého množství civilizačních onemocnění, např. nadváha, problémy pohybového aparátu, cévní a respirační choroby, než se zaměřovat na léčbu jejich následků.

Vyhlídal (2014, s. 50) ve své publikaci shrnuje poznatky mnoha autorů v oblasti pozitivního vlivu pravidelných pohybových aktivit, které prokazatelně přispívají k:

- rozvoji kardiovaskulární a svalové zdatnosti,
- zvýšení kardiovaskulárního a metabolického zdraví,
- zvýšení hustoty a odolnosti kostní tkáně,

- zvýšení podílu aktivní svalové hmoty,
- snížení rizika ischemické choroby srdeční a cévní mozkové příhody,
- snížení rizika diabetes melitus typu II.,
- snížení rizika rakoviny tlustého střeva a prsu,
- prevence nadváhy a redukce hmotnosti.

Společnost se neustále vyvíjí, vzniká spousta nových technologií, které nám mají ulehčit život, paradoxně se z lidských životů pomalu vytrácí potřeba pohybové aktivity a člověk strádá. Aktuální problematikou je fakt, že narůstá počet inaktivních jedinců, kteří mají sedavý způsob života. Nedostatek pohybové aktivity, nadměrný energetický příjem nebo nezdravé stravování působí negativně na lidské zdraví. Senát Parlamentu České republiky (2014) vidí tuto problematiku jako naléhavý problém veřejné politiky, jejíž řešení je dlouhodobou záležitostí, protože zasahuje celou oblast životního stylu. Počet obézních lidí se zvyšuje, mění se hodnotová orientace, ze které se vytrácí motivace k pohybové aktivitě, což vede k velkému množství zdravotních komplikací. Jako problém vidí nedostatečně dostupnou a zajímavou nabídku pohybových aktivit pro děti, děti si tak nebudují pohybovou gramotnost. Nedostatečná motivace k pohybově aktivnímu trávení volného času přetrvává až do seniorského věku. Děti dávají přednost trávení času u mobilů, počítačů a televize, kde tráví dle výzkumu Kalmana přes dvě hodiny denně, více než je maximální doporučená doba (Senát Parlamentu České republiky, 26. května 2014).

Pro zlepšení stávající pohybové aktivity a zdraví jsou vytvářeny strategické dokumenty a doporučení, z nichž nejznámější po celém světě a první uznávanou se stala Americká národní zpráva o pohybové aktivitě a zdraví z roku 1996. Zpráva popisuje vliv pohybových aktivit na zdraví a kvalitu života lidí a upozorňuje na zaměření pozornosti také na lidi se specifickými potřebami.

Přesnější doporučení v rozsahu pohybových aktivit dle věkových skupin, jsou vydána ve strategickém dokumentu EU Physical Activity Guidelines (2008, s. 7).

- Dospělí minimálně 30 minut 5 dní v týdnu pohybové aktivity střední intenzity nebo 20 minut 3x týdně pohybové aktivity vysoké intenzity.
- Dospělí starší 65 let mají doporučení provádět rovnovážná a silová cvičení.
- Děti školního věku minimálně 60 minut denně spontánních pohybových činností střední až vysoké intenzity. Při rozdělení by neměla být činnost kratší než 10 minut.

1.1.2 Aplikované pohybové aktivity ve volném čase

Touto kapitolou se pokusíme vysvětlit, jak lze vnímat volný čas, a jaké možnosti mají lidé s tělesným a se zdravotním postižením pro aktivní trávení volného času v zimě.

Dumazedier (1966, s. 444) vysvětluje, že definovat volný čas je možné pouze ve vztahu k závazkům a povinnostem. *„Předpokládá, že ony skončí, aby sám začal.... A tak volný čas znamená především osvobození od profesionální práce, kterou ukládá podnik. Znamená také osvobození od školní práce, kterou ukládá škola. Volný čas znamená osvobození od jiných základních závazků, jež ukládají základní zařízení společnosti: instituce rodiny, instituce občanské, duchovní.“*

Pávková (2002) ve své knize navazuje na tvrzení Dumazediera (1966), že *„volný čas je výsledkem svobodné volby“* a činnosti si volíme dobrovolně. Tyto činnosti nás osvobozují a přináší pocit spokojenosti. Náplň volného času je limitována prostředím, ve kterém jej trávíme a tím, jaké možnosti nabízí. Rodinné prostředí má vliv na způsob trávení volného času již od dětství. Dalším činitelem je sociokulturní prostředí, ve kterém jedinec žije a nabídka aktivit volnočasových zařízení a škol.

Potřeba přizpůsobení pohybových aktivit osobám se specifickými potřebami je v naprostých základech dána právem těchto jedinců na kulturní život, rekreaci, volný čas a sport. Toto a další práva jsou ukotvena v základním dokumentu: Úmluva o právech osob se zdravotním postižením, která klade důraz na eliminaci diskriminace osob se zdravotním postižením. Snaha o rovnoprávné zapojení těchto jedinců do všech oblastí života ve společnosti, vyzývá vytváření podmínek pro samostatnost a nezávislost lidí s postižením. Tato opatření se nevězou pouze na zpřístupnění veřejných budov a služeb, ale týkají se zaměstnávání, využívání alternativních způsobů komunikace nebo práva na kulturní život, rekreaci, volný čas a sport (Ješina, Hamřík, et al. 2011). Opatření, vztahující se na volný čas a sport, která musí umožnit smluvní státy této úmluvy, najdeme v článku č. 30. (Úmluva o právech osob se zdravotním postižením, 2008, s. 20-21):

- a) podnítit a podpořit co nejširší zapojení osob se zdravotním postižením do běžných sportovních aktivit na všech úrovních;
- b) zajistit, aby osoby se zdravotním postižením měly možnost organizovat a rozvíjet speciální sportovní a zájmové aktivity a účastnit se jich, a za tímto účelem podporují poskytování odpovídajícího výcviku, školení a prostředků, na rovnoprávném základě s ostatními;

- c) zajistit, aby osoby se zdravotním postižením měly přístup na sportoviště a do rekreačních a turistických zařízení;
- d) zajistit, aby děti se zdravotním postižením měly na rovnoprávném základě s ostatními dětmi přístup k účasti ve hře, k rekreačním, zájmovým a sportovním činnostem, včetně účasti na uvedených činnostech v rámci školy;
- e) zajistit, aby osoby se zdravotním postižením měly přístup ke službám osob a institucí podílejících se na organizaci rekreační, turistické, zájmové a sportovní činnosti.

Zpřístupnit sport a pohybovou aktivitu a podporovat v budování aktivního životního stylu lidí se zdravotním postižením je náplní kinantropologického vědního oboru Aplikovaných pohybových aktivit. Takové prostředí, kde se mohou do pohybové aktivity zapojit všichni bez omezení je vytvářeno pomocí úpravy komunikace, přístupu ke specifčnosti každého jedince, obsahu a podmínek. Je třeba uzpůsobit i další faktory, které mohou vyvstávat průběžně v daných situacích.

Ve světě je ve spojitosti s položením teoretických základů uváděna Claudie Sherill, která se věnuje oboru „Adapted Physical Activity“. V České republice byl zaveden roku 1991 pojem Aplikované Pohybové Aktivity profesorkou Válkovou, která jej definovala slovy (1996, s. 2):

Aplikované pohybové aktivity reprezentují multidisciplinární strukturovaný systém veškerých kontextů pohybových (i sportovních) aktivit osob se specifickými potřebami, ať už v prostředí separovaném, paralelním či integrovaném, realizovaný v souladu se zájmy, schopnostmi či limity daných osob. V případech, kdy individuální limity jsou v podstatě neměnné a osobu vlastně přizpůsobit nelze, je potřeba změnit prostředí (environmentální přístup). I když APA vychází z pojetí kategoriálního (respekt k obecným principům kontraindikací, pochopení základních principů pohybové aktivity dané kategorie), v konkrétních vztazích ke konkrétnímu jedinci je nutné modifikovat, adaptovat vnější vlivy prostředí a následně je aplikovat, a to z vymezených hledisek: komunikace, metody, obsahu činností, pravidel, podmínek, přístupu, prostředí a pomůcek (asistence).

Pohybové aktivity, jak je popsáno již výše, mají pozitivní vliv na život jedince s postižením. Tito jedinci mají ztížené zapojení do majoritní společnosti řadou překážek (blíže specifikováno v kapitole 2.2), ovšem Ješina a Hamřík (2011) popisují, jak právě pohybové aktivity pomáhají lidem s postižením v efektivnější socializaci. V dnešní době

se podle Janečka a kol. (2012), sport jednoznačně stává důležitým prostředkem pro lidi s postižením při jejich integraci do intaktní společnosti.

Zapojení do společnosti a snaha o lepší kvalitu života pro lidi se zdravotním postižením, jsou hlavní cíle, kterých je dosahováno činnostmi pohybového charakteru (Ješina, Kudláček et al., 2012).

1.1.3 Aplikované pohybové aktivity v zimním prostředí

Zimní krajina, pokud je tedy taková zima, kdy mrzne a sněží, naprosto mění svoji podobu. Mění se podmínky pobytu v přírodě a stejně tak nabídka a typ pohybových aktivit. Specifičnost zimních podmínek, způsobuje lidem se zdravotním postižením mnohé překážky; lidem s tělesným postižením sníh a led ještě mnohem zhorší venkovní přesuny; lidem se zrakovým postižením sněhová pokrývka zhorší, až znemožní orientaci ve venkovním prostoru. Spousta lidí s tělesným postižením nemá rádo zimu, *„vždy ji prostě nějak přežiju a raději moc ven nechodím, protože toho oblečení co si musím pokaždé brát na sebe, vždyť bych tam bez pomoci také mohla zůstat a vozík je vždy mokrá a špinavý“* (rozhovor z autorovy vlastní praxe osobního asistenta). Po přizpůsobení podmínek pro pohybové aktivity v zimě a překonání vlastní komfortní zóny, mohou naopak lidé se zdravotním postižením zažít skvělé zážitky a získat úplně nové zkušenosti.

V zimě je nutností respektovat její specifičnost v kombinaci s potřebami a omezením daného jedince. Ješina (2007) upozorňuje na pár věcí, které je potřeba si uvědomit pro pobyt v zimní krajině.

- obtížnější termoregulace u vozíčkářů,
- složitější přístupnost sportovišť, areálů a ubytování,
- vyšší cena a horší dostupnost kompenzačních pomůcek a sportovního náčiní
- viditelné označení pro zrakové, sluchové postižení, veřejnost ještě není dostatečně informována o sportu lidí se zdravotním postižením.

Horská služba České republiky o.p.s. pravidelně na svých internetových stránkách vydává aktuální předpověď počasí na horách a je možné si do mobilního telefonu stáhnout aplikaci, která uživatele informuje a varuje před nepříznivým počasím a lavinovým nebezpečím. Upozorňuje návštěvníky hor i lyžařských středisek na zapsání telefonního čísla pohotovostní linky +420 1210, která je nonstop v provozu. Horská služba vydala Desatero zlatých pravidel pohybu ve volném terénu, které je dobré znát, než ne do přírody vydáme. Pokud se vydáme po turistických cestách, měli bychom znát turistické značení i zimní a umět práci s mapou, což se týká také lyžařských areálů, které mají množství

cest, různé obtížnosti a na rizikových místech jsou cedule s piktogramy, tudíž znát jejich význam. Pohyb mimo vyznačené cesty může být nebezpečný a často také zakázaný, kvůli zachování krajinného rázu. Doporučené je mít s sebou lékárničku pro poskytnutí první pomoci. Nejdůležitějším pravidlem je „nepodceňovat hory a nevystavovat nezodpovědným chováním do nebezpečí sebe ani ostatní“ (www.horskaslužba.cz).

Nejvýznamnější akcí vrcholového sportu pro lidi s tělesným a zrakovým postižením jsou Zimní paralympijské hry [ZPH]. Pořádají se na stejném místě a v tentýž rok jako Zimní olympijské hry. Soutěžní disciplíny jsou alpské lyžování, severské lyžování, curling vozičkářů, parahokej a nejnovější disciplínou je snowboarding, zařazen roku 2014 (www.paralympic.org).

Alpské lyžování je sportovní disciplína, do které spadá slalom a obří slalom, soutěžícími jsou lyžaři s tělesným a zrakovým postižením. Při sjezdu se snaží co nejpřesněji a nejrychleji projet vytyčenou trať. Závodníci jsou rozděleni do kategorií dle funkčnosti postižení (Lehnert, Kudláček et al., 2014). Sjezdové lyžování je také hodně rozšířeným a oblíbeným sportem na rekreační úrovni u osob se zdravotním postižením (viz níže kapitola 1.3.3 a 1.3.4). Další varianty sjezdového lyžování jsou například jízda v boulich, skicross, freestyle, freeride, u-rampa, akrobatické lyžování, superkombinace, Super - G atd.

Do severského lyžování spadají dvě disciplíny: běžecké lyžování a biatlon. Běžecké lyžování je soutěžní disciplínou ZPH od úplného začátku roku 1976. Biatlon byl zařazen v roce 1994 a je tvořen třemi úseky dlouhými 2,5 kilometru, mezi kterými je střelba na terč ve vzdálenosti 10 metrů. Biatlonisté se zrakovým postižením míří na terč pomocí akustického naváděcího systému. Závodníci se snaží o co nejrychlejší jízdu a co nejpřesnější střelbu na terč. Severské lyžování je určeno závodníkům se zrakovým a s tělesným postižením (Lehnert, Kudláček et al., 2014).

Běžecké lyžování je možné provozovat i na rekreační úrovni, ale pro svou náročnost o ně není takový zájem. Lyžaři s amputací dolních končetin, používají kompenzační pomůcku tzv. sitski. Lyžaři s amputací horních končetin lyžují s jednou hůlkou nebo bez holí. Lyžaři se zrakovým postižením jezdí s trasérem - asistentem. K běžeckému lyžování je potřeba upravená trať a v případě vozičkářů musí být dostupná z parkoviště (Bartoňová in Kudláček, 2013).

Para hokej je kolektivní sport přizpůsobený sportovcům s tělesným postižením. Používají se upravená pravidla ledního hokeje International Ice Hockey Federation. Ke hře jsou používány „sledge“, což jsou saně s párem nožů pod sedačkou a dvě speciální

zkrácené hokejky, vybavené ostrým hrotem k odrážení (Lehnert, Kudláček et al., 2014). Para hokej je většinou sportem provozovaným v zimních halách na upraveném ledě, ale rekreačně je možné provozovat bruslení na venkovních ledových plochách.

Snowboarding patří od roku 2014 mezi disciplíny ZPH. Snowboarding je možno provádět na vrcholové i rekreační úrovni. Místo lyží se používá jedna deska – snowboard, ke které jsou připoutány obě nohy kolmo ke špičce. Sport je provozován na různých tratích například slalom, obří slalom, paralelní slalom, freestyle, u-rampa, snowboardcross a freeride. Snowboardista musí zvládnout náročnou koordinaci pohybů a obratnost celého těla (Ješina, 2007).

Snowkiting je zajímavou novinkou lyžování, které k pohybu využívá speciálního „draka“ a může být další pohybovou aktivitou pro osoby s tělesným postižením v zimní přírodě (Bartoňová in Kudláček, 2013).

Psí spřežení „mushing“ sport, kde dva a více psů táhne psovoda a speciální saně. Sport z obvykle využívaného způsobu přepravy v arktických podmínkách (www.pesweb.cz).

Skialpinismus je jednoduše řečeno horská turistika, ke které se používají lyže, kombinované vázání na chůzi i sjezd, stoupací pásy s protiskluzovou kožešinou a speciální lyžařské boty. Tito lyžaři vychází do kopce a poté sjíždějí neupraveným sněhem tzv. freeride (www.skitourguru.com). Skialpinismu pro osoby s handicapem se v současnosti věnuje Spolek Adapted.

Sáňkování nebo bobování zná z dětství snad každý, v současné době se objevují organizace věnující se sáňkování pro veřejnost. Mají pro tento účel vyhrazenou dráhu, dlouhou i několik kilometrů, sánky se dají půjčit v půjčovně a na vrchol jsou turisté vyvázeni dopravními prostředky organizace. Bobování je možné i pro osoby s tělesným postižením, mohou použít speciální boby s opěrkou nebo možností řízení asistentem. U osob se zrakovým postižením je možná jízda na saních pro dva nebo na bobech řízených asistentem apod. Pro sáňkování a bobování je nutné vybrat bezpečný prostor a dbát na bezpečnost při jeho průběhu (Kudláček, 2013a).

Snowtubing je další zábavnou pohybovou aktivitou, která se v současnosti hodně rozšiřuje. Je to aktivita, ke které se používá nafouknutá duše, jejíž prostřednictvím se sjíždí upravená snowtubingová dráha se spoustou klopených zatáček a kopečků. Na vrchol je návštěvník vyvezen speciálním nebo lyžařským vlekem. Aktivita je vhodná pro děti, dospělé i osoby se zdravotním postižením.

Hry v zimní přírodě jsou závislé na podmínkách prostředí, Ješina (2007) dělí je na hry se sněhem, na sněhu, na ledu a s využitím pomůcek. Můžeme například využít známých her pro děti bez postižení a vhodnou modifikací je přizpůsobit specifičnosti cílové skupiny. Při plánování her je potřeba brát v úvahu všechny limitující faktory a myslet především na bezpečnost zúčastněných. Hra má důležitou roli u dětí, je žádoucí vkládat ji do pohybové výuky například do sportovního tréninku, výcvikového kurzu apod. Sníh sám o sobě díky svým vlastnostem, čistotě a měkkosti je skvělým motivačním prvkem k pohybové aktivitě.

1.2 Bariéry

Kapitola je zaměřena na snahu definovat bariéry, které překáží lidem s tělesným či zrakovým postižením ve vykonávání běžných každodenních činností. Zcela určitě se nejedná pouze o bariéry, vyvstávajícími na základě prostředí. Náročnými a často velice obtížně přemožitelnými bývají bariéry uvnitř osobnosti jedince.

S mnohými překážkami se setkává ve svém životě každý jedinec, individuální záležitostí je způsob, jakým je překonává. V případě, že se překážku nepodaří překonat, může nás omezovat a tak zablokovat cestu v dosažení cíle. Pokud je pro její překonání zapotřebí cizí pomoc, překážka limituje naši samostatnost (Opařilová a Zámečnicková, 2014). Ve výskytu překážek, které nám brání v přirozeném vykonávání běžných činností, působí tato omezení frustraci jedince. Frustrace se projevuje v jeho psychické a zároveň i fyzické stránce a ovlivňuje životní pohodu. (Kudláček, 2013).

Michalík (2011) popisuje bariéry jako dopad tělesného postižení, které se násobí prostřednictvím dalších bariér v prostředí. Uvádí architektonické a dopravní vlivy, dále mezilidské vztahy, obavy, předsudky a nedostatek informovanosti veřejnosti. Život a jeho kvalita u lidí se specifickými potřebami je ovlivněna řadou vnějších i vnitřních faktorů.

Vnímání bariér, kterým musíme v životě čelit, je u každého jedince naprosto individuální záležitostí. Se stejnou překážkou si jinak poradí člověk s postižením a jinak člověk intaktní. Závisí nejenom na věku nebo zdravotním postižení, dále na vyspělosti osobnosti, potřebách, zkušenostech (Filipová, 1998).

U jedinců se zdravotním postižením, se bariéry vyskytují a jejich překonávání může těmto lidem činit větší obtíže než lidem bez postižení. Současné trendy věnují hodně pozornosti k odstranění překážek ve snaze o co nejvyšší míru samostatnosti lidí s postižením. Pozornost se ovšem nemůže zaměřovat pouze na bariéry jako technickou překážku, ale i na psychické, které vznikají uvnitř osobnosti jedince. Na bariéry je třeba

nahlížet komplexně jako na jeden celek, často se prolínají, nebo působí zároveň. Podpora v překonávání bariér má vždy jasný cíl a to umožnit jedincům s postižením co nejvyšší míru samostatnosti (Opařilová a Zámečnicková, 2014).

Minimalizace bariér podporuje vyšší zapojení osob s postižením do společnosti a jejich participaci na běžných činnostech (Opařilová a Zámečnicková, 2014). Eliminací bariér a zapojením osob s postižením do společnosti podpoříme jejich zdraví, rozvoj osobnosti, komunikaci a smysl života (Novosad, 2002).

V komplexním pohledu dle Aragala (2005, s. 19) na přístupné prostředí bez bariér, třeba zmínit následující podmínky, které přihlíží k odlišným potřebám obyvatel:

- ohleduplnost
- bezpečnost
- zdraví
- funkčnost
- srozumitelnost prostoru a informací
- estetičnost.

Opařilová a Zámečnicková (2014) ve své knize rozdělují bariéry na fyzické a psychické. Existují fyzické bariéry, které život v prostředí ovlivňují z vnějšku. Některé jej komplikují a závažnějším problémem jsou bariéry, co život znemožňují. Psychické bariéry vznikají uvnitř osobnosti a setkávají se s nimi jak jedinci s postižením, ale také zdraví lidé.

1.2.1 Psychické (vnitřní) bariéry

Tyto bariéry je možné vnímat jako překážky, limitující jedince se speciálními potřebami, vycházející z jeho osobnosti. Jsou založeny na sebevědomí, hodnocení sebe sama a vlastním přijetí (Ješina, Hamřík, et al. 2011).

Oblastí, kde vznikají vnitřní překážky, bývá přijetí nebo naopak nepřijetí postižení jedincem samým. Při přijetí postižení záleží na typu, rozsahu postižení a na době vzniku. V případě získaných postižení v průběhu života, si jedinec uvědomuje, jaké překážky sebou postižení přináší. Takový jedinec se ocitá v náročné životní situaci a často přemítá o jejím řešení a srovnává přítomnost se stavem před získáním postižení (Vágnerová, 1999). V případě postižení vrozených se osobnost jedince, jeho psychika a životní postoj utváří jinak než u postižení získaného. U vrozeného postižení jedinec zná své tělo a ví, co zvládne, lépe ho přijme a naučí se s ním žít (Novosad, 2011).

Psychické bariéry se týkají také druhé strany neboli pracovníků podporujících jedince s postižením. Závisí také na jejich přesvědčení, o možnostech překonávání bariér a snahy tuto činnost naplňovat. Podpora jedince spočívá v jeho motivaci a pozitivním působení ve snaze o překonávání překážek, samostatnost a zapojení se do jakékoli činnosti (Ješina, Hamřík, et al. 2011).

1.2.2 Fyzické (vnější) bariéry - architektonické

Prostředí obsahující architektonické bariéry způsobuje lidem, s omezenou schopností pohybu nebo orientace, značné potíže například ve volnosti pohybu, v sebeobsluze nebo ztěžuje orientaci v prostředí.

Základní zásady úpravy prostředí vhodného pro osoby s omezením hybnosti popisuje D. Filipová (2002). Doporučuje při úpravě stávajících prostor či výstavbě nových konzultovat budoucí podobu s organizací, jejíž činností je poradenství v oblasti odstraňování bariér nebo s vozíčkářem. V prostředí, které neomezuje jedince v pohybu je potřeba zařídit větší prostor pro manipulaci s předměty, pro průchod zabezpečit pás o šířce minimálně 70 – 90 cm a kde se průchozí část lomí, musí mít šířku minimálně 150cm. Prostor by měl být přehledný, brát v úvahu vzdálenost dosahu a nižší dohled osob na vozíku.

Takové zásady mohou pomoci při práci s lidmi s omezenou hybností, ale nelze je uplatňovat, jako platné normy pro stavební inženýry. Pro podporu přístupnosti veřejných budov a služeb, ve vztahu k odstraňování architektonických bariér bylo nutné přijetí právních předpisů. Zákony, vyhlášky a směrnice se staly platnými dokumenty, které v současné době upravují podobu projektů pro veřejné stavby, nebo jejich rekonstrukce.

V současné době je nejzávažnějším právním dokumentem k odstraňování architektonických bariér Stavební zákon 183/2006, který se zabývá oblastí bezbariérové přístupnosti. Předpisem Stavebního zákona byla provedena dne 5. listopadu 2009 vyhláška Ministerstva pro místní rozvoj 398/2009 sb. o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb. Úpravy dané vyhláškou 398/2006 sb. slouží lidem s trvalým či dočasným omezením schopnosti pohybu nebo orientace, umožňuje užívání budov „osobami s pohybovým, zrakovým, sluchovým a mentálním postižením, osobami pokročilého věku, těhotnými ženami, osobami doprovázejícími dítě v kočárku nebo dítě do tří let“ (§ 1). Záměrem bezbariérového

provádění staveb jsou pozemní komunikace, veřejná prostranství a veřejné budovy (Vyhláška 398/2009 Sb.).

1.2.3 Další fyzické (vnější) bariéry

Zmíněné právní předpisy, pomáhají odstranění architektonických bariér, ale bariéry, které neupravíme žádným právním opatřením, jsou způsobné přírodním prostředím. Překonávání překážek vzniklých přírodními vlivy je tak individuální záležitostí, dá se zvládat například pomocí různých kompenzačních pomůcek. Bezpochyby je v jejich překonávání důležitý kladný postoj jedince se zdravotním postižením a jeho okolí, k zapojení do pohybových aktivit a pomoc v podobě asistence. Kombinací různé podpory i prostřednictvím té finanční, zvládají jedinci se zdravotním postižením překonávat i obtížné překážky, které by sami překonat nezvládli. Přesně to je zapotřebí v zimním období při zvládání překážek, které příroda nastolí, jako je například sněhová pokrývka na komunikaci. V závislosti na daném prostředí vyvstává další řada překážek, které způsobuje kromě architektury, přístup ke kompenzačním pomůckám, doprava nebo komunikace.

V rámci zapojení jedinců s omezením hybnosti do volnočasových pohybových aktivit se objevuje překážka v podobě kompenzačních pomůcek. V České Republice je minimum míst kde je možné zapůjčit si kompenzační pomůcky (Ješina, Hamřík, et al. 2011).

Jedním z důležitých vnějších faktorů, které ovlivňují účast jedinců se zdravotním postižením na volnočasových pohybových aktivitách, jsou postoje a postojové bariéry (Ješina, Hamřík, et al. 2011). Postoje závisí na vlastních zkušenostech a takové bariéry neodstraníme právním předpisem nebo přepracováním architektonického projektu. Postoje k účasti osob se zdravotním postižením na volnočasových pohybových aktivitách se liší u každého a závisí na předsudcích, informovanosti veřejnosti nebo zkušenostech se zdravotním postižením.

1.3 Lyžování osob s tělesným a zrakovým postižením

Kapitola se zabývá vymezením tělesného a zrakového postižení, modifikací a specifickostí metodiky sjezdového lyžování. Tato klientela je vzhledem ke svému zdravotnímu postižení specifická v potřebě modifikace pohybových aktivit a zimní krajina jejich situaci ještě sťažuje. Lyžaři s tímto postižením se oproti jinému zdravotnímu postižení většinou neobejdou bez pomoci asistenta a zimní sporty jsou pro ně bez jeho

přítomnosti prakticky nemožné.

Sjezdové lyžování lidí s postižením, není žádnou novinkou, v současnosti se mu věnuje několik organizací, jsou vydávány publikace popisující metodiku výuky a po celé České republice probíhá mapování přístupnosti menších i větších lyžařských středisek. Příklad činnosti pro integraci lyžařů s postižením je na katedře Aplikovaných Pohybových Aktivit, která ve spolupráci s Českým lyžařským svazem každoročně pořádá integrované lyžařské výcviky a výcviky jízdy na monoski. Katedra a „Centrum aplikovaných pohybových aktivit“ se snahou zpřístupnit pohybové aktivity všem bez omezení, půjčuje kompenzační pomůcky a vybavení, poskytuje kvalifikovaného instruktora integrované výuky sjezdového lyžování, nabízí poradenství školám i rodinám s dětmi a další činnosti.

1.3.1 Tělesné postižení

Dle Sováka (1980), tělesné postižení znamená celkové nebo částečné omezení hybnosti, jehož forma může být prvotní či druhotná. Prvotní je postižení, které je způsobeno přímým narušením centrální a periferní nervové soustavy nebo pohybové soustavy, druhotné vzniká v důsledku jiné nemoci a omezuje pohyb jedince.

Tělesné postižení může být vrozené, kde nejčastěji dochází k poškození CNS a vrozené vývojové vady, které nejčastěji vznikají v kritickém období těhotenství mezi 20.-40. týdnem (Machová, 1994). Vítková (in Pipeková, 2006) popisuje získané tělesné postižení, které je nejčastěji způsobeno úrazy, následky závažných nemocí, špatným životním stylem nebo dlouhodobým onemocněním. Opařilová (2009) dodává, že k vrozenému tělesnému postižení jsou často přidružena další postižení. Nejčastěji tomu dochází u poruch CNS, kde narušena bývá pozornost, aktivita, nebo se přidruží mentální postižení.

Dělení tělesného postižení a zdravotního oslabení se liší dle typu (postižení hybnosti; dlouhodobá onemocnění; zdravotní oslabení), dle doby vzniku (vrozené; získané), dle etiologie (tělesné odchylky a oslabení; tělesné vývojové vady; úrazy; následky nemocí; dětská mozková obrna; dlouhodobá onemocnění a zdravotní oslabení) (Sowík, 2007, p. 99).

Dětská mozková obrna neboli DMO je postižení, které Kantor (2014, s. 35) definuje jako „*nervové vývojové neprogresivní postižení motorického a často také psychického vývoje dítěte vzniklé na podkladě proběhlého a ukončeného prenatálního, perinatálního*

či časně postnatálního poškození mozku. Léze se dále nerozšiřuje, ale obraz postižení se vyvíjí se zráním CNS a růstem organismu. Dochází k proměnam svalového tonu, vzniku deformit aj.“ K poškození mozku dochází v období prenatálním, perinatálním a postnatálním. DMO je nejčastější příčinou omezením schopnosti pohybu mezi dětmi. Podle příznaků postižení se objevuje ve třech základních formách: spastická, dyskinetická a mozečková (Kudláček, et al., 2013a). Spastická forma se projevuje zvýšeným svalovým tonem, dráždivostí svalstva a dle lokalizace může mít podobu diparézy - postižení dolních končetin, hemiparézy - jednostranné postižení končetin, kvadruparézy a kvadruplegie - postižení všech čtyř končetin (Ludíková, B., 2012). Dyskinetická forma se projevuje krátkými, rychlými, samovolnými pohyby, krouživými pohyby různých svalů horních, dolních končetin i obličeje. Narušena je schopnost komunikace. Tato forma bývá často bez přidruženého mentálního postižení (Vágnerová, 2008). U mozečkové/ hypotonické formy je sníženo svalové napětí (Ludíková B., 2012).

Pro účely sportu je DMO rozdělena do 8 kvalifikačních skupin CP 1-8, která vyvstala z rozmanitosti tohoto postižení a potřeby poskytnout sportovcům stejné šance na úspěch. Závodníci jsou rozdělení podle omezení způsobených postižením od nejtěžších forem CP 1, kam se řadí závodníci s chabým funkčním rozsahem a funkční silou všech končetin, po nejlehčí formy postižení až CP 8, kteří mají postižení minimální, ovšem se zřetelnou známkou spasticity, samovolných pohybů nebo poruchy koordinace pohybů (Ješina, Kudláček, et al., 2012).

Spina bifida neboli rozštěp páteře je vrozeným tělesným postižením, které vzniká vyhrěznutím míchy z páteřního kanálu zapříčiněné nedokonalým uzavřením medulární trubice. Operace rozštěpu páteře se provádí do 24 hodin po narození dítěte. K výhrězu dochází nejčastěji v oblasti beder, poškozeny tak bývají dolní končetiny a tito jedinci často potřebují k pohybu mechanický vozík. Pohybové aktivity se u nich zaměřují na posílení horních končetin a sportovních dovedností na vozíku (Ješina, Kudláček et al., 2012). Stejní autoři doporučují sportovní aktivity jako například plavání, sporty na vozíku nebo na upravených sportovních pomůckách např. parahokej, lyžování, které lze provádět rekreačně nebo jsou nabízeny sportovními organizacemi pro vozíčkáře.

Ochrnutí po poranění míchy je získané tělesné postižení, které je způsobeno především těžkými úrazy páteře. Míra ochrnutí těla závisí na oblasti poranění míchy a rozlišuje se na poúrazovou chabou parézu, poúrazovou paraplegii a poúrazovou kvadruplegii. Paréza je neúplné ochrnutí dolních končetin, zapříčiněné poškozením míšních kořenů v oblasti bederní. Jedinec s parézou většinou zvládne chodit pomocí

francouzských berlí, na delší vzdálenosti používá vozík. Paraplegie je úplné ochrnutí dolních končetin, způsobené poškozením míchy v oblasti bederní a hrudní, k přesunu je využíván mechanický vozík (Kudláček et al., 2013b). Kvadruplegie vzniká poškozením míchy v oblasti krční, způsobuje úplné ochrnutí dolních končetin a částečné nebo úplné ochrnutí bývá i u horních končetin a trupu. Výběr sportu a pohybové aktivity se liší dle funkčních schopností daného jedince, jsou vhodné sporty na vozíku, plavání, volba kompenzačních pomůcek a pro osoby s úplným ochrnutím například boccia (Ješina, Kudláček et al., 2012).

Progresivní svalová dystrofie je svalové onemocnění, které se postupně zhoršuje, proces je rozdílný u jednotlivých osob. Dochází k ochabování svalových skupin v důsledku ubývání svalových vláken, které se nezastavitelně rozpadají a nakonec úplně vymizí. Onemocnění může postupovat vzestupně a sestupně. Sestupné onemocnění začíná na ramenním pletenci a postupuje na horní končetiny, přes trup až na dolní končetiny. Vzestupně se onemocnění pohybuje od pánevního pletence, bederních svalů a dolních končetin vzhůru přes trup do horních končetin. Doporučuje se účastnit se pohybových aktivit a posílení svalů tak dlouho, jak to dovolí zdravotní stav jedince (Ješina, Kudláček et al., 2012).

Amputace horních a dolních končetin bývá volena na základě závažných důvodů, kterými rozumíme infekce končetiny ohrožující život, nenapravitelné devastace končetiny a dlouhodobě nevléčitelná místní onemocnění. Při provádění chirurgické amputace je nutné zachování odolného výkonného a dobře pohyblivého pahýlu, přizpůsobeného pro možnost užívání protézy. Vhodné je využívání protéz a kompenzačních pomůcek, mohou se účastnit sportů dle vlastních schopností nebo omezení např. plavání, sporty na vozíku atletika, stolní tenis, lyžování nebo parahokej. Pro účely sportovních soutěží se sportovci s amputací také dělí do klasifikačních skupin A1 – A9. Skupiny jsou určena pro sportovce A1 – A4 s amputací dolních končetin, A5 – A8 s amputací horních končetin, A9 s kombinací amputace horních i dolních končetin (Ješina, Kudláček et al., 2012).

1.3.2 Specifika sjezdového lyžování osob s tělesným postižením

Sjezdové lyžování je v České republice oblíbeným zimním sportem i u lidí tělesně postižených, množství organizací se této disciplíně věnuje jak na úrovni rekreační, tak závodní. Nejznámější organizace, které nabízejí kurzy lyžování pro osoby s tělesným

postižením, jsou Centrum APA v Olomouci, Centrum handicapovaných lyžařů v Jánských Lázních, Sportovní klub vozíčkářů Praha, Centrum Paraple v Praze, organizace Kronos nebo Fakulta tělesné výchovy a sportu na Univerzitě Karlově v Praze (Bartoňová, Příručka pro instruktory).

Závodní sjezdové lyžování je součástí zimních paralympijských her již od roku 1976, je určeno pro lyžaře s tělesným a zrakovým postižením. Závodí se v Alpských disciplínách sjezd, super-G, obří slalom a slalom. Soutěží se dle platných pravidel s modifikací International Ski Federation FIS, pod záštitou International Paralympic Federation. Lyžaři jsou podle závažnosti a druhu tělesného postižení, rozděleni do kategorií stanovených International Paralympic Committee na lyžování stojících LW 1-9, lyžování sedících LW 10-12 a lyžování zrakově postižených B 1-3 (o kategorii B1-3 více viz kap. 1.3.4) (www.paralympic.org).

Kategorie lyžování stojících LW 1-9 je určena sportovcům s amputacemi horních či dolních končetin, sportovce s ochrnutím končetiny, se spasticitou nebo neschopné udržet hole. Přesný popis jednotlivých skupin je možné najít na internetových stránkách <https://www.paralympic.org>. Stojící lyžaři používají k lyžování protézy, sjezdové lyže - jednu nebo dvě, lyžařské boty a lyžařské hůlky. Pro zlepšení stability na lyžích se místo hůlek používají stabilizátory, což je upravená francouzská hůl, která má vespod připevněnou malou lyži (Kudláček et al., 2013a).

Kategorie lyžování sedících LW 10-12 je pro sportovce těžšího postižení dolních končetin, s problémem udržení rovnováhy, oboustrannou amputací dolních končetin nebo se spasticitou končetin, bližší informace ke klasifikaci sedících lze najít na internetových stránkách <https://www.paralympic.org>. Sportovci k závodění používají také stabilizátory, jen o něco kratší. Jízda je umožněna pomocí sit-ski která může mít různé podoby podle určení klientely. Lyžař sedí ve skořepině neboli sedačce, k níž je připásán, sedačka je uvnitř polstrována a izolována, polohu opěrky lze u většiny nastavit. Skořepiny mají různé velikosti, či jsou vyráběny sportovcům na míru. Sedačka je připevněna na kovové konstrukci, která se zapíná do vázání lyží. Vázání se používá závodní s vysokou vypínací silou, z důvodu zvýšení váhy lyžaře samotnou skořepinou. Výběr lyže je daný schopnostmi lyžaře a jeho výškou a váhou. Sit-ski mají jednu lyži – monoski (používají se i pro závodní lyžování), nebo dvě lyže – biski, dualski, kartski či tandemski (Kudláček et al., 2013a).

Výuka lyžování probíhá v několika blocích, prvním je „indoor příprava“ – probíhá v budově, dochází k popisu mechanismu, přesun do monoski, nastavení, rozvoj

koordinace, rovnováhy, nácvik manipulace se stabilizátory a informace o lyžařské výstroji. Venku na zasněžené rovině probíhá „Outdoor příprava“ – manipulace s monoski, přesun do monoski, její nastavení, nácvik pádů a vstávání, práce se stabilizátory a průpravná cvičení ve stoje a v pohybu, nácvik jízdy na vleku a nasedání na lanovku, zahřátí a rozcvička. Další fází je jízda na vleku nebo lanovkou – důležitá domluva s obsluhou vleku i s asistentem, přesun a nástup na vlek, zajištění výstupu např. nouzové tlačítko, pojistné lanko, instruktor; pro jízdu na lanovce znát manipulaci s monoski. Jízda – základní postoj, brzdění, jízda s dopomocí, samostatně, jízda přímo, jízda po hraně šikmo svahem, nácvik oblouků (Kvasnička, 2012).

1.3.3 Zrakové postižení

Zrakové postižení ztěžuje život jedince ve všech oblastech, působí především na orientaci člověka v prostoru, psychický vývoj a jeho celkovou sociální existenci (Sowík, 2007).

„Za osobu se zrakovým postižením je dle Ludíkové (2003) považována ta, „*kteřá i po optimální korekci (např. medikamentózní, chirurgické, optické) své zrakové vady či poruchy má dále problémy při zrakovém vnímání a zpracování zrakem vnímaného v běžném životě.*“ (Renotiérová, Ludíková, 2006, s. 192)

Vizus neboli zraková ostrost je rozlišovací schopností oka do dálky a na blízko. Vyšetření vizu je prováděno pomocí optotypových tabulí a výsledek je následně zaznamenán zlomkem (např. 6/18 což znamená, že oko s postižením je schopno vidět na vzdálenost 6 metrů to, co zdravé oko vidí na vzdálenost 18 metrů) (Ludíková, 2005).

Klasifikovat zrakové postižení je možné z různých hledisek, které se pro účely přesnější charakteristiky zrakové vady často kombinují a doplňují (Slowík, 2007). Rozdělení zrakového postižení v České republice doposud není jednotné. Z hlediska etiologie dělíme zrakové postižení na orgánové (např. vady sítnice, čočky) a funkční (např. poruchy binokulárního vidění). Dle doby vzniku dělíme na postižení vrozené (např. dědičné, infekční onemocnění matky v době těhotenství) a získané např. úrazy, zákaly, záněty, nádory, intoxikace, degenerace). Z hlediska doby trvání dělíme na krátkodobé, dlouhodobé a opakující se (Ješina, Kudláček et al., 2012). Podle postižené zrakové funkce rozlišujeme na zrakové vady:

- snížení zrakové ostrosti - vizu,
- Omezení zorného pole

- Poruchy barvocitu
- Poruchy akomodace - refrakční vady
- Poruchy zrakové adaptace
- Poruchy okohybné aktivity
- Poruchy hloubkového 3D vidění (Slowík, 2007, s. 61).

Medicínské klasifikaci nemocí oka a očních aneurií je věnována 7. kapitola 10. revize Mezinárodní statistické klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů. Rozděluje se do kategorií H00 – H59, podle oblastí narušení zrakového analyzátoru. Pro účely speciální pedagogiky je nejčastěji uváděna klasifikace WHO, která posuzuje funkční schopnosti a rozsah zrakové ostrosti, po nejlepší možné korekci, do stupňů - střední slabozrakost, silná slabozrakost, těžce slabý zrak, praktická nevidomost, úplná nevidomost (www.sons.cz). Speciální pedagogika tak pro svou činnost definuje 4 základní kategorie na základě zrakové ostrosti a zorného pole: osoby nevidomé, osoby se zbytky zraku, osoby slabozraké a osoby s poruchou binokulárního vidění (Ludíková, 2005). Více viz níže.

Poslední zde uvedená je klasifikace sloužící pro sportovní účely od International Blind Sport Federation. Klasifikace rozděluje sportovce se zrakovým postižením do 3 tříd B1 – B3, které jsou uznávány i v České republice. Funkčnost je posuzována u lepšího oka po optimální korekci.

- Třída B1 – nejtěžší zrakové postižení od ztráty světlocitu po neschopnost rozeznat objekt a jeho kontury
- Třída B2 – od schopnosti rozeznat objekt do vizu 2/60; zorné pole do 5 stupňů
- Třída B3 – od vizu 2/60 po 6/60; zorné pole do mezi 5-60 stupni

Pro účely domácích soutěží bývá přidávána ještě třída B4, která slouží především pro děti a mládež. Třída B4 je určena jedincům s postižením zraku, kteří již nespádají do třídy B3 (Kudláček, 2013b).

Nevidomost je *„vada zraku, která se projevuje úplným nevyvinutím, úplnou (nebo téměř úplnou) ztrátou výkonnosti zrakového analyzátoru tím nemožností zrakového vnímání“* (Flenerová, 1985, s. 10). Nevidomost je tak nejtěžším postižením zraku, může být získaná nebo vrozená.

Osoby se zbytky zraku jsou hraniční skupinou mezi nevidomostí a slabozrakostí. Oftalmologie tuto oblast definuje úrovní zrakové ostrosti mezi 3/60 až 0,5/60 (Finková, Ludíková, Růžičková, 2007).

Slabozrakost Flenerová (1985, s. 9) popisuje jako *„orgánovou vadu zraku, která*

se projevuje částečným nevyvinutím, snížením nebo zkreslující činností zrakového analyzátoru obou očí, a tím poruchou zrakového vnímání.“. Dělíme na slabozrakost na a lehkou, u které je uváděna centrální zraková ostrost 6/18 až 6/60 a těžkou, která je určena zrakovou ostroší 6/60 až 3/60 (Ludíková, 2005).

Finková (2007, s 46) dodává, že jedinci se zbytky zraku a slabozrakostí musí vynakládat velké úsilí, aby zrakem objekty či aktivity rozeznali, úkony správně vykonali, aby si neublížili a aby ani neohrozili ostatní. Tím, že se nad vším, co dělají, musí hluboce ohýbat a často své tělo situovat do nepřirozené polohy, trpí po stránce fyzické, ale současně pod velkou mírou koncentrace, kterou musí každou akci doprovázet je zatěžována i jejich psychika.

Poruchy binokulárního vidění jsou způsobeny porušením fyziologické spolupráce pravého a levého oka, binokulární vidění je tak koordinovaná činnost obou očí. Řadíme sem amblyopii - tupozrakost a strabismus - šilhavost.

Další zrakové vady a onemocnění, se kterými se můžeme setkat v potřebě modifikace pohybových aktivit, jsou například refrakční vady, glaukom, katarakta a další.

Refrakční vady jsou dány narušením zrakové ostroší na blízko či do dálky, korekce vad je pomocí brýlí. Mohou mít podobu dalekozrakosti - hypermetropie, která jedincům způsobuje problémy zrakové ostroší na blízké předměty. Krátkozrakost - myopie, zhoršuje zrakovou ostrost při pohledu do dálky. Astigmatismus je způsoben nerovnoměrným zakřivením čočky nebo rohovky, a podává nepřesnou podobu reálného prostředí, korekce je prováděna pomocí cylindrických čoček. U astigmatismu je potřeba dlat zajištění bezpečnosti při pohybových aktivitách, které vyžadují ostré vidění např. míčové hry, přeskoky, překážkový běh, hokej, šerm, skoky do vody nebo alpské lyžování (Kudláček et al., 2013b).

Glaukom - zelený zákal se projevuje zvýšeným nitroočním tlakem, který utlačuje nervová svalová vlákna. Špačková (2012, s. 109) vysvětluje, že *„dlouhodobý tlak způsobuje odumírání svazků nervových vláken, a tím dochází k výpadkům v zorném poli. Trvale zvýšený nitrooční tlak vede k atrofii všech vláken očního nervu, a tím k úplné, nezvratné slepotě.*“ Při pohybové aktivitě je nutné dbát na doporučení ošetřujícího lékaře, obecně se vyhnout silovým a vytrvalostním cvikům, skokům, cvičení v předklonu a aktivitám, při kterých hrozí úder do hlavy. Upozornění se týká také prudké změny venkovní teploty (Kudláček et al., 2013b).

Katarakta - šedý zákal způsobuje částečné nebo úplné zakalení čočky a zamezení pronikání světla k sítnici. Řeší se chirurgickou operací výměnou čočky. Toto onemocnění

omezuje účast na pohybových pouze v případech pooperačních stavů, kde je potřeba dbát doporučení ošetřujícího lékaře. Běžně je jedinec omezen individuálně mírou průhlednosti čočky.

Lidé se zrakovým postižením se liší jeden od druhého nejenom závažností zrakové vady či onemocnění, ale také individuálním průběhem nebo různými schopnostmi a dovednostmi. Pro své každodenní činnosti využívají různých kompenzačních pomůcek a prostředků od dioptrických brýlí, lupy, kontrastní barvy až po bílou hůl, vodící psy nebo průvodce, díky čemuž se stávají nezávislymi a samostatnými. Při plánování pohybové aktivity přizpůsobené pro osoby se zrakovým postižením bychom měli přemýšlet nad zajištěním bezpečnosti a vhodnosti aktivity takto:

- Nejprve se informovat o zrakové vadě a nepřeceňovat úroveň zrakových schopností: co vše dokáže dotyčný vidět, i když může působit jako vidící, tak neustále počítat s jeho zrakovým omezením.
- Informovat se v oblasti kontraindikací vycházejících ze zrakové vady a naplánovat aktivitu dle doporučení lékaře.
- Dbát na dodržování zrakové hygieny: u indoorových aktivit vhodné osvětlení, v případě outdoor např. brát v úvahu zhoršení nebo znemožnění viditelnosti způsobené v šeru.
- Pracovat s barevnými kontrasty, které mohou zvýraznit předměty: v budově barevné podlahy, pomůcky, v zimním prostředí výrazně barevné informační tabule, označení obtížnosti sjezdových tratí, barevné sportovní vybavení, označení nebezpečných míst kontrastní barvou.
- Dostatek času na provádění aktivit: zrakové postižení a koncentrace na ostatní smysly může vést k únavě a snížení pozornosti, tak zařadit do programu pauzy nebo hry.
- Seznámení se s prostředím a nácvik orientace v prostoru.
- Upravení vzdálenosti: přiblížením např. zkrácením vzdálenosti od asistenta či průvodce.
- Především u outdoorových aktivit zajistit porozumění informacím či udávaným povelům: slyšitelnost může být zhoršena např. větrem, zimní čepicí a proto se ujistit zda jedinec opravdu slyší např. trasér může použít mikrofon s reproduktorem (Ješina, Kudláček et al., 2012).

1.3.4 Specifika sjezdového lyžování osob se zrakovým postižením

I pro osoby se zrakovým postižením je vhodné sjezdové lyžování, upravené dle specifik daných zrakovou vadou. Největší specifikací lyžování zrakově postižených je přítomnost traséra neboli asistenta na lyžích, který udává trasu, určuje směr a rychlost. Toto lyžování je velice náročné na koncentraci, maximální důvěru a napojení na traséra či instruktora lyžování a vnímání svahu.

Sjezdové lyžování mohou jedinci se zrakovým postižením provozovat na úrovni rekreační, závodní a školní na lyžařském výcviku. Školní úroveň bývá problematická, vzhledem k nedostatečným kompetencím pedagogických pracovníků a vyšší náročnosti. Výuku sjezdového lyžování či poskytování proškolených instruktorů nabízí Centrum APA v Olomouci (Vyskočil, Janečka, Ješina, 2019).

Závodní sjezdové lyžování, se stejně jako u lyžařů s tělesným postižením, řídí modifikovanými pravidly International Ski Federation FIS. Soutěží se zároveň s lyžaři tělesně postiženými v alpských disciplínách - sjezd, super-G, obří slalom a slalom. Podle International Paralympic Committee jsou lyžaři dle závažnosti zrakového postižení rozděleni do kategorií B1 Sportovci nevidomí, B2 sportovci se zbytky zraku a B3 sportovci slabozrací. Přesnou specifikaci jednotlivých kategorií lze najít na internetových stránkách www.paralympic.org. V České republice je Českým svazem zrakově postižených sportovců zavedena navíc kategorie B4 „open“ pro sportovce se zrakovým postižením, kteří již nepatří do skupiny B3 (Kudláček et al., 2013a). Modifikace pravidel FIS spočívá především v zahrnutí traséra. Trasér, který většinou jede před závodníkem, někdy navigování i probíhá zezadu, navádí sportovce pomocí domluvených akustických signálů a povelů, nejčastěji „lííí“ značí oblouk doleva a „rééé“ oblouk vedený doprava, může využívat akustických zesilovačů nebo vysílaček. Trasér startuje mimo startovní bránu, musí projet všechny branky, cílovou čarou projíždí jako první a počítá se až čas závodníka. Trasér musí být sladěn se závodníkem a naopak, musí přesně vědět jakou rychlost zvolit, jaké je zrakové postižení závodníka, komunikovat a dávat zpětnou vazbu. Při závodu musí být eliminovány rušivé zvuky vydávající lidmi, skútry, megafony apod., které by mohly způsobit špatnou slyšitelnost povelů (Vyskočil, Janečka, Ješina, 2019).

Výuka lyžování má také svá specifika a je potřeba postupovat pomalu, individuálně s trpělivostí, především v rámci maximální bezpečnosti. Pomalu postupujeme také kvůli již zmiňovanému budování důvěry a vzájemného naladění, ke kterým nedojde hned

během prvního setkání. Zraková vada nám znemožňuje učení nápodobou a názornými ukázkami, je tedy důležité využívání přesného slovního popisu činností, dění kolem, výzbroje, výstroje, svahu, lyžařského vleku nebo metodiky lyžování. Další se ve výuce využívá osahání pohybu, jeho napodobení a nastavení těla do požadované pozice. Jako příprava pro sjezdové lyžování bývá často doporučováno běžecké lyžování. Jedinci mohou zažít pocit skluzu a učí se koordinaci pohybů. Výuka sjezdového lyžování je rozdělena do několika metodických bloků. Nejdříve probíhá seznámení s výzbrojí a výstrojí, pojmenování jednotlivých částí a vysvětlení funkce, které může probíhat v budově. Další část již probíhá na zasněžené rovině, nejprve se učí mobilitě v lyžařských botách - chůze, hraní her nebo rozcvička. Další se učí mobilitě s jednou lyží na jedné poté na druhé noze – zapínání boty do vázání, zvykání na délku lyže, koloběžka, otočky. Mobilita na obou lyžích – chůze, klouzání, postavení lyží, otočky, zvedání špičky a paty, chůze bokem do mírného kopce, brzdění a zastavení v pluhu, výstup stromečkem, nácvik jízdy na vleku a formování lyžařského postoje. Jízda na vleku – přesný popis vleku, směru jízdy, potřeba pomoci s nástupem a rozjezdem, rovně lyže, asistent jede první a odpočítává výstup. Sjezd – nejprve trénink brzdy a jízdy v pluhu, oblouky v pluhu, rovnání lyží do paralelního postavení může probíhat s držením asistenta a následně bez držení s využitím různých pomůcek - tyčí, brzdícího lana, hůlek apod., učíme povely lííí a rééé pro průjezd oblouků. Po celou dobu je nutné, aby si lyžař uvědomoval směr spádnice, případně mu tím směrem natočíme paži. U lyžařů se zrakovým postižením je možné často se setkat se špatným lyžařským postojem, proto jej opravujeme a hlavu orientujeme po směru jízdy. Široká veřejnost prozatím nemá dostatek informací o lyžování jedinců se zrakovým postižením a z toho důvodu je potřeba označení výraznou vestou zrakově postiženého i traséra (Vyskočil, Janečka, Ješina, 2019).

2 CÍLE

Zjistit přístupnost Skiareálu Špindlerův Mlýn pro cílové skupiny osob s tělesným či zrakovým postižením se zaměřením na exteriér.

2.1 Dílčí cíle

1. Prozkoumat přístupnost exteriéru jednotlivých lyžařských areálů
2. Doplnit nabídku průzkumem zimních pohybových aktivit v destinaci Horní Mísečky a Špindlerův Mlýn
3. Na základě ujištěných údajů posoudit zda jsou vhodné pro osoby s tělesným a zrakovým postižením.

2.2 Úkoly

1. Výběr lyžařského střediska a destinace zimních pohybových aktivit.
2. Seznámit se se specifiky lyžování osob s tělesným a zrakovým postižením a s metodikou mapování bezbariérovosti lyžařských středisek od Plevy (2014), především s upraveným záznamovým formulářem dle Gondeka (2019).
3. Prozkoumat nabídku zimních pohybových aktivit ve zvolené destinaci.
4. Samotný průzkum zvolené destinace a zpracování zjištěných údajů pomocí záznamového formuláře upraveného Gondekem (2019).

2.3 Výzkumné otázky

1. Které lyžařské areály Skiareálu Špindlerův Mlýn jsou na základě zjištěných údajů vhodné pro osoby s tělesným a zrakovým postižením?
2. Které lyžařské areály Skiareálu Špindlerův Mlýn jsou na základě zjištěných údajů nevhodné pro osoby s tělesným a zrakovým postižením?
3. Jaké zimní pohybové aktivity v destinaci Horní Mísečky a Špindlerův Mlýn jsou na základě zjištěných údajů vhodné pro osoby s tělesným a zrakovým postižením?
4. Jaké naopak na základě zjištěných údajů nejsou vhodné zimní pohybové aktivity v destinaci Horní Mísečky a Špindlerův Mlýn pro osoby s tělesným a zrakovým postižením?

3 METODIKA

3.1 Charakteristika výzkumného souboru

Pro průzkum přístupnosti bylo zvoleno celé lyžařské středisko Skiareál Špindlerův Mlýn, jeho jednotlivé lyžařské areály, kterými je tvořeno. Mapování bylo orientováno na osoby s tělesným a zrakovým postižením, kterým charakter zimní krajiny vytváří podobná omezení ve schopnosti pohybu a orientace. Nabídka byla pojata komplexněji zahrnutím dalšího volnočasového vyžití v této zimní destinaci. Kritériem výběru lyžařského areálu byla jeho relativně dobrá znalost, díky mému několika sezónnímu působení na těchto svazích jako instruktor základního sjezdového lyžování a snowboardingu. Také je to v České republice nepochybně jeden z největších a nejprestižnějších lyžařských areálů, který nabízí skvělé možnosti jak pro lyžování, tak další aktivity mimo něj. Hlavním výběrovým faktorem pohybových aktivit kromě sjezdového lyžování, bylo zimní prostředí.

Pro mapování bezbariérovosti byly vybrány sjezdovky Skiareálu Špindlerův Mlýn:

- Lyžařský areál Horní Mísečky
- Lyžařský areál Medvědin
- Lyžařský areál Svatý Petr
- Lyžařský areál Hromovka
- Lyžařský areál Stoh
- Lyžařský areál Přední Labská
- Lyžařský areál Horal

Pro mapování bezbariérovosti dalších zimních pohybových aktivit v okolí byly vybrány:

- „Stay fit“ běžecká trať ze Špindlerova Mlýna
- Závodní běžecké okruhy na Horních Mísečkách
- Snowtubingpark Bedřichov
- Sánkařská dráha „Snow&fun“

3.2 Výzkumné metody

K provedení mapování zvolené destinace byla použita metodika mapování bezbariérovosti lyžařských středisek vytvořená Plevou (2014), její aktuálně upravený záznamový formulář od Gondeka (2019). Formulář je rozdělen do několika částí, které se vždy věnují jednotlivým zkoumaným úsekům v areálu. Nejprve se týká obecných

informací o lyžařském areálu, jeho název, poloha a kontaktní údaje. Další části se zabývají dopravní dostupností, informacích o parkování a přístupovém chodníku. Zapisují se základní informace o lyžařských vlecích, lanovkách a sjezdovkách. Formulář zahrnuje informace o zázemí v lyžařském areálu, kde se dělí na část o pokladně, toaletách a možnosti stravování. Gondek (2019) upravil původní verzi vytvořenou Plevou (2014) a přidal část „K“, která se týká přístupnosti pro osoby se zrakovým postižením a samotných pracovníků lyžařského vleku. Ptá se na jejich zkušenosti s lyžaři s tělesným či zrakovým postižením.

Zaznamenávání informací do formuláře doplňují další dvě výzkumné metody – pozorování a rozhovor. Nasbírané informace budou následně přepsány do textové formy v této diplomové práci.

3.3 Realizace výzkumu

Nejprve byl na základě možností a zkušeností autora vybráno lyžařské středisko Skiareál Špindlerův Mlýn a to všechny jeho sjezdové tratě. Kromě sjezdového lyžování se výběr zaměřil také na další zimní pohybové aktivity v této destinaci. Zvolené lokality byly kontaktovány emailem, ve kterém byl vysvětlen účel návštěvy a kontakty na zaštiťující organizaci Univerzitu Palackého Fakultu tělesné kultury. V případě neobdržení e-mailové odpovědi, byla lokalita kontaktována telefonicky nebo osobní návštěvou. Samotný průzkum probíhal po domluvě s vedoucími pracovníky, údaje byly zaznamenávány do předem připravených záznamových archů. Některé základní údaje o jednotlivých sjezdových tratích byly možné vyplnit předem z internetových stránek. Další položky formuláře byly vyplněny na základě rozhovoru s vedoucím pracovníkem, zaměstnanci lyžařského areálu nebo přímým pozorováním provozu. Položky zabývající se metrickými údaji byly měřeny pomocí dvoumetrového svinovacího metru (šířka turniketu, výška pokladny, rozměry toalet atd.). Formuláře jsou děleny do jednotlivých zkoumaných bloků a v souladu s těmito bloky byly vždy postupně systematicky vyplňovány. V případě zařízení, která se nezaměřují na sjezdové lyžování, byly využity pouze některé položky ze záznamového formuláře pro mapování lyžařských areálů. Tyto údaje byly případně doplněny o zápis dalších, dle autora důležitých informací, za účelem komplexní zprávy o popisovaném místě pro posouzení vhodnosti návštěvy osob s tělesným nebo zrakovým postižením. Na těchto místech průzkum probíhal především prostřednictvím nestrukturovaného rozhovoru, na základě pozorování provozu a vlastní empirické zkušenosti autora.

3.4 Zpracování dat

Nasbíraná data z vyplněných formulářů a doplňujících poznámek, byla sepsána do textové podoby ve výsledcích (viz níže). Do popisu jednotlivých míst záměrně nebyly vypsány všechny položky formuláře, ale tento pohled byl pojat jako komplexní popis exteriéru. Popis zkoumaných areálů má strukturu dle záznamového formuláře a u každého je na závěr shrnutí. Shrnutí jednotlivých areálů obsahuje důležité informace a posouzení vhodnosti pro návštěvníky s tělesným či zrakovým postižením. Pro lepší přehlednost, byla dostupnost exteriéru areálů, jejich současná situace a nabídka vyznačena pomocí piktogramů již na začátku popisu (legenda viz příloha 3).

4 VÝSLEDKY PRÁCE

4.1 Lyžařské areály součástí Skiareálu Špindlerův Mlýn

Obrázek 1. Mapa Skiareál Špindlerův Mlýn (www.skiareal.cz)

Skiareál Špindlerův Mlýn se nachází v Krkonoších uvnitř Krkonošského národního parku a je jedním z největších zimních resortů v České republice. Sjezdové tratě jsou díky širokému výběru vhodné pro rekreační i závodní lyžování. Skiareál a město Špindlerův Mlýn, pořádá každý rok množství akcí pro veřejnost a závodů i na mezinárodní úrovni. Jednou z těchto mezinárodních událostí loňského roku je Světový pohár Audi FIS Ski World Cup 2019. Skiareál nabízí přes 27 kilometrů upravovaných sjezdovek, 6 lanovek, 11 lyžařských vleků, 2 snowparks, dětské parky a Audi Race Track. Umělé zasněžování funguje na 75% sjezdových tratí. Možnost večerního lyžování je v areálu Hromovka. Ve skiareálu působí také několik lyžařských škol. Přesun mezi areály je možný pomocí skibusů, které jsou zdarma. Také parkování na vyhrazených parkovištích je zadarmo. V každém areálu je pokladna & infocentrum a některé areály mají k dispozici půjčovny a servisy vybavení. Skiareál má také pro své návštěvníky možnosti netradičních zážitků,

například je to jízda rolbou, večere zážitků v panoramatické restauraci Na Pláni, Fresh Track (lyžování ještě před otevřením areálu 7:30-9:30, se snídaní v restauracích „Spindl Gastronomy“ formou švédského stolu) nebo Snow Camp (výprava na skialpech či sněžnicích na vrcholky Krkonoš s horským průvodcem, přespání je v zapůjčených stanech s vybavením). Tyto zážitky jsou na objednání, více informací na internetových stránkách www.skiareal.cz. Na těchto stránkách jsou uváděny také aktuální informace o provozu lyžařského střediska.

LYŽAŘSKÝ AREÁL HORNÍ MÍSEČKY

Obrázky popisovaných částí lyžařského areálu jsou zpracovány v příloze 2., legenda použitých piktogramů v příloze 3.

Na sjezdové tratě Horních Míseček se dostaneme autem nebo zdarma bezbariérovým skibusem z Jilemnice. Vzdálenost zastávky od pokladen a dolní stanice lanovky je cca 250 metrů po rovině přes parkoviště. Lyžaři zde najdou širokou mírnou trať se sedačkovou lanovkou a dalších tři lyžařské vleky. Na Horních Mísečkách neprobíhá večerní lyžování. V zázemí na parkovišti je zde kromě pokladny a toalet otevřena půjčovna a servis Špindl motion, kde je možné zapůjčit i lyže se závodním vázáním.

Parkování

Parkoviště je součástí areálu, je na rovné ploše a celé má asfaltový povrch. V zimě je pokryto sněhem, který je pravidelně odklizen a upravován štěrkem, na konci parkoviště je budova pokladny a toalet. Po domluvě je možné vyhradit parkovací místo, ovšem v zimě zde nenajdeme vyhrazená parkovací místa. Je zde 160 parkovacích míst a parkoviště je hlídáno zaměstnanci a kamerovým systémem. Cena parkovného činí 300kč/den, parkování je v ceně skipasu a s průkazem ZTP je parkovné zdarma.

Pokladna

Pokladnu najdeme na parkovišti u okraje sjezdovky poblíž nástupní stanice sedačkové lanovky. Pokladna je uvnitř budovy, na podlaze je koberec, ke vchodu nevedou žádné schody. Pokladna má pult vysoký 1200 milimetrů a na boku má sníženou branku do 750 milimetrů. Prodávají se zde celodenní, odpolední a vícedenní jízdenky nebo jízdenky na jednotlivé jízdy. Skipas je možné si zakoupit online na internetu a v předstihu vychází výhodněji než přímo na pokladně. Jízdenky se vydávají na nepřenositelnou čipovou kartu, za kterou se platí vratná záloha. Slevy pro lyžaře se ZTP, ZTP/P a jejich asistenty se řídí systémem tabulek pro danou sezónu – stejně pro celý Skiareál.

Lyžařské vleky a lanovky

Obrázek 2. Mapa Horní Mísečky (www.skiareal.cz)

Nově je zde zavedena sedačková lanovka, která vozí lyžaře až na vrchol Medvědíň. Kromě lanovky jsou na Horních Mísečkách další 3 vleky. Na všechny místní vleky platí jedno jízdné.

Sedačková lanovka, jejíž označení je „L“, je z nich nejdelší. Měří 1259 metrů, její převýšení je 245 metrů a zvládne přepravit 2100 osob za hodinu. Sedačky jsou vyrobeny z tvrdé pryže a deska pod monoski dle obsluhy není třeba. Přístup na nástupní plochu je pro monolyžaře veden boční branou mimo turnikety. Nástupní plocha je v rovině pokrytá sněhem s nepřetržitou přítomností obsluhy. Výstupní místo je mírně z kopce

pokryto sněhem, pro umožnění plynulého odjezdu. Na obou stanicích je po celou dobu přítomna obsluha, která v případě potřeby lyžařům pomůže nebo lanovku zpomalí.

Lyžařský vlek „Horní Mísečky – louka“ typu poma s označením „M1“, najdeme na modré sjezdovce kousek od pokladny. Je dlouhý 227 metrů s převýšením 31 metrů a pohybuje se rychlostí 0-2,5 metrů za sekundu. Tato krátká poma je vhodná pro děti nebo začátečníky. Monolyžař se na nástupní plochu dostane bokem mimo turnikety, protože ty jsou příliš úzké a monoski by tam neprojela. Vlek má obsluhu spodní stanice vleku, která dohlédne i na výstupní stanici, kde zábrana průjezdu formou pojistného lanka. Stopa je rovná s občasným příčným sklonem na pravou stranu, kam je také možno po celé délce dráhy vystoupit.

Druhý lyžařský vlek „Horní Mísečky – parkoviště“ je typu kotva a má označení „M“. Je to vlek u široké modré sjezdovky, který je dlouhý 409m a překonává převýšení 43 metrů. Také je zde nutné s monoski projet mimo turnikety a se zachycením za kotvu neustále pomáhá obsluha vleku. Tento vlek je delší, proto je přítomna také obsluha horní stanice vleku a v průjezdu brání prudký protisvah. Vlekaři obou stanic dohlížejí na průběh jízdy a regulují rychlost vleku, případně jej zastavují. Lyžařská stopa je v rovině a při komplikacích může lyžař opustit dráhu. Část této dráhy je oddělena od sjezdové tratě, ale díky dostatečné šířce upraveného pruhu pod lyžařským vlekem se lyžař dostane zpět na nástupní místo.

Třetím na Horních Mísečkách je vlek ve Snowparku. Je to vlek typu poma, jeho označení je „M2“ a název „Horní Mísečky – Hořec, Snowpark“ je o něco málo kratší než samotná sjezdovka, délka je 225 metrů a převýšení 35 metrů. Zde je také potřeba na nástupní plochu projíždět s monoski mimo turnikety a to po rovině. U vleku je přítomna obsluha spodní stanice, která pomáhá s nástupem na pomu a reguluje rychlost vleku. Stopa vleku je řešena podobně jako u kotvy „M“, je oddělena od sjezdovky výškovým rozdílem, ale je dostatečně široká, při nutnosti vrátit se na nástupiště. Výstupní stanice je bez obsluhy s výstupem po rovině a v průjezdu brání pojistné lanko.

Sjezdové tratě

Když se lyžař nechá vyvést lanovkou „L“ až na vrchol Medvědínu, může se vydat na dvě strany – sjezd do Špindlerova Mlýna nebo na Horní Mísečky. Momentálně popíšeme sjezdové tratě Horních Míseček. Po krátké mírné části se sjezdovka dělí na modrou a červenou trať. Modrá neboli „Vodovodní cesta, 13b“ vede lesem a červená neboli „Turistická, 13a“ vede přímo pod lanovkou. Červenou „13b“ je možno opustit

přibližně v půlce, kde vede vpravo spojovací cesta na modrou sjezdovku „Snowpark“. Červená „13b“ se ve spodní části mění na modrou sjezdovku „Cvičná louka, 14“, kterou také v horní části křížuje „Vodovodní cesta, 13b“, ta dál pokračuje lesem až k nástupní stanici lanovky „B“ ve Špindlerově Mlýně. Modrá sjezdovka „Cvičná louka, 14“ je zakončena nástupní stanicí lanovky „L“ nebo může lyžař využít 2 krátké vleky po stranách „M1 a M“. Pro přehled jsou na sjezdovkách informační cedule, kde je obtížnost barevně vyznačená. V tomto dokumentu je výše přiložena mapa areálu Horních Míseček (obrázek 2.) pro lepší představu. Nyní blíže popíšeme vyjmenované sjezdové tratě.

Sjezdová trať „Horní Mísečky – Turistická“ s označením „13a“ má obtížnost červenou, což znamená, že je určena spíše pro pokročilé lyžaře. Tomu napovídá také převýšení 240 metrů na délce 1300 metrů sjezdovky. Před nájezdem na sjezdovku je dost velká rovná plocha pro potřebné rozcvičení a zahřátí. Sjezdovka je velmi široká a přehledná bez překážek a příčných sklonů. Přibližně v půlce vede přímo pod lanovkou široká cesta ke Snowparku.

Na výše popsanou navazuje sjezdovka „Horní Mísečky – Cvičná louka“ s označením „14“. Její obtížnost je uvedena jako modrá, vhodná pro začátečníky. Také je to sjezdovka opravdu hodně široká s mírným sklonem. Přesněji na 300 metrech délky má převýšení 40 metrů. Na pravé i na levé straně najdeme již výše popsané kratší vleky a na konci sjezdovky je nástupní stanice sedačkové lanovky.

Ve „Snowparku“ lze najít zábavné prvky jako skoky, pevné překážky (raily, boxy). Jsou zde vytvořeny překážky pro začátečníky i pro pokročilé lyžaře a snowboardisty. Tato trať má dojezd do roviny a je možno se z ní napojit na sjezdovku „13a“.

Poslední sjezdovou tratí je zmíněná „Horní Mísečky - Vodovodní cesta“ neboli „13b“. Její obtížnost je modré barvy, je dlouhá 2100 metrů a má převýšení 510 metrů. Tato délka je počítána na Horní Mísečky, ale trasa „13b“ pokračuje dál do Špindlerova Mlýna nazvána jako „Turistická“. Horní část vede lesem a slouží také jako trasa pro běžkaře, k výstupu na hřeben. Tato sjezdovka je opravdu spíše cestou, má mírný sklon a je široká jako silnice. Je oblíbenou volbou pro začátečníky, kteří se s lyžemi seznamují. Spodní část „Turistická“ jež je pokračováním „13b“, vede až ke spodní stanici sedačkové lanovky „B“ ze Špindlerova Mlýna na Medvědí. Tato trať je dlouhá dalších 2700 metrů a má převýšení 300 metrů. Vede lesem a je hodně úzká, v některých místech je sklon příkřejší a ke konci je cesta v rovině. Přibližně 200 metrů před nástupní stanicí sedačkové

lanovky se cesta napojuje na červenou sjezdovku „12a“, která je pro začátečníky obtížnou částí.

Toalety

Ve stejné budově, kde najdeme pokladnu a servis s půjčovnou najdeme také toalety. K dispozici je i volně přístupná toaleta bezbariérová, která je samostatně oddělená.

Stravování

Napravo od výstupní stanice lyžařského vleku „M“ najdeme bufet s venkovním posezením, kde je možnost občerstvení přímo na sjezdovce. GPS poloha 50.7340314N, 15.5734956E.

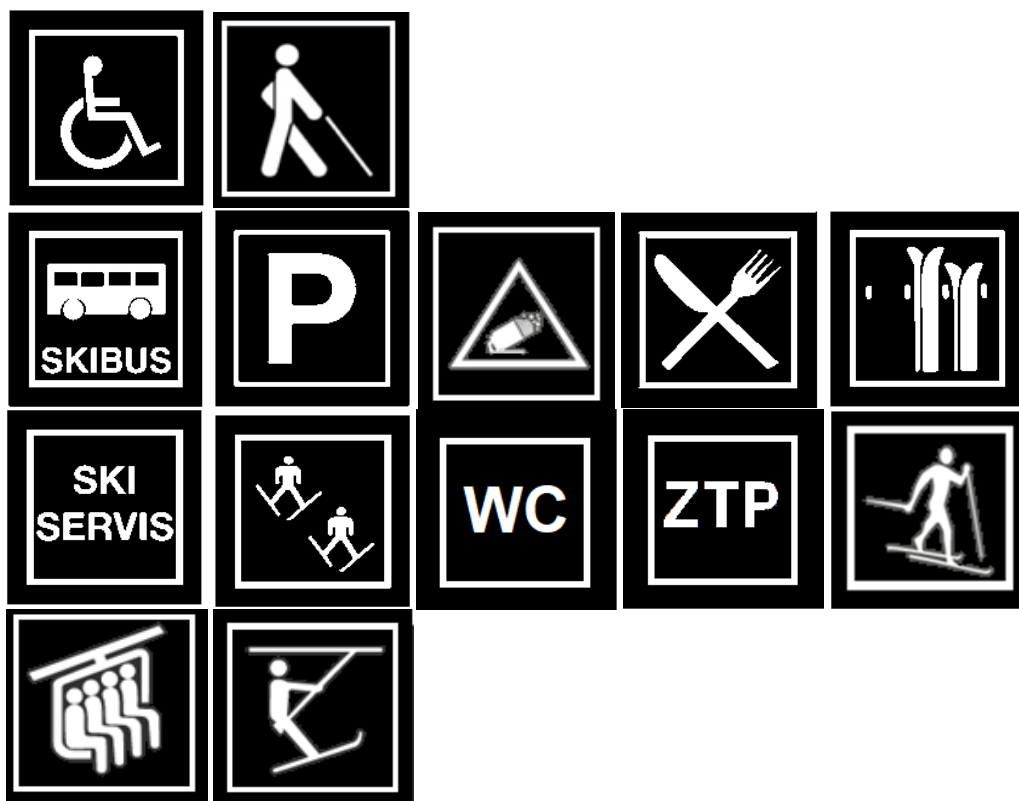
Známost a často navštěvovanou restaurací na Horních Mísečkách bývá Jilemnická bouda. Restaurace nabízí teplé i studené nápoje, polední menu a hotová jídla domácí české kuchyně. K restauraci dojedeme přímo na lyžích a to po „Vodovodní cestě“ „13b“, najdeme ji, pokud nikam neodbočíme a pojedeme stále po cestě, na jejím konci. Tato restaurace není bezbariérová, ale je tu možnost jak venkovního posezení při hezkém počasí, formou lehátek před budovou a posezení uvnitř v restauraci. Po domluvě s obsluhou by byla možnost dostat se bočním vchodem nebo domluva na jiném řešení. Venkovní zvonek chybí, je potřeba volat na telefon. Do budovy vedou 4 schody nahoru a do restaurace 5 schodů dolů. Dveře jsou mechanické dvoukřídlé a židle u stolů se dají jednoduše přesunout, toalety nejsou bezbariérové. GPS poloha 50.7358056N, 15.5687208E.

Shrnutí

Svah Horních Míseček je na slunečné straně a velmi často je celý zahříván sluncem. Je to prostorná, přehledná a mírná sjezdovka naprosto vhodná pro začátečníky. Díky svému zázemí nabízí opravdu příjemné místo pro lyžování i odpočinek. V budově pokladny je k dispozici servis a půjčovna lyží, kdy půjčují i lyže se závodním vázáním. Pro lyžaře na monoski je bezesporu je tu velká výhoda přítomnosti bezbariérových toalet, přístup k pokladně a sjezdovce po rovině. Vhodná by mohla být pro začátečníky na monoski kotva M a modrá sjezdovka 14. Nevýhodou areálu, je parkování, protože tu nejsou vyhraněná parkovací místa pro vozíčkáře přímo u sjezdovky. Areál Horní Mísečky díky své poloze na opačné straně kopce od centra města Špindlerův Mlýn, zatím nemívá tolik návštěvníků, z toho důvodu je to místo vhodné také pro lyžaře se zrakovým postižením. Nejméně lidí a tak i nejméně hluku na sjezdovce bývá v ranních a dopoledních hodinách, které jsou tak pro lyžování lidí se zrakovým postižením

nejvhodnější. Velkou výhodou je ochotný personál nejenom obsluhy vleku a lanovek, který má zkušenost a mnohdy i základní znalosti o lyžování na monoski a osob se zrakovým. Nevhodná by mohla být pro lyžaře na monoski a lyžaře se zrakovým postižením sjezdovka 13b, která je velice úzká a vede lesem.

LYŽAŘSKÝ AREÁL MEDVĚDÍN

Obrázky popisovaných částí lyžařského areálu jsou zpracovány v příloze 2., legenda použitých piktogramů v příloze 3.

Tato sjezdovka vede svou trasu z vrcholu hory Medvědíin a končí až ve Špindlerově Mlýně. Výstupní stanice sedačkové lanovky je v nadmořské výšce 1235 metrů a tak se stává nejvyšším bodem Skiareálu Špindlerův Mlýn. Ke sjezdovce je možné dopravit se skibusy, které zde jezdí bezbariérové. Vzdálenost zastávky od sjezdovky je přibližně 100 metrů přes parkoviště. Další možností je doprava vlastním autem, se kterým je možné zaparkovat přímo v areálu pár metrů od sjezdovky. Přímo na parkovišti v přízemí budovy půjčovny a prodejny lyží najdeme vlevo servis Colorado. V tomto servisu jsou odborníci, kteří mají zkušenosti s opravami monoski i biski. Další servis a půjčovnu najdeme pod sjezdovkou po levé straně v budově pokladen. Tento servis patří mezi zázemí poskytované samotným areálem Špindl motion shop & rental neboli obchod a půjčovna. Zde je možné zapůjčit lyže, také se závodním vázáním nebo zajistit servis lyží.

Parkování

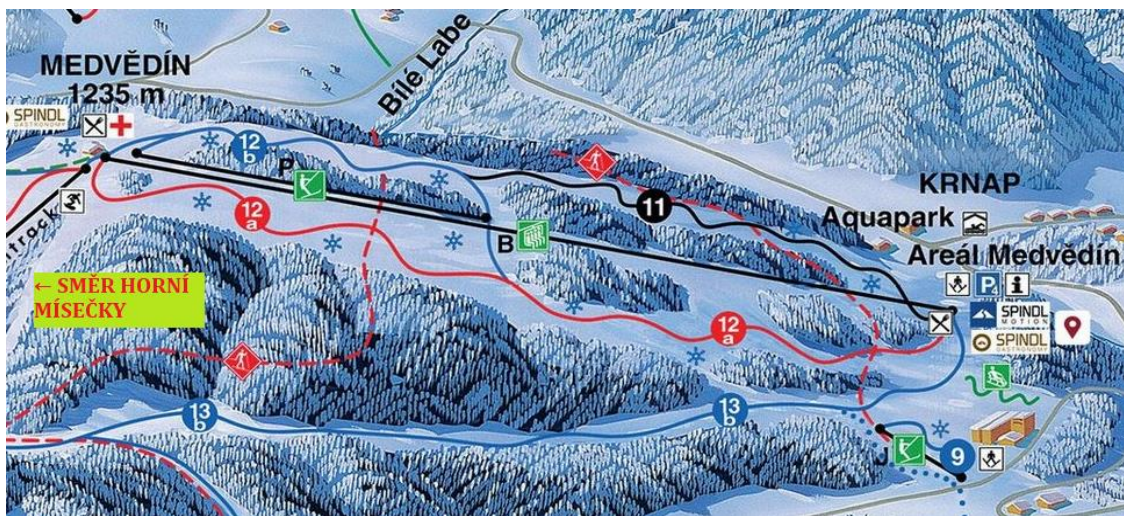
Parkoviště „P3“ se nachází téměř 50 metrů od sjezdovky. V zimě je pokryto sněhem, který je pravidelně odklizen a ošetřen štěrkem. Toto parkoviště je v době

provozu lanovky a vleků hlídáno jedním a více pracovníky. Parkování je zcela zdarma a vyhraněná parkovací místa pro lyžaře se zdravotním postižením tu nejsou, ale zaměstnanci parkoviště případně mohou po domluvě nějaká místa ohraničit. Sněhová pokrývka přímo vedle auta dovoluje přímý vstup do monoski a následný přesun po zasněženém chodníku ke sjezdovce. Na parkovišti je v zimním období zakázáno stát přes noc, kvůli úpravě zasněžené plochy.

Pokladna

Většina pokladen Skiareálu Špindlerův Mlýn byla zmodernizována a přebudována na pokladny a infocentra, které jsou uvnitř budovy, kde najdeme obsluhu nebo pokladní automaty. Do této budovy vede chodník z podlahových roštů s otvory 3.5 cm a uvnitř budovy je na podlaze koberec. Lyžař s průkazem ZTP, ZTP/P a asistent dostane slevu na jízdenky, které jsou stejné pro celý skiareál – denní, odpolední, několikadenní. Sleva je určena tabulkovým systémem pro danou sezónu. Jízdenky jsou na čipové kartě, která je nepřenosná a platí se za ni vratná záloha. Sezónní skipas je možné pořídit na internetu, a v předstihu vychází výhodněji.

Lyžařské vleký a lanovky

Obrázek 3. Mapa Medvědín (www.skiareal.cz)

Na této straně najdeme celkem tři možnosti lyžařských vleků a lanovek. Žádný z vleků ani lanovka není v provozu pro večerní lyžování.

Nejdelší je tu sedačková lanovka „Špindlerův Mlýn- Medvědín“ označena jako „B“. Je to taky jediná možnost jak se nechat vyvézt od parkoviště. Lanovka má čtyři místa k sezení, materiál je z tvrdé pryže a není tu nabízena deska pod monoski. Lanovka je dlouhá 1912 metrů a na této délce zdolává převýšení 488 metrů. Na nástupní i výstupní

stanici je po celou dobu přítomna obsluha lanovky. Na nástupiště se lyžaři na monoski dostanou boční brankou. Nutností je také průjezd mimo nástupní branku, z důvodu zpomalení lanovky. Povrch nástupiště je nepojízdný, pokrytý sněhem a sedačky jsou ve výšce 500 mm. Výstupní místo je mírně z kopce a také pokryto sněhem. Obsluha lanovky se pravidelně setkává s lyžaři tělesně či zrakově postiženými, proto jsou připraveni na různé komplikace, které se mohou vyskytovat při jejich nastupování a vystupování.

V horní polovině svahu je k dispozici lyžařský vlek typu kotva „Medvědín“ s označením „P“. Jeho délka je 937 metrů a převýšení 183 metrů, na nástupu je kotva ve výšce 550 mm. Na nástupiště je s monoski potřeba jet boční brankou, protože jsou zde úzké otočné turnikety. Na tomto vleku působí po celou dobu provozu obsluha dolní i horní stanice vleku, která jeho rychlost koriguje. Stopa je rovná bez příčných sklonů, ale bez možnosti opustit vlek. Stopa je oddělena od sjezdové dráhy vysokým výškovým rozdílem a z části lesem. V případě pádu na vleku je možnost sjíždět po druhé straně stopy pod kotvami jedoucími dolů. Upravená stopa je relativně široká ovšem bez možnosti traverzování svahu, spíše pro jízdu v pluhu nebo v krátkých obloucích. Průjezdu výstupní stanice brání prudký vysoký protisvah a dozor obsluhy vleku. Hned na výstupu se lyžař může rozhodnout, zda pojedje vpravo na modrou či vlevo na červenou sjezdovku.

Další lyžařský vlek na této straně najdeme na malé sjezdovce „Harmony, 9“, která bokem na levé straně, od hlavních sjezdových tratí Medvědín. Je to krátký lyžařský vlek, který se jmenuje také „Harmony“ a má označení „J“. Je to vlek typu poma, jeho délka je 250 metrů na převýšení 32 metrů. Vlekaři pomáhají při nástupu a výstup je zajištěn bezpečnostním lankem. V případě lyžování na monoski je nutný příchod na nástupiště bokem mimo turnikety, protože jsou úzké a otočné.

Sjezdové tratě

Lyžař se po výstupu z lanovky na horní stanici může vydat doprava na modrou sjezdovku „Tréninková, 12b“ která se ve spodní polovině mění na černou „Černá, 11“. Na levé straně po výstupu z lanovky vede až k nástupní stanici červená „Červená, 12a“, ze které se dá za polovinou odbočit vpravo, kde se po krátkém průjezdu lesní cestou nachází krátká modrá sjezdovka „Harmony, 9“. Pro lepší orientaci přikládám část mapy Skiareálu (viz. výše obrázek 3.). Rozcvičení a základní průprava je možná na rozsáhlé rovině u spodní stanice lanovky. Je tu také ohraničený prostor s mírným kopcem a dětským vlekem typu pojízdný pás, ale ten slouží pro účely lyžařské školy Skolmax.

Sjezdovka „Medvědín – Červená“ s označením „12a“ vede na levé straně od lanovky a začíná u horní stanice lanovky „B“ a končí u její spodní stanice. Je dlouhá 2300 metrů a převýšení činí 490 metrů. Tato sjezdovka je spíše pro pokročilé lyžaře, ale široká a přehledná, bez příčných sklonů na trati. Na sjezdovce jsou informační tabule, které upozorňují na riziková místa a ukazatele sjezdových tratí s barevně vyznačenou obtížností. Přibližně ve 2/3 červené, u občerstvení Zubr můžeme jet doprava a dostat se na modrou „Harmony“. Závěrečná část sjezdovky, před příjezdem k sedačkové lanovce, je náročnější. Sklon je tu příkřejší a v odpoledních hodinách bývá její povrch rozježděný a vytváří se tu náročná boule nebo ledové plotny. Tento úsek je dlouhý jen pár desítek metrů a musí ho zdolat všichni lyžaři, kteří se nevydali na černou sjezdovku.

Na druhé straně podél lanovky vede velice široká a přehledná modrá sjezdovka, která je naprosto vhodná pro začátečníky, jmenuje se „Medvědín – Tréninková“ a má označení „12b“. Začíná u horní stanice sedačkové lanovky a v polovině končí začátkem „Černé, 11“, v tomto místě můžeme využít lyžařský vlek „P“ nebo odbočit doprava na spojovací pruh, který vede na červenou „12a“. Modrá sjezdovka je dlouhá 1100 metrů a má převýšení 200 metrů. Obtížnost, změna obtížnosti a možný přejezd na červenou jsou označeny cedulemi s příslušnou barvou. Na rizikových místech jsou viditelné cedule s piktogramy.

Černá sjezdovka „Medvědín – Černá“ s označením „11“ je nejtěžší obtížnosti z těchto tratí, je doporučena pouze zkušeným lyžařům. Černá je dlouhá 1000 metrů a má převýšení 280 metrů. Nástup na sjezdovku je označen informačními cedulemi s barevným vyznačením obtížnosti. Jsou zde také další informační cedule označující riziková místa, kde je potřeba zpomalit nebo tato místa objet. Sjezdovka končí u spodní stanice sedačkové lanovky.

Poslední sjezdovkou na Medvědíně je „Medvědín - Harmony“ s označením „9“. Je to krátká modrá sjezdovka bokem od hlavních nejdelších tratí, chráněná lesem hned vedle stejnojmenného hotelu Harmony. Tento svah je ideální pro úplné začátečníky a malé děti. Harmony je dlouhá 300 metrů s převýšením 50 metrů. Lyžaře nahoru vyváží lyžařský vlek typu poma „J“. Trať je přehledná, široká a mírná, bez překážek či příčných sklonů. Pod sjezdovkou u hotelu se dá zaparkovat. Hotel Club Harmony dle propagačních materiálů města Špindlerův Mlýn nabízí bezbariérové ubytování, stravování v restauraci, nebo služby wellness. Tento hotel poskytuje zázemí hned u sjezdovky Harmony.

Toalety

V budově spodní stanice sedačkové lanovky jsou k dispozici veřejné toalety, bohužel s absencí bezbariérové kabiny.

Stravování

Možností občerstvení na sjezdových tratích „Medvědín“ je hned několik. Vybrána byla občerstvení s venkovním posezením i restaurace s obsluhou.

Na horní stanici sedačkové lanovky „B“, můžeme navštívit „Restauraci Medvědín 1235m“. Tato restaurace nabízí venkovní posezení na terase pod slunečníky a posezení uvnitř budovy. Z terasy je výhled na červenou sjezdovku „12a“, na protější svah a sjezdovky ve Svatém Petru nebo na horizontu tyčící se nejvyšší horu České republiky Sněžku. Vstup do restaurace je bez schodů s automatickými dveřmi. Výběr jídel je formou samoobsluhy, kde si na ták vyberete zvolené jídlo, pití a na konci baru zaplatíte u pokladny. Výběr jídel je z české a zahraniční kuchyně. Obsluha průběžně prochází restauraci a sbírá tácy s použitým nádobím. Ani v této restauraci nejsou k dispozici bezbariérové toalety. Otevírací doba je v závislosti na provozu Skiareálu. GPS poloha 50.7415122N, 15.5825081E.

Při sjíždění červené sjezdovky „12a“ je před koncem po pravé straně přímo na sjezdovce rychlé občerstvení „Občerstvení U Zubra“. Provoz je bez obsluhy, v nabídce jsou teplé i studené nápoje, polévky, grilované pokrmy nebo sladká jídla. Posezení je na terase, pod altánem s venkovní vytápěcí lampou nebo uvnitř budovy. Otevírací doba je závislá na provozu areálu. GPS poloha 50.7328986N, 15.6004028E.

U spodní stanice lanovky „B“ je občerstvení několik. Byla vybrána „Restaurace Igloobar“, po pravé straně od sedačkové lanovky. U venkovního posezení na terase pod altánem s vytápěcí lampou je přítomna obsluha. Restaurace nabízí nápoje, polévky, pizzu, teplá a studená jídla. Na terasu je přístup bezbariérový, uvnitř budovy jsou toalety, bez přístupu pro osoby s omezenou hybností. Podlaha je dřevěná se sněhem a židle u stolů se dají jednoduše přesouvat. GPS poloha: 50.7341233N, 15.6065750E.

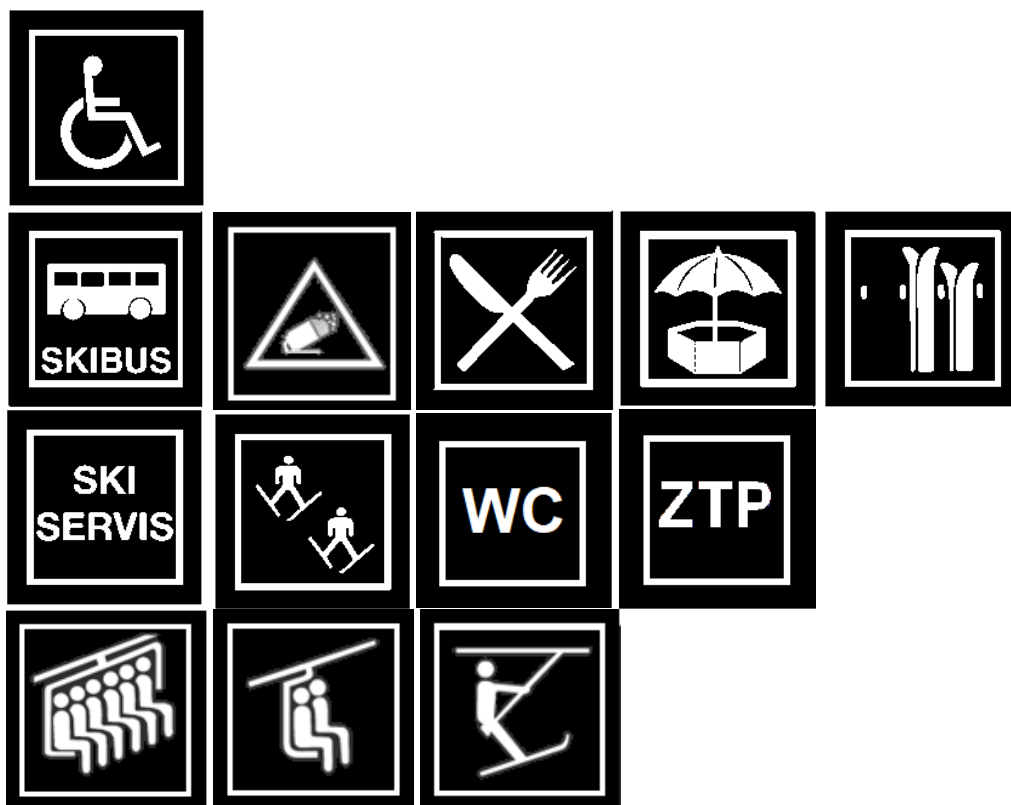
Shrnutí

Část Skiareálu - Medvědín je místem s krásnými výhledy, širokými a upravenými sjezdovkami a se spoustou možností volby vlastní dráhy. Propojení sjezdovek Medvědín se sjezdovkami na druhé straně kopce Horní Mísečky, nabízí opravdu velké množství lyžařského vyžití. Díky zastoupení všech obtížností tratí zde mohou lyžovat začátečníci, ale i pokročilí a zkušení lyžaři. Pro lyžaře na monoski je výhodou přítomnost restaurací a občerstvení přímo na sjezdovkách, kde je možné si odpočinout. Nevýhodou je absence

bezbariérových toalet, ale je možné přejet na druhou stranu, na Horní Mísečky, kde jsou i bezbariérové kabiny. Pro lyžaře s tělesným postižením, může činit problém vyšší hluk a provoz na sjezdovkách, proto se jako nevhodnější a nejkolidnější zdá prostorná modrá sjezdová trať 12b s využitím vleku P. Pro začátečníky může být obtížný závěrečný úsek na červené sjezdovce „12a“ před příjezdem k nástupní stanici sedačkové lanovky. Tento úsek musí zdolat všichni lyžaři, aby se dostali na sedačkovou lanovku. Velkou výhodou je bezesporu přítomnost vlekářů a horské služby, kteří mají zkušenosti s lyžováním osob s tělesným a zrakovým postižením. Další výhodou je servis přímo u parkoviště a půjčovna pod sjezdovkou. Najdeme tu místa k odpočinku, rovné plochy pro rozcvičku a průpravná cvičení. Už nyní je areál Medvědínu a Horních Míseček oblíbeným místem lyžařů s tělesným či zrakovým postižením. Dle obsluhy pokladen jsou lyžaři se ZTP častými návštěvníky. Sjezdovky jsou pravidelně upravovány a zasněžovány. U sjezdovky začíná běžkařská trať „stay fit“.

LYŽAŘSKÝ AREÁL SVATÝ PETR

Obrázky popisovaných částí lyžařského areálu jsou zpracovány v příloze 2., legenda použitých piktogramů v příloze 3.

Areál Svatý Petr je svými sjezdovkami propojen se sjezdovkou Hromovka. Sjezdové tratě vedou na horu Pláň 1198 metrů. Tento areál se nachází v městské části Svatý Petr. Rovnou plochu s upraveným povrchem pro rozcvičení nebo průpravná cvičení pro úplné začátečníky najdeme na dojezdu pod sjezdovkou a mírný kopec s dojezdem do roviny vedle lyžařské školky. V areálu je ohraničená lyžařská školka, která slouží k výuce lyžařských škol.

Parkování

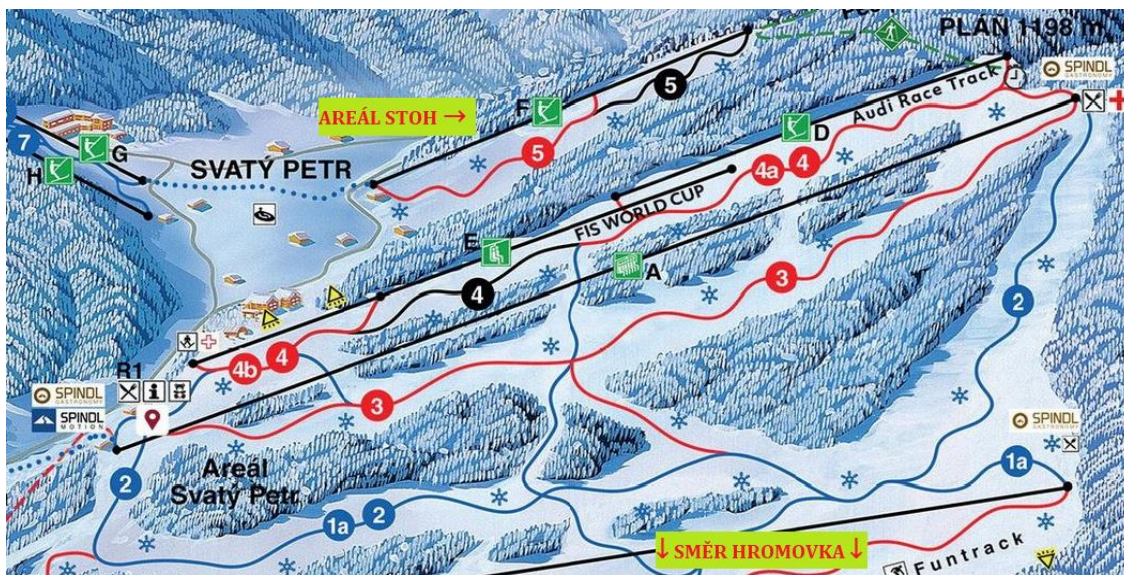
U této sjezdovky není veřejné parkoviště, ale přímo u pokladny je zastávka skibusu. Ovšem po domluvě s areálem parkují organizace věnující se lyžařům se zdravotním postižením ve Svatém Petru přímo v areálu u sjezdovky na předem vyhrazených místech. Vyhrazené parkování pod sjezdovkou, zpřístupní zaměstnanci Skiareálu po předchozí domluvě, mají speciální vjezd a parkování je zdarma. Jsou tu čtyři parkovací místa na rovné ploše, kde je pravidelně upravován sníh.

Velká veřejná parkoviště pro sjezdovky Svatý Petr a Hromovka se nachází u pokladny areálu Hromovka. Tyto dvě parkoviště mají označení „P2“ a „P3“ a jsou u spodní stanice sedačkové lanovky „C“ (více informací v popisu areál Hromovka).

Pokladna

Pokladna je v budově hned u vstupu do areálu, 10 metrů od zastávky autobusu. Stejně jako u ostatních areálů funguje i jako informační centrum Skiareálu. V této budově je také Špindl motion shop & rental obchod s lyžařskou výzbrojí i výstrojí nebo servis a půjčovna lyží. Budova je přístupná bez schodů či vysokých prahů, dojdeme k ní po rovném chodníku. Pokladna má pult ve výšce 1200 mm a na podlaze je koberec. Ceník a nabídka jízdének je stejná pro celý Skiareál, které se dají zakoupit na pokladně nebo v předstihu na internetu. K dostání jsou jízdénky denní, odpolední, několikadenní a jednotlivé jízdy. Jízdenky jsou nahrány na nepřenositelnou čipovou kartu, za kterou se platí vratná záloha. Návštěvníci s průkazem ZTP, ZTP/P a jejich asistenti mají nárok na slevu jízdného určenou tabulkami pro danou sezónu. Platí pro jízdénky denní, odpolední a vícedenní. Sezónní skipas lze výhodně zakoupit v předstihu na internetových stránkách Skiareálu.

Lyžařské vleky a lanovky

Obrázek 4. Mapa Svatý Petr (www.skiareal.cz)

V areálu Svatý Petr máme celkem 3 možnosti jak se nechat vyvézt. Najdeme tu dvě sedačkové lanovky a jeden lyžařský vlek. Na těchto lanovkách a vlecích neprobíhá večerní lyžování. Na všechny vleky a lanovky platí stejné jízdné, takže si lyžař může volit, kterou pojede.

Nejdelší je tu sedačková lanovka „Inogy line Svatý Petr“ s označením „A“. Spodní stanice je pár metrů od pokladny a vede na vrchol hory Pláň do výšky 1198 metrů nad mořem. Lanovka je dlouhá 1579 metrů a cestou na vrchol překonává převýšení 437 metrů. Kabina má kapacitu 6 míst k sezení, sedačky jsou vyhřívané a celou kabinu je při jízdě možno zaklopit ochranným plexisklem. Sedačky jsou z kůže, a proto mono-lyžař dostane pod monoski ochrannou desku, aby materiál nebyl poškozen. Přístup pro mono-lyžaře je bokem a to i bokem nástupní branky přímo na nástupiště. Při nástupu i při výstupu je sedačka ve výšce 500mm. Na nástupní ploše je pojízdný plastový pás a výstupní plocha je mírně z kopce dolů. Na horní stanici lanovky si lyžaři mohou vybrat ze třech sjezdových tratí (2x červená, 1x modrá).

Druhá sedačková lanovka „Svatý Petr – Černá“ s označením „E“ nevede až na vrchol, ale vyváží lyžaře na sjezdovou trať „FIS WORLD CUP, 4“, určenou pro pokročilé lyžaře a závodní lyžování. Je to sedačková lanovka s kapacitou dvou míst k sezení. Délka lanovky je 940 metrů a převýšení 306 metrů. Typ lanovky je oběžný systém s pevným uchycením dvoumístných sedaček bez pojízdného pásu a proto kabina na nástupišti nezpomalí, ale jede stejnou rychlostí a ve vysoké rychlosti lyžaře nabírá. Obsluha lanovky rychlost nereguluje, pouze v případě komplikací celou lanovku zastaví. Tuto lanovku často využívají při tréninku oddíly závodních lyžařů. Sedačková lanovka „E“ není vhodná pro začínající lyžaře se zdravotním postižením a může být náročná i pro pokročilé.

Lyžařský vlek „Svatý Petr – Hřiště“ s označením „D“, začíná až v horní polovině sjezdové tratě „4“ a vede podél její části „4a“ až pod vrchol hory Pláň. Tento vlek je typu kotva, jeho délka je 745 metrů a převýšení 184 metrů. Nástupiště je v rovině, kotva je ve výšce 500mm a s nástupem pomáhá obsluha dolní stanice vleku, která reguluje jeho rychlost. Tak jako u ostatních otočných turniketů, je i tento potřeba s monoski objíždět boční brankou. Na výstup dohlíží obsluha horní stanice vleku, která může vlek kdykoliv zastavit.

Sjezdové tratě

Lyžaři ve Svatém Petru mají na výběr z velkého množství cest a obtížností. Sjezdová trať „FIS ski world cup“ je často využívána pro sportovní akce, závody v lyžování či snowboardingu. Zajímavá je i část sjezdovky „4a“, kde je nově otevřený „Audi Race Track“. Zde mají lyžaři možnost vyzkoušet si s časovým záznamem, projetí branek obřího slalomu a porovnat svůj čas se závodními lyžaři. Při výstupu ze sedačkové lanovky „A“ má lyžař na výběr trať „4“, která je rozdělena na tři části „4a“, „4“, „4b“

a střídá se tu červená a černá obtížnost. Uprostřed vede sjezdovka „3“ a vlevo nejlehčí modrá sjezdovka „2“, ze které je možné přejet do areálu Hromovka. Mezi vyjmenovanými sjezdovkami se dá přejíždět a všechny končí u nástupní stanice lanovky „A“. Pro lepší orientaci jsou na sjezdovce informační tabule a výše v dokumentu je přiložena část mapy areálu.

Sjezdovka „Svatý Petr – Hřiště“ má označení „4a“ a její obtížnost je červená, určena pro pokročilé lyžaře. „4a“ tvoří horní část z celé sjezdovky „4“ a najdeme tu již zmiňovaný obří slalom „Audi Race Track“. Na jejím konci navazuje obtížnější trať černá nebo může lyžař odbočit doleva a vydat se lesní cestou na sjezdovku „3“ či „2“. Na „Hřišti“ je v provozu lyžařský vlek „D“. Sjezdovka je dlouhá 690 metrů s převýšením 190 metrů. Na sjezdovce jsou informační tabule a značky, které barevně vyznačují obtížnost tratě, nebo upozorňují na kritická místa či uzavření. Sjezdovka je široká a přehledná bez příčných sklonů.

Navazující černá sjezdovka „Svatý Petr – FIS SKI WORLD CUP/ Velký Hank“ s označením „4“ je určena pro zkušené lyžaře. Je to trať rovná a přehledná, ale prudká. Délka je 1375 metrů a převýšení 450 metrů. Začátek sjezdovky je označen cedulemi s barevným vyznačením obtížnosti. Na konci se trať mění na červenou sjezdovku „4b“.

Závěrečná červená se nazývá „Svatý Petr – Malý Hank“ má označení „4b“, je krátká, měří 270 metrů a má převýšení 100 metrů. Sjezdovka je široká a krásně přehledná. Končí u spodní stanice obou sedačkových lanovek „A“ i „E“.

Uprostřed vede sjezdovka „Svatý Petr – Červená FIS“ s označením „3“, která je také oblíbená u pokročilých lyžařů. Oblíbená je kvůli své délce 1950 metrů s převýšením 450 metrů a kvůli dostatečné šířce. Sjezdovka je bez příčných sklonů a v polovině se z ní může odbočit doleva na modrou sjezdovku. Sjezdovka začíná vpravo od výstupní stanice sedačkové lanovky „A“ a končí u její nástupní stanice. Na trati jsou informační tabule, které barevně označují obtížnost sjezdovek a pomocí piktogramů jsou označena i riziková místa.

Poslední sjezdovkou ve Svatém Petru je „Turistická“ s označením „2“. Tato trať modré obtížnosti je ze všech nejlehčí, proto je využívána začátečníky. Modrá začíná u horní stanice sedačkové lanovky „A“ na vrcholu Pláň 1198 metrů a končí u nástupní stanice lanovky v 744 metrech. Její délka je 2700 metrů s převýšením 300 metrů. „Turistická“ je propojena s areálem „Hromovka“, na jehož sjezdovku se napojuje v horní části. Lyžaři mohou sjíždět dále modrou „2“ nebo po červené „1“ ke spodní stanici lanovky „C“ na Hromovce. Na trati jsou v kritických místech (ledová plocha, zpomalení

apod.) signální cedule s piktogramy a směrovky s barevně vyznačenými obtížnostmi sjezdovek. Tato trať je mírná a nabízí dostatek prostoru pro začínající lyžaře i dlouhé carvingové oblouky.

Toalety

Budova toalet je 80 metrů od pokladny směrem k nástupní stanici sedačkové lanovky. Volně přístupné jsou i 2 kabiny pro osoby s omezenou hybností, jedna je v oddělení muži a druhá v oddělení ženy.

Stravování

Areál Svatý Petr je celkem rozsáhlý a návštěvníci mají k dispozici více restaurací, barů a stánků s rychlým občerstvením, které jsou na vrcholu i pod sjezdovkou. Pro účely práce bylo vybráno pouze pár míst, které tu blíže popíšeme.

Na dojezdové ploše pod sjezdovkami je velká budova „Restaurace Stadion“. Dovnitř je několik vchodů, dle obsluhy je možné přijít i bočním bezbariérovým vchodem přes terasu a kolem „quatro baru“, kde schody nejsou. Při průzkumu, ale autorka tento bezbariérový vchod nenašla. U každého ze tří vchodů byly schody. Je to prostorná samoobslužná restaurace, obsluha pouze odnáší použité nádoby a uklízí stoly. Vchodové dveře jsou automatické, na podlaze je koberec a na terase je povrch dřevěný. Kolem stolů je dostatek prostoru a židle se dají jednoduše přemístit. V restauraci není k dispozici toaleta pro osoby s omezenou hybností. GPS poloha 50.7204856N, 15.6138419E.

Přímo na dojezdu červené „FIS“ sjezdovky mezi lanovkami je venkovní bufet „Aprés ski bar“. Bar funguje formou vnitřního posezení ve vyhřívaném průhledném altánu a venkovního posezení pod slunečníky na lavičkách, lehátkách a sedacích pytlích na sněhu. Uvnitř altánu je pouze pár míst k sezení na vysokých barových židlích. Provoz je bez obsluhy. V nabídce jsou teplé a studené nápoje. V sedacích pytlích je tak možné od lyžování odpočinout a relaxovat. GPS poloha 50.7204514N, 15.6132058E.

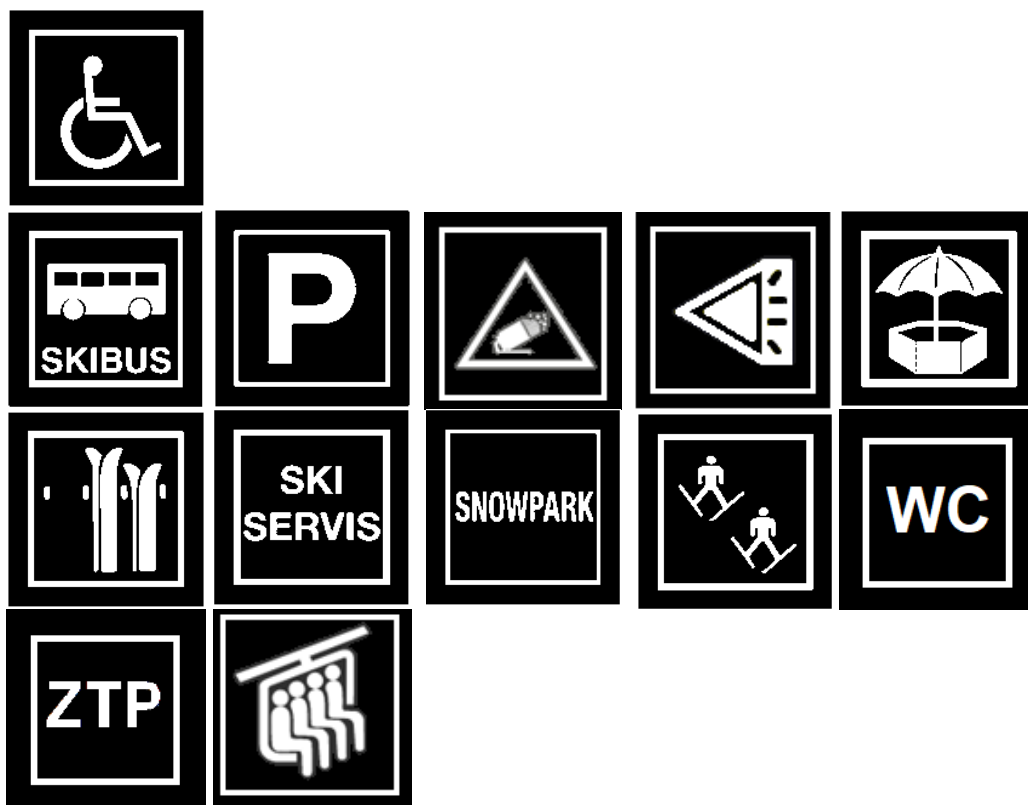
Shrnutí

Sjezdovky v městské části Svatý Petr jsou vyhledávaným zimním střediskem velkého množství lyžařů z České Republiky i okolních států. Tento areál je také často navštěvovaným místem organizacemi, které se věnují lyžování osob se zdravotním postižením. V průběhu mapování areálu byla možnost zeptat se některých mono-lyžařů na jejich potřeby a připomínky, které byly při mapování zpracovány. Díky svým širokým sjezdovkám, které nabízejí dostatek prostoru pro lyžaře s tělesným nebo se zrakovým postižením, je areál vhodný jak pro začátečníky tak i zkušené jezdce. Výhodou je také

zkušená obsluha lanovky, která ví, jak s monoski zacházet a jaké komplikace může očekávat a poskytuje ochrannou desku pod monoski. Zázemí pod sjezdovkou jako jsou bezbariérové toalety nebo bar s posezením přímo na sjezdovce, dává možnost lyžování i po celý den. Vzhledem k vysoké návštěvnosti areálu a hustého provozu na sjezdovkách není areál Svatý Petr vhodným místem pro lyžaře se zrakovým postižením. V případě zdravotních komplikací nebo úrazu, je přímo pod sjezdovkou Medical point neboli traumatologicko - chirurgická ambulance. Ve vážnějších situacích jako jsou úrazy na svahu, je celý den v pohotovosti Horská služba.

Nejkvalitnější lyžování je především ráno na upravených a prázdnějších sjezdovkách. Z vrcholu sjezdovky je v jasných dnech vidět na protější vrcholy a na Medvědínské tratě.

LYŽAŘSKÝ AREÁL HROMOVKA

Obrázky popisovaných částí lyžařského areálu jsou zpracovány v příloze 2., legenda použitých piktogramů v příloze 3.

Areál Hromovka je propojen s areálem Svatý Petr, jak je popsáno již výše v předchozím popisu. Ze všech areálů ve Skiareálu Špindlerův Mlýn, pouze na Hromovce probíhá večerní lyžování. Parkoviště a sjezdovka je vzdálena pouhých 10 minut chůze od centra města Špindlerův Mlýn, a proto je snadno dostupný. Lyžaři mohou do areálu přijet autem nebo autobusem. Autobusová zastávka je vzdálena přibližně 50 metrů a zastavují tu linkové autobusy a bezbariérové skibusy, které převáží lyžaře mezi areály.

Parkování

Auto lze zaparkovat na parkovišti „P2“, které je přímo u pokladny a spodní stanice sedačkové lanovky. Parkoviště je na rovině a přístupový chodník je osvětlen. V areálu nejsou vyhrazená parkovací místa pro osoby s omezenou hybností. V zimním období je parkovné pro všechny návštěvníky zdarma. Parkoviště není určeno pro noční stání, přes noc je upravován jeho povrch.

Pokladna

Pokladna se nachází v budově na konci parkoviště, po pravé straně při příchodu k nástupní stanici sedačkové lanovky. I tato pokladna je vybudována zároveň jako informační centrum Skiareálu. K budově vede přístupová rampa, tvořena podlahovými rošty s otvory 3,5cm. Do budovy vede jeden schod a vchodové dveře se otevírají automaticky. Prodávají se tu jízdenky stejné pro celý Skiareál – jednotlivé jízdy, denní, odpolední, několikadenní a navíc jízdné na večerní lyžování. Jízdenky jsou vydány na nepřenositelnou čipovou kartu, za kterou se platí vratná záloha. Pro večerní lyžování je nutné zakoupit zvláštní jízdenku na lanovku. Slevy pro jedince s průkazem ZTP, ZTP/P a pro jejich asistenty je určena tabulkovým systémem pro danou sezónu na jízdenky denní, odpolední a vícedenní. V předstihu na internetových stránkách Skiareálu je možné výhodně koupit sezónní skipas.

Lyžařské vleky a lanovky

Obrázek 5. Mapa Hromovka (www.skiareal.cz)

V areálu je pouze jedna lanovka „Hromovka“ s označením „C“, která je v provozu i pro večerní lyžování. Lanovka je sedačková a jednotlivé kabiny mají kapacitu čtyř míst k sezení. Sedačky jsou vyrobeny z pryže a pod monoski jsou k dispozici desky proti poškození materiálu. Lanovka je dlouhá 1409 metrů a má převýšení 334 metrů. Přístup a fronta na lanovku, je na rovné ploše. Turnikety a nástupní branky jsou široké 700mm, ale stejně jako u ostatních i na této sedačkové lanovce je s monoski nutný příchod na nástupní plochu boční brankou, kvůli zpomalení. Nástupní plocha je v rovině, pokryta sněhem. Výška sedačky při nástupu i výstupu je 500mm od země. Na nástupišti i na výstupní stanici lanovky je přítomna obsluha, která dle výpovědí, má zkušenosti s lyžováním osob tělesně nebo zrakově postižených. Vlekaři mohou lanovku zpomalit

či v případě potřeby lyžařům pomoci a poskytují mono-lyžařům ochrannou desku na sedačku.

Sjezdové tratě

Při výstupu ze sedačkové lanovky se mohou lyžaři vydat po modré sjezdovce „1a“, která je propojená s modrou Sjezdovkou Svatého Petra „2“ a v závěru se obtížnost mění na červenou. Druhou variantou je červená trať „1“. Pro lepší představu jsou na sjezdovce informační tabule a směrové cedule s barevným označením obtížnosti. V tomto dokumentu výše je přiložena mapa části areálu Hromovka. Na sjezdovkách probíhá i večerní lyžování, tratě jsou mezi odpoledním a večerním provozem opět upravovány. Pro potřeby večerního lyžování, je sjezdovka po celé délce osvětlena. Obě tratě jsou uměle zasněžovány.

Sjezdová trať „Hromovka II.“ s označením „1a“ má obtížnost modrou, a prolíná se s modrou sjezdovkou „Svatý Petr – Turistická, 2“. V závěru se od „2“ odpojuje a obtížnost „1a“ se mění na červenou. Trať je určena pro začátečníky, ale v závěru pro ně může být trochu obtížnější. „1a“ začíná u horní stanice sedačkové lanovky „C“, končí u její spodní stanice, je dlouhá 1500 metrů a má převýšení 340 metrů. Trať je zajímavá množstvím variant cest, které si může lyžař zvolit.

Druhá sjezdovka v tomto areálu je „Hromovka I.“ označená jako „1“. Obtížnost je červená, což znamená, že je vhodná pro pokročilé a zkušené lyžaře. Sjezdovka začíná nalevo z pohledu výstupu ze sedačkové lanovky „C“ a končí u její nástupní stanice. Její délka je 1540 metrů a také má převýšení 340 metrů. V horní části po levé straně je veřejnosti otevřen „Funtrack“, neboli zábavný park. V tomto úseku mohou začátečníci i pokročilí lyžaři využít vlny na trati, boule, skokánky a překážky.

Toalety

Kabiny jsou v budově pokladny, napravo od jejího vchodu, ale není tu bezbariérová toaleta. Toalety jsou volně přístupné, do chodby vede jeden schod 150mm vysoký. Lyžaři s tělesným postižením mohou sjet do areálu Svatého Petra, kde bezbariérové toalety jsou.

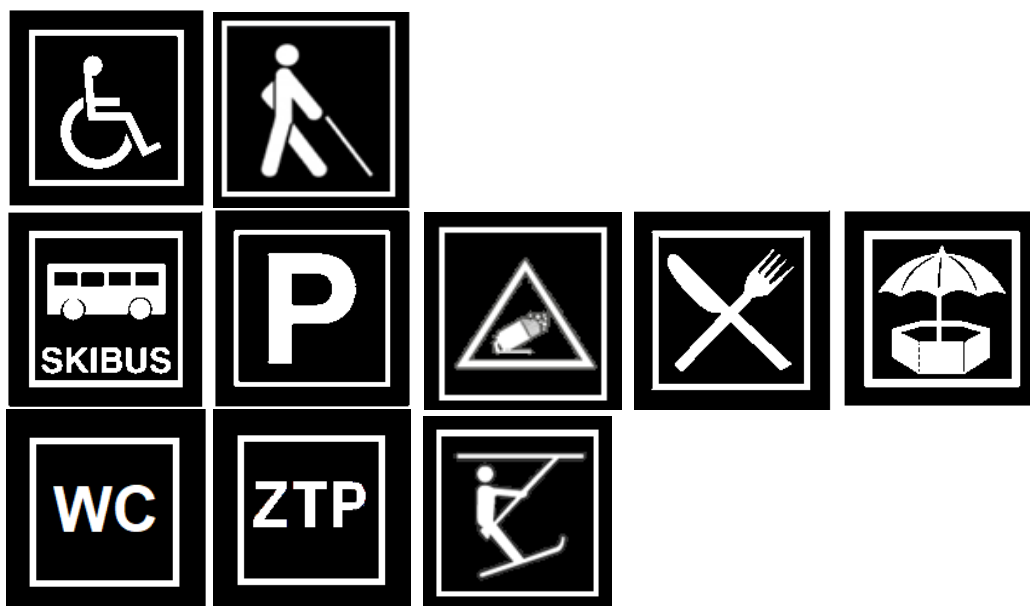
Stravování

Stejně jako ve Svatém Petru i na Hromovce lze navštívit Aprés ski bar, který je u spodní stanice sedačkové lanovky. Je to venkovní bar, který nabízí posezení uvnitř v altánu nebo venkovní posezení na lehátkách a sedacích pytlích přímo na sněhu. Uvnitř je podlaha ze dřeva, stoly jsou vysoké 740mm a židle se dají jednoduše přemístit. V nabídce tu mají teplé a studené nápoje nebo zákusky dle denní nabídky.

Shrnutí

Areál Hromovka díky propojení s areálem Svatý Petr, jeho sjezdovkami a lanovkami, nabízí obrovské vyžití na svahu, velký počet možných tras jízdy. Svou kombinací jsou areály vhodné pro širokou škálu lyžařů od úplných začátečníků po závodní lyžaře. Sjezdovky na Hromovce jsou oblíbené také pro svoji polohu přímo v centru a prostornému parkovišti v areálu. Výhodou je také večerní lyžování na čerstvě upravené červené sjezdovce. Vzhledem častým návštěvám například lyžařského oddílu lyžařů s tělesným postižením z Jánských Lázní, mají zaměstnanci pokladen, vleku ale i občerstvení zkušenosti s návštěvníky se zdravotním postižením. Přesto, že tu není vyhraněné bezbariérové parkovací místo, je parkoviště na rovině a po chodníku se dostaneme až ke sjezdovce. V budově pokladen mohou lyžaři navštívit půjčovnu a prodejnu Špindl shop & rental, kde jsou zaměstnanci schopni drobných oprav a servisu lyží. V případě zapomenuté výstroje je i zde možné něco dokoupit nebo si zapůjčit lyžařskou výzbroj. Stejně jako pro celý Skiareál je tu poblíž Horská služba, která poskytuje první pomoc při vážných úrazech na sjezdovce. Kombinace areálů Hromovka a Svatý Petr je vhodným místem pro lyžaře s tělesným postižením a lyžaře se zrakovým postižením. Poskytují široké sjezdové tratě, které jsou bez nepřehledných a nebezpečných úseků. Pro lyžaře na monoski je výhodou zkušená obsluha vleku, příchod na nástupiště boční brankou nebo nápojový bar přímo na sjezdovce s venkovním posezením. Nevýhodou je vysoký práh u vstupu do pokladny, absence bezbariérové toalety a nevyhraněná parkovací místa u sjezdovky. Pro lyžaře se zrakovým postižením není areál hromovky příliš vhodný především vzhledem k vysoké návštěvnosti, což na sjezdovce působí hluk a hustý provoz.

LYŽAŘSKÝ AREÁL STOH

Obrázky popisovaných částí lyžařského areálu jsou zpracovány v příloze 2., legenda použitých piktogramů v příloze 3.

Stoh je samostatná sjezdovka, která se nachází ve Špindlerově Mlýně v městské části Svatý Petr. Je vzdálena přibližně 30 minut chůzí od centra města. Doprava je možná bezbariérovým skibusem, zastávka je vzdálena 250 metrů od sjezdovky. Druhá preferovanější varianta pro dopravu je autem.

Parkování

Parkoviště je 30 metrů od sjezdové dráhy, což je bezesporu výhodou. Nevýhodou je, že zde nenajdeme vyhrazená parkovací místa. Na základě mých informací z rozhovoru s obsluhou sjezdovky, je možné po předchozí domluvě, místa podle potřeby vyhradit. Stání je na rovném terénu a povrch, který je pravidelně odklizen od nového sněhu umožňuje přímý vstup do monoski. Parkování je zdarma. Další nevýhodou je přístupový chodník na sjezdovku, který je dlouhý 20 metrů, ale vede do kopce. Jeho převýšení se mění v závislosti na výšce sněhové pokrývky.

Pokladna

Je venkovní, její umístění je na dojezdové ploše pod sjezdovkou, přímo u turniketů v budově dolní stanice vleku. Výška pokladny je tak závislá na výšce sněhové pokrývky, v den mapování byla optimálních 1080 mm. I na této sjezdovce je možné využít jízdenky a skipasy společné pro celý Skiareál, který lze zakoupit dopředu i přes internet. Jízdenky na jednotlivé jízdy, denní, odpolední, vícedenní se vydávají na nepřenositelnou čipovou

obsluha horní stanice vleků. Orientační tabule na sjezdovce nejsou potřeba. Sjezdovka je rovná a přehledná. V případě tréninku je vytyčená část sjezdovky důrazně označena piktogramy a pro veřejnost tato část uzavřena. Při konání závodů je pak pro veřejnost uzavřena celá sjezdovka. Sjezdovka Stoh je často využívána pro závody sjezdového lyžování a pro trénink závodních lyžařů.

Toalety

Bezbariérové toalety bohužel nejsou poblíž sjezdovky. Volně přístupné veřejné toalety jsou z boční strany Hotelu Stoh. Pro osoby na vozíku jsou nepřístupné, protože je nutné překonat jeden schod venku a dva hned za dveřmi.

Stravování

V hlavní sezóně je otevřeno občerstvení na sjezdovce přímo u dolní stanice vleků.

Stravování a možnost zázemí poskytuje „Hotel Stoh“ a jeho restaurace, která je vzdálená přibližně 50 metrů od sjezdovky. Příchod je po rovné zasněžené pěšině a vstup přímo do zařízení je bez schodů a vysokých prahů. U stolu se dají židle jednoduše odsunout a provoz je s obsluhou. Restaurace má samostatné toalety, které nejsou bezbariérové. K návštěvě toalety je zapotřebí asistence pro překonání jednoho schodu. GPS poloha 50.7243272N, 15.6312867E.

Shrnutí

Problém zde najdeme především v zázemí a tím jsou vozíčkářům nepřístupné toalety. Stoh je naprosto vhodný pro pokročilé lyžaře, protože je to sjezdovka přehledná a upravená, při využití do poloviny je vhodný také pro začátečníky. Díky své poloze bokem od hlavních sjezdovek, od centra města a absenci sedačkové lanovky, zde není hustý provoz na sjezdovce ani vysoká návštěvnost. Pro lyžaře na monoski je výhodou parkování u sjezdovky, venkovní pokladna, vstup na vlek bočním vchodem a zkušená obsluha vleků, která v případě potřeby s nástupem na vlek pomůže nebo jej zpomalí. Pro lyžaře na monoski je možné navštívit venkovní občerstvení a hotel Stoh, kde si mohou odpočinout. Nevýhodou pro monolyžaře se výstup uprostřed sjezdové trati, kde není zábrana průjezdu, absence bezbariérových toalet a přístupový chodník, který je do kopce. Pro lyžaře se zrakovým postižením je bezesporu výhodou nízká návštěvnost a díky tomu je eliminován hluk a na trati je více prostoru. Sjezdovka je široká a přehledná a obsluha vleků má zkušenosti s lyžaři zrakově postiženými, mohou pomáhat při nastupování.

LYŽAŘSKÝ AREÁL PŘEDNÍ LABSKÁ

Obrázky popisovaných částí lyžařského areálu jsou zpracovány v příloze 2., legenda použitých piktogramů v příloze 3.

Areál „Přední Labská“ je situován na začátku města Špindlerův Mlýn u vodní nádrže Labská. Je to menší areál v klidné části, vzdálený přibližně čtyřicet minut chůzí od centra. 200 metrů pod kopcem od areálu, je autobusová zastávka, staví tu autobusy a skibusy, které jsou bezbariérové. Jednodušší varianta než autobusová doprava, je pro lyžaře se zdravotním postižením rozhodně doprava autem.

Parkování

Zaparkování auta je možné na několika menších parkovištích poblíž pokladny. Před pokladnou jsou ohraničená parkovací místa, určená pro zaměstnance, ale mohou být poskytnuty pro návštěvníky se zdravotním postižením. Tato místa jsou na sněhu pod nástupní stanicí sedačkové lanovky a umožňují přímý vstup do monoski. Parkování je zdarma. K nástupní stanici lanovky je potřeba překonat 15 metrů dlouhý, ale prudký přístupový chodník nebo vystoupat po schodech.

Pokladna

Pokladna je pod nástupní stanicí sedačkové lanovky a stejně jako v areálu „Stoh“ je zařízena jako venkovní okénko. Pokladna je na sněhu v rovině, nevedou k ní žádné schody. Výdejní okno je ve výšce 900mm. Sleva pro lyžaře s průkazem ZTP, ZTP/P a jejich asistenty se neodvíjí procentuálně, ale určuje se systémem tabulek upravených pro danou sezónu. Tento systém slev je stejný pro celý Skiareál Špindlerův Mlýn platí

na denní, odpolední či vícedenní jízdenky. Sleva se nedá uplatnit na sezónní skipas, ale ten můžete pořídit výhodně v předstihu na internetu. Pro areály Přední Labská, Stoh a Horal se navíc prodává i regionální jízdenka, platná na těchto sjezdovkách. Zaměstnanci pokladny mají zkušenost s návštěvníky, kteří mají tělesné postižení a setkali se s lyžaři se zrakovým postižením.

Lyžařské vleky a lanovky

Obrázek 7. Mapa Přední Labská (www.skiareal.cz)

V areálu návštěvníci mohou využít sedačkovou lanovku „Labská“, která má označení „N“. Lanovka je dlouhá 1319 metrů a překonává převýšení 323 metrů. Závěs má kapacitu tří míst k sezení. Sedačky jsou při nástupu a stejně tak při výstupu ve výšce 550mm nad zemí. Sedačky jsou vyrobeny z pryže a proti jejímu poškození dostane mono-lyžař pod monoski ochrannou desku. Pro mono-lyžaře může být poněkud obtížnější nástup, protože je tu zařízen pomocí pojízdného pásu z plastu, na kterém kloužou stabilizátory. Po celou dobu provozu je přítomna obsluha spodní i vrchní stanice vleku, která má zkušenosti s lyžaři na monoski i s lyžaři zrakově postiženými. Také díky svým zkušenostem vědí, jaké potíže mohou mít tito lyžaři a neváhají pomoci. Přístup na nástupiště je nutný mimo turnikety a lanovku je třeba zpomalit. Lanovka se nepoužívá pro večerní lyžování.

Sjezdové tratě

Sjezdovka je tu jedna, červená „Labská“ s označením „15“. Trať je dlouhá 1770 metrů a na této délce má převýšení 310 metrů. Přesto, že je červená určena pro pokročilé lyžaře, Labská je oblíbená u rodin s dětmi i začínajícími lyžaři. Tato trať je dál od centra,

bokem od největších a nejznámějších areálů Skiareálu Špindlerův Mlýn, to znamená, že tu není takové množství návštěvníků. Sjezdovka je přehledná, pouze po výjezdu z lesa je trať užší a ve spodní části se přejíždí zasněžená cesta. Funguje tu lyžařská školka a dole na sjezdovce je přístupná ohraničená plocha pro úplné začátečníky s dojezdem do roviny. Trať je také zajímavá tím, že lyžaři projíždějí kolem několika chalup, které jsou přímo na sjezdovce. Rizikové úseky jsou označeny cedulemi s piktogramy nebo ohraničeny výrazným plotem a celá sjezdovka je uměle zasněžována. GPS poloha: 50.7146644N, 15.5820447E.

Toalety

V budově nalevo vedle pokladního okna jsou volně přístupné toalety. V areálu nejsou kabiny toalet zařízené pro osoby s omezenou hybností, avšak veřejné toalety jsou prostorné.

Stravování

U sjezdovky je více restaurací, například v Hotelu Clarion, v Hotelu Ametity nebo v horní části sjezdovky projíždí lyžaři kolem Restaurace Alenka.

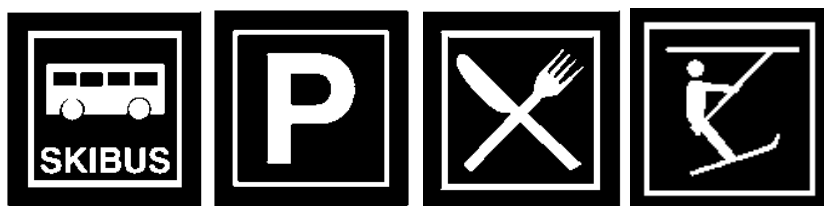
Pro tuto práci byla vybrána restaurace v Hotelu Nico, přístupnější pro osoby s omezenou hybností. „Hotel Nico“ se nachází 150 metrů od sjezdovky pod kopcem u hlavní silnice. Restaurace je v přízemí, nevedou do ní schody, ale ve vchodu je práh vysoký 20mm. Vchodové dveře jsou dvoukřídlé a otevírají se ven, průjezdová šířka jednoho křídla je 700 mm. V restauraci je na podlaze koberec, podjezdová výška stolu je 750mm a židle se dají jednoduše přemísťovat. Restaurace je s obsluhou, v nabídce jsou denní menu, hotová jídla, polévky nebo teplé a studené nápoje. Hotel není bezbariérový a nenajdeme tu ani bezbariérové toalety. Toalety se nacházejí v přízemí, jsou přístupné bez schodů. GPS poloha: 50.7146644N, 15.5820447E.

Shrnutí

Areál Přední Labská je skvělým místem, pro rekreační lyžování. Zajímavé je umístění sjezdové trati mezi horské chaty. Nižší návštěvnost areálu znamená kratší fronty na lanovku a méně lyžařů na sjezdovce. Vzhledem k nižší návštěvnosti a klidnější oblasti je areál vhodný i pro lyžaře se zrakovým postižením. Menší počty návštěvníků umožňují i obsluze vleku více prostoru na individuální přístup. Pro lyžaře na monoski může být náročný nástup na lanovku, kvůli plastovému pojízdnému pásu, na kterém nedrží stabilizátory. Obtížný je také přístupový chodník, výjezd od pokladny do kopce k nástupní stanici lanovky, který je hodně prudký. Po překonání těchto překážek

je to vhodný areál, který poskytuje možnost občerstvení jak na trati tak pod ní. Neustálá přítomnost zkušených vlekářů pomůže i naprostým začátečníkům při nástupu i výstupu.

LYŽAŘSKÝ AREÁL HORAL

Obrázky popisovaných částí lyžařského areálu jsou zpracovány v příloze 2., legenda použitých piktogramů v příloze 3.

Mezi sjezdovky Skiareálu spadají také tratě „Horal“ a „Slovan“, které jsou taktéž mimo centrum, v městské části Svatý Petr, na protějším kopci areálu Stoh. 200 metrů od sjezdovky je zastávka bezbariérového skibusu. Ke sjezdovce je možné dojet i autem.

Parkování

V areálu je malé parkoviště s kapacitou 6 parkovacích míst pár metrů od pokladny. Parkovací místa jsou pravidelně odklízena a sníh je upravován. Parkování je zdarma. K pokladně vede široký chodník dlouhý 15 metrů, pokrytý sněhem, ovšem je prudký.

Pokladna

Budova pokladny je vlevo od spodní stanice lyžařského vleku, jízdenky na vlek prodává obsluha vleku. Je tu možné zakoupit regionální jízdenky společné pro sjezdovky Horal, Přední Labská a Stoh. Dle poskytnutých informací tu lyžaři s průkazem ZTP a ZTP/P ani jejich asistenti, nedostanou slevu na jízdné.

Lyžařské vleky a lanovky

Obrázek 8 Mapa Horal (www.skiareal.cz)

V provozu je tu jeden lyžařský vlek „Horal“, typu poma s označením „G“. Vlek je dlouhý 248 metrů a má převýšení 61 metrů. Při nástupu je poma ve výšce 300mm od sněhu. Na nástupiště je nutné projet s monoski mimo otočné turnikety, protože turniketem neprojede. Na nástupišti je po dobu jeho provozu přítomen minimálně jeden vlekář, který je v případě potřeby vlek zastavit, jeho rychlost se korigovat nedá. Na výstupní stanici brání v průjezdu bezpečnostní lanko. Nástup i výstup je v rovině a lyžařský vlek se dá opustit po celé délce.

Druhý lyžařský vlek „Slovan“ s označením „H“ typu poma je dlouhý 200 metrů. Tuto zimu není v provozu.

Sjezdové tratě

Otevřena tu bývá jedna sjezdovka modrá „Svatý Petr - Horal“ s označením „G“. Sjezdovka je dlouhá 300 metrů a má převýšení 60 metrů. Přes noc je sjezdovka pravidelně upravována, jezdí se pouze na přírodním sněhu a v horní části vede přes trať zasněžená silnice, která je využívána pouze ojedinele. Sjezdovka je přehledná, ze spodní stanice lyžařského vleku lze dohlédnout na výstupní místo. Rizikové je nejenom místo při přejezdu silnice, ale také dojezd k nástupnímu místu není do roviny naopak z kopce, není příliš zabezpečený a pár metrů pod ním je velký skok a silnice.

Druhá trať „Svatý Petr - Slovan“ vede u výše zmiňovaného vleku a má stejné označení „H“. Stejně jako vlek je sjezdovka tuto sezónu mimo provoz. Trať je dlouhá pouhých 250 metrů a má převýšení 40 metrů, její obtížnost je modrá.

Toalety a stravování

Areál Horal nenabízí žádné zázemí, nejbližší toaleta u spodní stanice lyžařského vleku je na „Hotelu Výsluní“. Hotel není bezbariérový, ke vchodovým dveřím vedou čtyři schody. V hotelu se rezidenti zahřejí u kachlových kamen. GPS pozice: 50.7244033N, 15.6249008E.

Další variantou pro stravování i toalety je hotel „Orea Resort Horal*****“ napravo od výstupu z lyžařského vleku, ve kterém je „Restaurace Panorama“ s výhledem na protější svahy. Hotel ani restaurace není zařízena bezbariérově. V nabídce jsou hotová jídla domácí i mezinárodní kuchyně, studené a teplé nápoje. GPS pozice: 50.7271692N, 15.6262511E.

Shrnutí

Sjezdovka Horal se nachází ve velice klidné části Špindlerova Mlýna, blízko hotelu pro zimní relaxaci. Horal navštíví opravdu malé množství návštěvníků, v poměru

k návštěvnosti celého Skiareálu. Navštěvují jej především ubytovaní z okolních hotelů a penzionů, úplní začátečníci. Lyžařský vlek jede velice pomalu a trať je mírná. Funguje tu také lyžařská škola, která má pro výuku dostatek prostoru a nebývají tu dlouhé fronty. Nebezpečně působí dojezd z kopce pár metrů od silnice, který je ohraničen pouze plastovým plotem, ale podle vlekařů tu nebyl s dojezdem žádný větší problém. Kvůli absenci zasněžování provoz sjezdovky končí dříve než v ostatních areálech. Chybějící zázemí je určitě velký nedostatek. Podle dostupných informací a po shrnutí komplexního pohledu sjezdovka areálu Horal není příliš vhodným místem pro lyžaře na monoski nebo pro lyžaře se zrakovým postižením. Ve Skiareálu Špindlerův Mlýn jsou sjezdovky, které jsou zázemím, podmínkami a přístupností sjezdovky vhodnějším místem pro lyžaře s tělesným a zrakovým postižením.

4.2 Další zimní pohybové aktivity v destinaci Horní Mísečky a Špindlerův Mlýn

BĚŽKAŘSKÁ DRÁHA „STAY FIT“

Legenda použitých piktogramů je v příloze 3

Městská běžkařská trasa „Bud' fit“ vede ze Špindlerova Mlýna Labským dolem po tzv. Harachově cestě proti proudu řeky Labe. Trasa je vhodná jak pro kondiční tak pro rekreační běh. Start upravené tratě je vzdálený 800 metrů od dolní stanice sedačkové lanovky Medvědin. Dostupné parkování je v areálu Medvědin na parkovišti „P3“. Parkoviště je na zasněžené parkovací ploše, je pravidelně upravováno. Od parkoviště vede k začátku stopy široká zasněžená cesta. Stopy začínají u Restaurace Myslivna na rozcestí Dívčí lávky, jsou tu udržovány dvě stopy na klasický styl. Trať je dlouhá celkem 8 kilometrů, 4 kilometry tam a 4 km nazpět a každý úsek má převýšení 127 metrů. Na trati se nenachází žádné prudké stoupání ani klesání, převýšení je rozloženo na dráze plynule po celé jeho délce. Trať vede převážně rovně, nenachází se zde ostré zatáčky, jednou křížuje řeku přes most, který je s tratí ve stejné úrovni. Možné občerstvení je v již popsaném Igloo baru, kde je provoz s obsluhou. Venkovní občerstvení je také u začátku běžkařské dráhy na rozcestí Dívčí lávky. V okolí tratě nejsou bezbariérové toalety, veřejné toalety jsou v budově dolní stanice sedačkové lanovky Medvědína.

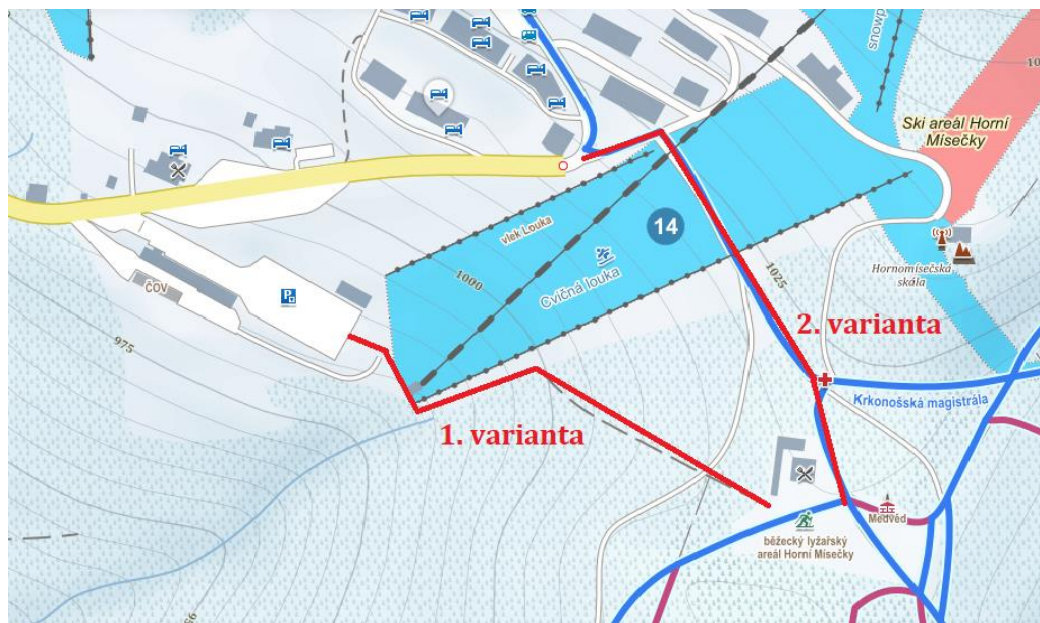
Za základě zjištěných údajů a průzkumem celé dráhy je běžecká trať je vhodná pro lyžaře s tělesným postižením sedící či stojící i lyžaře se zrakovým postižením bez omezení. Nevýhodou je pro lyžaře s tělesným postižením absence bezbariérové toalety u dráhy.

ZÁVODNÍ BĚŽKAŘSKÉ OKRUHY HORNÍ MÍSEČKY

Legenda použitých piktogramů je v příloze 3

Na Horních Mísečkách se nachází areál běžkařských tratí, které jsou pro svou kvalitu a parametry často používány pro konání závodů i na světové úrovni. V areálu je běžecký stadion a několik běžeckých okruhů s perfektně upravenou stopou pro klasický styl a bruslení. Okruhy jsou dlouhé 1,5 km, 2 km, 3 km, 5 km, 7,5 km a 10 km. Start je na stadionu, který na rovné ploše, zde jsou také šatny, sociální zařízení a občerstvení v Chatě Stopa, není bezbariérově zařízeno. Nejlehčí jsou nejkratší tratě, ty ostatní mají často prudké stoupání a klesání. Bližší informace o jednotlivých tratích a jejich přesný profil je možné najít na internetové stránce <https://www.vyletnik.cz/bezecke-trate/vychodni-cechy/krkonose-zapad/>.

Obrázek 9. přístup k běžeckým tratím Horní Mísečky (www.mapy.cz)

Pro lyžaře s tělesným postižením – sedící, doprava přímo z parkoviště u dolní stanice sedačkové lanovky by mohla být náročná, vzhledem k prudkému stoupání 30 metrů na vzdálenosti 300 metrů (1. varianta viz obrázek 9). Vhodnější variantou

(2. varianta viz obrázky 9) je neodbočit na parkoviště, ale pokračovat dál k Jilemnické boudě, v levotočivé zatáčce je napravo vjezd na sjezdovou trať modrou „14“. U tohoto místa může zastavit (dál je zákaz vjezdu) a přesednout do sítka, asistent musí poté auto přeparkovat na parkoviště. Na stadion se lyžař dostane po vrstevnici přes sjezdovku (mapa pro lepší orientaci v příloze). Pro začátečníky je vhodné využít okruhu s upravenou stopou na stadionu. Nejkratší trasa nemá velké převýšení a není zde prudké stoupání a klesání. Delší trasy jsou poněkud obtížnější vzhledem k náročným výjezdům a sjezdům.

Pro lyžaře se zrakovým postižením jsou sjezdovky vhodné bez většího omezení, kratší pro začátečníky a delší pro zkušené či závodní lyžaře. Je také důležité zjistit si konání akcí a závodů, větší počet lidí a vyšší hluk by mohl ztížit komunikaci lyžaře se zrakovým postižením a jeho traséra.

SNOWTUBINGPARK BEDŘICHOV

Legenda použitých piktogramů je v příloze 3

Ve Špindlerově Mlýně jsou k dispozici dvě snowtubingové dráhy, jedna se nachází v městské části Svatý Petr a druhá je v části Bedřichov. Tato dráha je v blízkosti centra města a je možné se k ní dostat skibusem, zastávka je vzdálena 300 metrů. U snowtubingparku je také menší parkoviště s kapacitou 6-10 parkovacích míst, parkování je zdarma. Pokladna je od parkoviště vzdálena přibližně 10 metrů a přístup je po upravené cestě pokryté sněhem, která je do kopce. Pro potřebu snowtubingu je tu speciálně určený vlek, kotva pro snowtubing, která je ve výšce 200mm. Vlek je dlouhý 140 metrů a má převýšení 25 metrů. Turnikety jsou široké 1600mm a dají se objet z pravé strany. Jízda je na speciálních snowtubingových duších, které pomáhá na vlek nasadit obsluha parku. Na horní stanici vleku je také obsluha, která pomáhá s jejím odpojením a nástupem na trať. Dráha snowtubingu je dlouhá 200 metrů a je uměle zasněžována, obsahuje klopené zatáčky, vlnky a to v hlubokém korytu. Dojezd k turniketům je na zpomalovacím pásu, který duši úplně zastaví. Park nabízí i večerní provoz do 21 hodin. Pokladna je vedle spodní stanice vleku, přístupná po zasněžené cestě, nevedou k ní žádné schody. Je ve výšce 1000mm a na snowtubing se prodává bodové

jízdné, se slevou pro jedince s průkazem ZTP, ZTP/P a pro asistenty. V budově pokladny je možnost venkovního posezení na zastřešené terase. Toalety jsou tu u parkoviště formou mobilních toalet, nejsou bezbariérové.

Pracovníci Snowtubingparku mají zkušenosti s návštěvníky se zrakovým a tělesným postižením, vzhledem k občasným návštěvám parku touto klientelou. Vědí, jak mohou lidem s tělesným postižením pomáhat s nástupem i s výstupem a nájezdem na trať i jak komunikovat se zrakově postiženými. Samotní zaměstnanci doporučují návštěvu snowtubingu i pro tyto návštěvníky a ujistějí, že je to bezpečné.

Snowtubingpark Bedřichov je tak vhodným zpestřením návštěvy této destinace, protože jsou zde zkušení a ochotní zaměstnanci, je to nezvyklý adrenalinový zážitek, který je bezpečný. Je vhodný pro všechny věkové kategorie a rozhodně i pro jedince se zrakovým nebo s tělesným postižením. Jako negativum jsou mobilní toalety, které nejsou vhodné pro osoby s tělesným postižením a přístupovou cestu z parkoviště do kopce. Více informací internetových stránkách www.snowtubingpark.cz nebo na telefonním čísle +420 777 455 220.

SÁŇKAŘSKÁ DRÁHA „SNOW&FUN“

Provozovatelem sáňkařské dráhy je společnost „Snow&Fun s.r.o.“ a udává, že je to nejdelší sáňkařská dráha v České republice. Dráha je dlouhá 2,7 kilometrů a návštěvník překoná převýšení 370 metrů. Začátek dráhy je u Vojenské zotavovny Malý šišák a končí u rozcestí Dívčí lávky. Povožní doba je v závislosti na sněhových podmínkách, většinou od 10:00 do 17:00, od úterý do soboty je k dispozici také večerní provoz od 18:00 do 21:00. Trať je osvětlena po celé délce a každý den je upravována rolbou. Na trati jsou informační cedule, upozorňující na rizikové úseky pomocí piktogramů, protože třikrát je nutné zastavit a přenést saně přes silnici. Vstupenky se prodávají v centru na zastávce firemních autobusů Snow&fun vedle pošty. V ceně vstupenky je jeden sjezd sáňkařské dráhy, zapůjčení sáněk a cesta autobusem. Autobus vozí návštěvníky na začátek sáňkařské dráhy a z cíle u občerstvení na Dívčích lávkách zpět do centra. Sjezd je povolen pouze na zapůjčených sánkách, které jsou pouze jednomístné, děti do 7 let musí jet s dospělým. Návštěvníci se musí seznámit s návštěvním řádem a dodržovat zásady bezpečnosti. Obsluha sáňkařské dráhy se nesečkala s návštěvníky se zdravotním postižením. Návštěva lidí s tělesným či zrakovým postižením by podle jejich slov mohla být velice riziková.

Pro osoby s tělesným postižením není dovoleno používat například upravené sáňky, pouze zapůjčené určené pro sáňkařskou dráhu. Zatáčí se a brzdí pomocí nohou. Problém by mohlo činit brzdění a zatáčení, dráha vede lesem a je celkem dost úzká, třikrát je nutno ze saní sesednout a přenést je přes silnici. Zaměstnanci si nebyli jisti, zda je možný vstup pro jedince s tělesným postižením. Pro návštěvníky se zrakovým postižením tu není možnost tandemového sjezdu či průvodce. Sáňky jsou pouze pro jednu osobu a při jízdě je podle návštěvního řádu povinnost dodržovat rozestupy minimálně 20 metrů. Zaměstnanci návštěvu sáňkařské dráhy pro lidi se zrakovým postižením nepovolují. Z těchto důvodů návštěva sáňkařské dráhy není vhodná pro lidi s tělesným a zrakovým postižením a mohla by být vážně nebezpečná. Více informací, provozní řád a bezpečnostní pravidla poskytnou internetové stránky www.sankarska-draha.cz nebo na telefonním čísle +420 601 222 111.

5 DISKUZE

Mapováním bezbariérovosti lyžařských areálů a aktualizací metodických formulářů se zabývá více autorů. Pro účely méj práce mapování exteriérů, byl nejvhodnější metodický manuál mapování bezbariérovosti lyžařských středisek vytvořený Plevou (2014) jeho aktuálně upravený záznamový formulář od Gondeka (2019).

V průběhu zpracovávání práce mi poskytlo rozhovor několik lyžařů s tělesným postižením, ohledně návštěvy Skiareálu Špindlerův Mlýn. Moje otázky se týkaly především potřeb a zkušeností dotázaných při návštěvě této destinace. Všichni byli s návštěvou spokojeni a uvedli, že upřednostňují areál Horní Mísečky, vzhledem k nejlepší přístupnosti. Oceňovali slevu pro jedince s průkazem ZTP, ZTP/P a pro jejich asistenty, široké upravené sjezdové tratě a zaměstnance lyžařského areálu, kteří již mají zkušenosti s těmito lyžaři. Doporučení pro další zaměření se týkala parkování v areálech, většinou zde nebývají vyhrazená parkovací místa pro handicapované. Dle jejich slov se setkali s vysokou obsazeností parkoviště a nemožnosti stání u sjezdovky, pro přímý přesun do monoski. Doporučení lyžařského areálu je zavolat si kvůli návštěvě předem. Nikdo jiný si však předem volat nemusí myslím, že by tuto situaci pomohly vyřešit lepší pokyny pro zaměstnance parkoviště o vyhrazeném stání u sjezdovky pro návštěvníky s tělesným postižením v zimě.

Při práci s metodickým formulářem aktuálně upraveným Gondekem (2019), jsem vnímala chybějící položky oproti původní metodice mapování vytvořené Plevou (2014). V sekci E – Lyžařské vleky, odebral Gondek (2019) položku E 27 „umístění tlačítka TOTAL STOP“, které je v případě delších lyžařských vleků důležité. Při vzniku případných komplikací, mohou ostatní lyžaři ihned zastavit lyžařský vlek a komplikaci pomoci vyřešit. Další dle mého názoru důležité položky, byly odstraněny v sekci F – Lanovky. Konkrétně položka F 16 „jedná se o odpojitelnou lanovku“, protože odpojitelná lanovka zajistí bezpečnější a pohodlnější nástup. U neodpojitelného systému je při nástupu rychlost stálá, a pokud není doplněna pojízdným nástupovým pásem, jako je tomu například ve Svatém Petru na lanovce „E“, může být obtížná pro lyžaře s tělesným a zrakovým postižením. Další odebranou a myslím, že důležitou položkou je v sekci G – Sjezdovka řádek G9 „v nebezpečných oblastech jsou vytyčovací a zabezpečovací sítě“, které se týkají například sjezdovky Horal, ta končí nad silnicí a bez této zábrany není jasný konec sjezdovky.

Gondek (2019) do svého formuláře některé položky přidal a pro přehlednější

a výstižnější popis sekce je u některých položek možnost zápisu poznámek. Pro lyžaře s tělesným postižením sedící, je i na základě rozhovorů s těmito lyžaři, důležitou poznámkou přidaná položka A3 „je možné parkovat u sjezdovky pro přímý vstup do monoski?“ Pokud mohou zaparkovat dál od sjezdovky a ke sjezdovce sice vede přístupový chodník, který je v zimě posypáván, tak se ke sjezdovce na monoski stejně nedostanou. Gondek (2019) do svého formuláře přidal navíc sekci K – Specifika lyžařských středisek pro účast osob s tělesným a zrakovým postižením, která obsahuje položky zaměřené pro potřeby návštěvníků se zrakovým postižením a na zkušenosti zaměstnanců s těmito návštěvníky. Touto sekcí jsem se zabývala důkladněji, pro zjištění informovanosti zaměstnanců pokladen, obsluhy vleku i odpovědného vedoucího a zjištěné informace jsem zahrнула do jednotlivých shrnutí ve výsledcích práce.

Při kategorizaci přístupnosti lyžařských středisek pracujeme nejenom s Metodickým manuálem mapování bezbariérovosti lyžařských středisek vytvořeným Plevou (2014) nebo s upraveným formulářem od Gondeka (2019), který jej doplňuje o položky pro návštěvníky se zrakovým postižením, či jinou metodikou. Posoudit přístupnost interiéru není možné bez postupu práce podle Metodiky kategorizace přístupnosti objektů od Pražské organizace vozíčkářů. Prostřednictvím zjištěných výsledků z obou metodik je poté možné určit příslušnou kategorii přístupnosti objektu.

6 ZÁVĚR

Závěrem bych nejprve chtěla potvrdit svoji domněnku o nedostatečném povědomí veřejnosti o lyžování lidí se zrakovým či tělesným postižením. V průběhu mapování jsem se z vlastní iniciativy namátkově ptala návštěvníků lyžařského střediska na lyžování těchto cílových skupin. Zkoumání nebylo záměrem mého výzkumného šetření a výsledky jsem si nikde nezapisovala, ale většina návštěvníků neměla dostatečné informace o specifčnosti lyžování lidí s tělesným nebo zrakovým postižením. Naopak zaměstnanci Skiareálu např. v pokladně, obsluha vleku ale i odpovědný vedoucí, měli přehled a někdy i základní vědomosti o specifčnosti lyžování osob se zdravotním postižením. Zkušenosti Horské služby přímo v oblasti Špindlerův Mlýn se záchranou tělesně či zrakově postižených lyžařů nejsou ojedinělé. Podle výpovědí pracovníků se občas setkávají se záchranou i těchto návštěvníků. Obecně výhodou všech zkoumaných areálů je dostatek rovných ploch i nakloněných rovin pro průpravnou část či rozcvičku.

Většina zkoumaných areálů Skiareálu Špindlerův Mlýn, působí velice dobře, nutno dodat, že zimní středisko nikdy nebude zcela přístupné vzhledem k charakteru zimního prostředí. Nejvhodnějším a zcela přístupným areálem pro lyžaře s tělesným postižením, umožňující samostatnost lyžaře, je areál Horní Mísečky. Je tu možno zaparkovat na velkém parkovišti v rovině přímo u sjezdovky, přístupná je pokladna i toalety, přímo od pokladny vede sedačková lanovka a sjezdovky jsou tu mírné a dostatečně široké. Horní Mísečky jsou propojené s areálem Medvědin. Tímto se přidává výhoda možnosti občerstvení přímo na sjezdovce např. U Zubra a Igloo bar, ovšem areál Medvědin nenabízí bezbariérové toalety a špatně přístupná je i pokladna. Vhodně vybaveným je také areál Svatý Petr, který má nápojový bar Après ski bar přímo na sjezdovce, bezbariérové toalety, sjezdovky všech obtížností nebo přístupnou sedačkovou lanovku se zkušenými zaměstnanci. Mínusy ve Svatém Petru jsou např. parkování, které je možné až po domluvě s areálem a chybí bezbariérově přístupné občerstvení. Areál Hromovky má prostorné veřejné parkoviště a nápojový bar Après ski bar přímo na sjezdovce, ovšem zároveň je tu velké množství lyžařů a hustý provoz na sjezdovce. Areál Přední Labská je pro lyžaře na monoski limitován především přístupem k sedačkové lanovce, který je do prudkého kopce a pojízdým pásem na nástupišti sedačkové lanovky z kluzkého materiálu. Stoh je sjezdovka vzdálená od centra města a není tu takové množství návštěvníků jako v centru, je přehledná a široká a pod sjezdovkou je Hotel Stoh, který funguje jako vhodné zázemí a možnost občerstvení. Jako zápor mohu uvést např. absenci

bezbariérových toalet, vhodné je vystoupit z vleků v polovině, protože v druhé polovině je sjezdová trať náročná a pro začátečníky nebezpečná. Pro lyžaře se zrakovým postižením uvádím jako nejvhodnější areály Horní Mísečky, Přední Labská a Stoh s výstupem v polovině. Vhodné jsou vzhledem k nižšímu počtu návštěvníků, zkušenostem zaměstnanců s touto klientelou a především nižší hlučností na sjezdové trati.

Nejméně vhodná pro lyžaře tělesně i zrakově postižené, je sjezdová trať Horal. Tato trať je přístupná po chodníku, který má vysoký podélný sklon, navíc sjezdovka končí pár metrů od silnice a dojezd je ohraničen pouze zvýrazňujícím plastovým plotem. U sjezdovky nejsou veřejné toalety, občerstvení je přes silnici, není zařízení bezbariérově a rychlost vleků není možné regulovat pouze jej zastavit. Pro lyžaře se zrakovým postižením, jsou méně vhodné také areály Svatý Petr a Hromovka, vzhledem k vysoké návštěvnosti a hlučnosti okolního prostředí.

Mezi vhodné zimní volnočasové pohybové aktivity, které mohou návštěvníkům zpestřit pobyt ve městě Špindlerův Mlýn, je nutno zmínit snowtubing v Bedřichově, který je střediskem vhodným pro osoby s tělesným i se zrakovým postižením. Náročný je příchod k vlekům a negativem je absence bezbariérových toalet. Snowtubing je ovšem bezpečným adrenalinovým zážitkem a díky velmi ochotné obsluze je přístupný pro osoby s tělesným i zrakovým postižením. Dalším vhodným a přístupným místem je ve Špindlerově Mlýně běžkařská dráha „Stay fit“. Trať vede převážně po rovině, je perfektně upravená a občerstvit se nebo zaparkovat mohou návštěvníci u dolní stanice sedačkové lanovky Medvědíň „B“, z toho důvodu je vhodná pro běžkaře tělesně i zrakově postižené. Pro běžkaře se zrakovým postižením, mohou být vhodné také závodní okruhy na Horních Mísečkách, které nabízejí různé obtížnosti a perfektně upravené tratě.

Nevhodnou pohybovou aktivitou je sjezd Sáňkařské dráhy „Snow&fun“, která může být pro návštěvníky tělesně i pro zrakově postižené nebezpečná. Na dráze je nutno sjíždět pouze na zapůjčených sáňkách pro jednoho, po celou dobu korigovat rychlost sjezdu a pohotově zatačet či zastavit, protože několikrát trať křížuje silnici, přes kterou je nutno sáňky přenést.

Ve výzkumu se mi podařilo prozkoumat přístupnost exteriérů Skiareálu Špindlerův Mlýn, jeho sjezdových tratí, lyžařských vleků i lanovek. Podařilo se mi úspěšně komunikovat se zaměstnanci Skiareálu a zjistit všechny dostupné informace ke kompletnímu popisu a posouzení vhodnosti jednotlivých areálů i doplňujících zimních pohybových aktivit pro osoby s tělesným a se zrakovým postižením.

Pro úplný závěr bych ráda podotkla, že jsem spokojená s výsledky výzkumu, protože Skiareál Špindlerův Mlýn, město Špindlerův Mlýn a Horní Mísečky jsou vhodným místem pro návštěvníky mající zrakové nebo tělesné postižení. Především je toto lyžařské středisko a destinace Horní Mísečky a Špindlerův Mlýn lokalitou vhodnou pro další mapování bezbariérovosti interiérů v souvislosti s exteriérem, prostřednictvím platné Metodiky kategorizace přístupnosti objektů dle Metodického manuálu vytvořeného Pražskou organizací vozíčkářů. Dále je zde potenciál podrobné kategorizace exteriérů prostřednictvím metodiky Mapování bezbariérovosti lyžařských středisek vytvořené Plevou (2014) či s upraveným záznamovým formulářem dle Gondeka (2019). Celá tato zimní destinace by následně měla být na základě výsledků budoucího monitoringu postupně zahrnuta do bezbariérové mapy, aby lidé se zdravotním postižením měli o možnostech návštěvy lepší informace.

7 SHRUTÍ

Diplomová práce se zabývá mapováním lyžařského střediska, konkrétně Skiareálu Špindlerův Mlýn a dalších zimních pohybových aktivit v této destinaci. Mapování přístupnosti je orientováno na cílové skupiny osob s tělesným a zrakovým postižením. Hlavním cílem bylo posoudit přístupnost lyžařského střediska a nabídku pohybových aktivit v zimním prostředí.

První část obsahuje teoretický přehled poznatků, který postupuje od nejobecnější problematiky pohybové gramotnosti, přičemž uvádí význam pohybových aktivit na oblast zdraví jedince. Pro účely pohybové aktivity osob se zdravotním postižením představuje obor aplikované pohybové aktivity a jejich využití v zimním prostředí. Vzhledem k průzkumu bezbariérovosti definuje a popisuje bariéry vyskytující se v běžných životech osob s omezením schopnosti pohybu a orientace, které jsou zkoumány v praxi. V poslední kapitole se zaměřuje na vymezení tělesného a zrakového postižení, pro bližší představu specifik pohybových aktivit a odlišnost metodiky výuky sjezdového lyžování.

Praktická část popisuje sjezdové tratě, které jsou součástí lyžařského rezortu Skiareál Špindlerův Mlýn, přístupnosti lanovek, pokladen a nabídku stravovacích zařízení. Konkrétně výzkum proběhl u jednotlivých sjezdových tratí na Horních Mísečkách, dalšími ve Špindlerově Mlýně jsou sjezdovky Medvědin, Svatý Petr, Hromovka, Stoh, Přední Labská a Horal. Nejprve byly zjišťovány obecné informace týkající se celého lyžařského areálu, následně data v oblastech lanovky, pokladen, parkovacích míst, přístupových chodníků, sjezdové tratě, informovanosti zaměstnanců a nebyly nevynechány ani informace o možnostech stravování. K zaznamenávání dat byla použita Metodika mapování bezbariérovosti lyžařských areálů vytvořená Plevou (2014), především bylo postupováno podle aktuálně upraveného záznamového formuláře od kolegy Gondeka (2019). Druhým záměrem práce bylo zjistit možnosti i dalších pohybových aktivit, které jsou v zimním prostředí přístupné lidem s tělesným a zrakovým postižením. Nasbíraná data byla posouzena z různých hledisek a ve výsledku dopadl výzkum velice dobře. Pro osoby se zrakovým postižením jsou vhodné především sjezdovky na Horních Mísečkách, Stoh a Přední Labská. Pro osoby s tělesným postižením vychází nejlépe návštěva areálu na Horních Mísečkách. Také všechny ostatní jsou také více či méně vhodným místem pro lyžování na monoski. Sjezdovka Horal byla posouzena jako nejméně vhodné místo i pro lyžaře s tělesným postižením.

Zimní středisko Špindlerův Mlýn nabízí svým návštěvníkům množství aktivit

a využití volného času a z této široké nabídky bylo vybráno několik možností zimních pohybových aktivit, zajímavých pro osoby se zrakovým a tělesným postižením. Konkrétně tedy běžkařská dráha „Stay fit“, závodní běžkařské okruhy na Horních Mísečkách, snowtubing Bedřichov ve Špindlerově Mlýně, sáňkařská dráha „Snow&fun“. Nejvhodnější varianty pro aktivní trávení volného času v zimě osob s tělesným a se zrakovým postižením, jsou snowtubing Bedřichov a běžecká trať „Stay fit“. Naopak nevhodná je sáňkařská dráha, která může být pro tuto klientelu i nebezpečná.

8 SUMMARY

The diploma thesis survey accessibility of ski resorts, namely the Ski Resort Špindlerův Mlýn and examines the offer of leisure-time physical activities in the near surroundings. Accessibility is focused to target groups of people with physical and visual disabilities. The main objective was to assess the accessibility of downhill slopes and assess the suitability of possible physical activities in winter.

The first part contains a theoretical overview of knowledge, which proceeds from the most general issue of movement literacy, indicating the importance of physical activities on the health of the individual. Physical activity for people with disabilities is a field of applied physical activity and we describe their use in winter environment. Due

to the survey of accessibility, it defines and presents barriers occurring in the daily lives of persons with reduced mobility, which are examined in practice. The last chapter focuses on the definition of physical and visual disabilities, for a closer idea of the specifics of physical activities and different methodology of downhill skiing.

The practical part describe downhill slopes, which are part of the ski resort Skiareál Špindlerův Mlýn, accessibility of chairlift, ticket offices and the offer of catering facilities. Specifically, the research was carried out at individual downhill slopes in Horní Mísečky, next in Špindlerův Mlýn are the ski slopes Medvědin, Svatý Petr, Hromovka, Stoh, Přední Labská and Horal. First, general information concerning the entire ski resort were collected, followed by data in the areas of chairlift, ticket offices, parking places, ski slopes, access pavements, and we did not omit information on catering. The research uses the methodology for mapping the accessibility of ski resorts from Pleva (2014), specifically the updated form by Gondek (2019). Data collection is through the technique observation, which is supplemented by an unstructured interview and writing in to the methodological forms. The second aim of the work was to find out the possibilities

of other leisure physical activities that are accessible to people with physical and visual disabilities in the winter environment. The data collected were assessed from different aspects and the research turned out very well. For people with visual impairments will be the best visit areas Horní Mísečky, Stoh and Přední Labská. For people with physical disabilities, the best is to visit the ski areal Horní Mísečky. Also all others are more

or less suitable for monoski skiing. The Horal ski slope also seemed to be less suitable for skiers with physical disabilities.

The winter resort Špindlerův Mlýn offers its visitors a number of activities and leisure time activities, from this wide offer were selected several possibilities of winter physical activities, interesting for people with visual and physical disabilities. Specifically Snowtubing Bedřichov, cross-country track “Stay fit”, cross-country racing circuits Horní Mísečky, snowtubing Bedřichov in Špindlerův Mlýn, sledge slide „Snow&fun“. Based on the research, the most suitable variants for active spending of leisure time seem to be Snowtubing Bedřichov, cross-country track “Stay fit”, snowtubing Bedřichov in Špindlerův Mlýn. On the other hand, a sledge slope is unsuitable and can be dangerous for this clientele.

9 REFERENČNÍ SEZNAM

- Aragal, F. (2005). *European Concept of Accessibility. Příručka technické asistence 2003*. Praha: NRZP ČR.
- Bartoňová, R. (2010). *Příručka výuky monoski*. Nепublikovaný manuál.
- Dumazedier, J., (1966). „Volný čas.“ *Sociologický časopis / Czech Sociological Review* 2 (3): 443-447
- EU Physical Activity Guidelines. (2008) Recommended Policy Actions in Support of Health-Enhancing Physical Activity.
- Filipiová, D. (2002). *Projektujeme bez bariér*. Praha: MPSV ČR.
- Filipová, D. (1998). *Život bez bariér*. Praha: Grada.
- Finková, D., Ludíková, L., Růžičková, V. (2007). *Speciální pedagogika osob se zrakovým postižením*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Flenerová, H. (1985). *Kapitoly z tyflopédie I.díl: Základy tyflopédie*. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství.
- Frömel, K., Novosad, J., & Svozil, Z. (1999). *Pohybová aktivita a sportovní zájmy mládeže*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Horská služba ČR. Retrieved 15.11.2019 from <http://www.horskaslužba.cz/cz/aktualni-informace/informace-a-pravidla>
- Info. Špindlerův Mlýn. Copyright © 2005. Retrieved 15.11.2019 from: <https://www.skiareal.cz/skiareal/info>
- Janečka, Z., et al. (2012). *Vybrané kapitoly ze sportu osob se zdravotním postižením*. Olomouc: UP v Olomouci
- Ješina, O. (2007). *Aplikované pohybové aktivity v zimní přírodě I*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci
- Ješina, O., Hamřík, Z., et al. (2011). *Podpora aplikovaných pohybových aktivit v kontextu volného času*. Olomouc: UP v Olomouci.

- Ješina, O., Kudláček, M. et al. (2012). *Aplikovaná tělesná výchova*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Kantor, J., Urbanovská, E., Pfeiffer, J. (2014). *Student s omezením hybnosti na vysoké škole*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Kolisko, P. (2002). *Cesty zdraví*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Kudláček, M. et al. (2013a). *Aplikované pohybové aktivity osob s tělesným postižením*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Kudláček, M., et al. (2013b). *Aplikované pohybové aktivity osob s tělesným postižením*. Olomouc: UP v Olomouci.
- Kudláček, M., in STUDIA SPORTIVA (2013) *Aplikované pohybové aktivity v mezinárodním kontextu Adapted Physical Activity: International perspectives*. Katedra aplikovaných pohybových aktivit, Fakulta tělesné kultury. UP v Olomouci. č. 3, s. 185-198. Retrieved 5.10. 2019, from file:///C:/Users/hp/Downloads/7593-13101-1-PB%20(2).pdf
- Kvasnička, J. (2012). *Metodika výuky jízdy na monoski*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Lehnert, M. (2014). *Sportovní trénink I*. Retrieved 4.10. 2019, from: <https://publi.cz/books/148/Lehnert.html>
- Ludíková, B. (2012). *Somatologie a somatopatologie pro speciální pedagogy*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Ludíková, L., Růžičková, V. (2006). *Tyflopedie pro výchovné pracovníky*. Olomouc: Univerzita Palackého. Texty k distančnímu vzdělávání v rámci kombinovaného studia.
- Machová, J. (1994). *Biologie člověka pro speciální pedagogy*. Praha: Karolinum.
- Mapa areálu. Špindlerův Mlýn. Copyright © 2005. Retrieved 15.11.2019 from: <https://www.skiareal.cz/skiareal/info/mapa-arealu>
- Michalík, J. (2011). *Zdravotní postižení a pomáhající profese*. Praha: Portál.

- Ministerstvo pro místní rozvoj (2009). *Vyhláška č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb*. Retrieved 11. 9. 2019 from https://www.mmr.cz/getmedia/f015224c-ff91-4cad-a37b-dc0dc1072946/Vyhlaska-MMR-398_2009
- Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (2009). *Vyhláška č. 398/2009, o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb*. Retrieved 3. 9. 2019 from <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-398>
- MKN-10. ÚZIS ČR. Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR. Retrieved 16. 9. 2019 from: <http://www.uzis.cz/cz/mkn/index.html>
- Novosad, L. (2002) *Kapitoly ze základů speciální pedagogiky, somatopedie*. Liberec: TU Liberec.
- Opatřilová, D. & Zámečnicková, D. (2019). *Bariéry ve vnějším a vnitřním prostředí*. Retrieved 6.7. 2019 from: <https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pedf/ps14/hybnost/web/pages/04-01-bariery.html>
- Opatřilová, D. (2009). *Analýza současného stavu inkluzivního vzdělávání v České republice u jedinců s tělesným postižením v předškolním a základním vzdělávání*. Brno: Masarykova univerzita.
- Organizace spojených národů. (2008). *Úmluva o právech osob se zdravotním postižením*. New York: Autor.
- Para Alpine Skiing Rules & Classification. International Paralympic Committee. *International Paralympic Committee | IPC | International Paralympic Committee*. Dostupné z: <https://www.paralympic.org/alpine-skiing/classification>
- PÁVKOVÁ J. et al. (2002). *Pedagogika volného času*. Teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času. Praha: Portál.
- Pleva, P. (2014). *Vytvoření a implementace metodiky pro monitoring bezbariérovosti lyžařských areálů*. Bakalářská práce. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Gondek, D. (2019). *Úprava a implementace metodiky pro monitoring bezbariérovosti*

- lyžařských areálů*. Diplomová práce. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Psí spřežení: PESWEB. O psech a pro psy. Retrieved 15.11.2019 from: <https://www.pesweb.cz/cz/1638.psi-sprezeni>
- Renotiérová, M., Ludíková, L., et al. (2006). *Speciální pedagogika*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Senát Parlamentu České republiky. (2014). *Pohybová gramotnost*. Retrieved 4.10. 2019, from <http://www.senat.cz/xqw/xervlet/pssenat/htmlhled?action=doc&value=72572>
- Slowík, J. (2007). *Speciální pedagogika*. 1. vyd. Praha: Grada.
- SONS ČR. (2019). Klasifikace zrakového postižení podle WHO. Retrieved from <http://archiv.sons.cz/klasifikace.php>.
- Sovák, M. (1980). *Nárys speciální pedagogiky*. Praha: SPN
- ŠPAČKOVÁ, K. (2012). *Základy oftalmologie pro speciální pedagogy*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Vágnerová, M. (1999). *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha: Portál.
- Vágnerová, M. (2008). *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Portál: Praha.
- Válková, H. (1996). Aplikovaná tělesná výchova. Interní materiál FTK UP k akreditaci oboru ATV.
- Válková, H. (2000). *Skutečnost nebo fikce? Socializace mentálně postižených prostřednictvím pohybových aktivit*. Olomouc: Univerzita Palackého Olomouc.
- Vašíčková, J. (2016). *Pohybová gramotnost v České republice*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Vítková, M. (1998). Somatopedie. In Pipeková, J. et. al (1998). *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. Brno: Paido.
- Vyhlídal, T., Ješina, O. (2014). *Pohybové aktivity v dětské onkologii*. Olomouc. Praha: Powerprint s.r.o.

- Vyskočil, T., Janečka, Z. & Ješina, O. (2019). *Sjezdové lyžování osob se zrakovým postižením*. Retrieved 15.10. 2019, from <https://www.apa.upol.cz/sport-v-apa/sjezdove-lyzovani-osob-se-zrakovym-postizenim>
- Was ist Skibergsteigen, Skitouring... - SkitourGuru.com. SkitourGuru - web o skialpinismu a skitouringu - Skitourguru.com - Skialpinismus, skialp, lyžařské túry, vybavení pro skitouring a skialpinismus. Retrieved 15.11.2019 from: <https://skitourguru.com/clanek/215-co-je-to-skialpinismus>
- Whitehead, M. E. (2010). *Physical literacy: Throughout the lifecourse*. New York: Routledge
- World Health Organisation (1946). Preamble to the Constitution of the World Health Organization. New York, NY: WHO
- World Health Organisation. (2018). Physical activity. Retrieved: 20. 9. 2019 from <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs385/en/>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č.1 Záznamový formulář pro monitoring bezbariérovosti lyžařských středisek, aktuální úprava Gondek (2019)

Příloha č. 2 Obrázky lyžařských areálů

Příloha č.3 Použité piktogramy - legenda

Příloha č.1 Záznamový formulář pro monitoring bezbariérovosti lyžařských středisek, aktuální úprava Gondok (2019)

Název lyžařského areálu								
Adresa								
Telefon:					Fax:			
Email:					Web:			
Odpovědný vedoucí:					Datum:			
A0	DOPRAVNÍ DOSTUPNOST							
A01	Autobusem	Ano	Ne	*Vzdálenost zastávky .....m	Bariérovost zastávky		K dispozici bezbariérové autobusy	
					Ano	Ne	Ano	Ne
A02	MHD	Ano	Ne	*Vzdálenost zastávky .....m	Bariérovost zastávky		K dispozici bezbariérové autobusy	
					Ano	Ne	Ano	Ne
A03	Vlak	Ano	Ne	*Vzdálenost zastávky .....m	Bariérovost zastávky		K dispozici bezbariérové vlaky	
					Ano	Ne	Ano	Ne
A04	Ski-bus	Ano	Ne	*Vzdálenost zastávky .....m	Bariérovost zastávky		K dispozici bezbariérové autobusy	
					Ano		Ne	
A	PARKOVÁNÍ						ANO	NE
A1	U areálu je bezbariérové parkování Poznámky:							
A2	K pokladně je bezbariérový přístup							
A3	Je možné parkovat u sjezdovky pro přímý vstup do monoski?						Speciální vjezd/vyhrazené místo	
A4	Vzdálenost parkoviště od areálu					m		

A5	Parkoviště se nachází na rovném terénu			
A6	V zimním období je pravidelně odklizen sníh			
A7	Povrch je ošetřován přípravky proti neklouzavosti Jakým:			
A8	Povrch parkoviště	Zpevněný	Nezpevněný	
A9	Kapacita parkoviště		míst	

B	VYHRAZENÁ PARKOVACÍ MÍSTA	ANO	NE
B1	U areálu jsou vyhrazená parkovací místa		
B2	Počet vyhrazených míst	míst	
B3	Vzdálenost parkovacího místa od areálu	metrů	
B4	Nachází se na rovném terénu		
B5	Je označeno dopravní značkou		
B6	Má dostatečné rozměrové parametry umožňující manipulaci osoby na vozíku		
B7	V zimě je udržované (odklizen sníh, ošetření proti sněhu a ledu)		
B8	Na povrchu vyhrazených parkovacích míst nejsou výtluky ani jiné defekty, které by bránily sjízdnosti vozíku		
B9	Platba za parkování Cena: ZTP:		

C	OSVĚTLENÍ PARKOVIŠTĚ	ANO	NE
C1	Parkoviště je osvětleno		
C2	Osvětlena je celá plocha parkoviště		
C3	Osvětlení funguje již za šera		

D	PŘÍSTUPOVÝ CHODNÍK		ANO	NE
D1	Je k dispozici přístupový chodník			
D2	Chodník má zpevněný povrch			
D3	Povrch chodníku je bez výtluků a dalších defektů			
D4	Při použití ocelové konstrukce s rošty jsou velikosti otvorů do 15 mm			
D5	V zimě je chodník udržován (odklížen a posypáván)			
D6	Šířka je min. 1200 mm, v místě zúžení min. 900 mm			
D7	Příčný sklon je maximálně 2 % (20 mm na metr)			
D8	Podélný sklon je maximálně 8,33 % (83 mm na metr)			
D9	Chodník je osvětlen			
D10	Osvětlena je celá plocha chodníku			
D11	Osvětlení funguje již za šera			
E	LYŽAŘSKÉ VLEKY – základní informace (vypište)			
E1	Název vleku, označení			
E2	Typ vleku Poznámky:			
E3	Délka vleku		m	
E4	Převážná kapacita		osob/hodinu	
E5	Převýšení		m	
E6	Výška závěsu nebo kotvy		mm	
E7	Rychlost vleku		m/s	
E8	Turnikety	Šířka mm	Výška mm	
	Odpovídající stav zakřížkujte			
				ANO
				NE
E9	Existuje možnost projetí mimo turnikety (jaké) Poznámky:			
E10	Lyžařská stopa je bez příčných sklonů Poznámky:			

E11	Obsluha vleků je ochotná regulovat rozjezd a rychlost lyžařského vleku		
E12	Zábrana průjezdu		
E13	Možnost odjezdu z trasy lyžařského vleku po celé délce		
E14	Obsluha dolní stanice		
E15	Obsluha horní stanice		
E16	Zajištění vleku při výstupu: dohled vlekáře		
E17	Zajištění vleku při výstupu: bezpečnostní lanko		
E18	Vlek je označen piktogramy dle ČSN 01 8027		
E19	Vlek se používá i pro večerní lyžování		
Odpovídající stav zakroužkujte			
E20	V jakém terénu je plocha pro čekání lyžařů Poznámky:	Rovina	Do kopce Z kopce
E21	V jakém terénu je nástupní plocha Poznámky:	Rovina	Do kopce Z kopce
E22	V jakém terénu je výstupní plocha Poznámky:	Rovina	Do kopce Z kopce
E23	V jakém terénu je místo, kde se dá objet turniket	Rovina	Do kopce Z kopce

F	LANOVKY – základní informace (vypište)	
F1	Název lanovky, označení	
F2	Typ lanovky	
F3	Délka lanovky	m
F4	Převážná kapacita	osob/hodinu
F5	Převýšení	m
F6	Výška sedačkové nebo kabinkové lanovky	mm
F7	Přístup do kabinkové lanovky	

F8	Zpomalí obsluha v případě žádosti (např. monoski, malé děti) lanovku			ANO/NE		
F9	Počet míst k sezení					
F10	Materiál sedačkové lanovky. V případě, kde by mohla monoski poškodit její povrch, je k dispozici deska pod monoski? Poznámky:					
F11	Turnikety	Šířka	mm	Výška	mm	
F12	Plocha při nástupu	Pojízdný pás Povrch:	Nepojízdné Povrch:	Jiné Jaké:		
	Odpovídající stav zakřížkujte				ANO	NE
F13	Existuje možnost projetí mimo turnikety Poznámky:					
F14	Plocha pro čekání lyžařů je zabezpečena nástupními brankami					
F15	Šířka nástupní branky			mm		
F16	Existuje možnost projetí mimo nástupní branky					
F17	Horská/záchraná služba má zkušenosti s evakuací monolyžaře na lanovce					
F18	Lanovka je označena piktogramy dle ČSN 01 8027					
F19	Lanovka se používá i pro večerní lyžování					
	Odpovídající stav zakroužkujte					
F20	Přístup k lanovce	Rovina	Do kopce	Z kopce		
F21	V jakém terénu je výstupní plocha	Rovina	Do kopce	Z kopce		

G	SJEZDOVKA – základní informace (vypište)	
G1	Název sjezdovky, označení	
G2	Obtížnost sjezdovky	
G3	Délka sjezdovky	m
G4	Převýšení	m

	Odpovídající stav zakřížkujte			ANO	NE	
G5	Umělé zasněžování					
G6	Plocha s upraveným prostorem pro úplné začátečníky Poznámky (rovina, mírný svah s dojezdem do roviny, dětský park):					
G7	Na sjezdovce se nachází místa se značným příčným sklonem Poznámky (levou, pravou stranu):					
G8	V areálu je orientační mapa					
G9	Orientační mapa obsahuje manuální či elektronické informace o provozu					
G10	Obtížnost je barevně vyznačená					
G11	Nouzové osvětlení při výpadku el. energie je k dispozici					
Odpovídající stav zakroužkujte						
G12	Na sjezdovce je orientační tabule			Ano	Ne	Není třeba
G13	Kritická místa jsou označena signálními tabulemi s piktogramy			Ano	Ne	Žádná nejsou
G14	Večerní lyžování			Ano	Ne	
H	TOALETY					
H1	Toaleta pro použití osobami s omezenou hybností je k dispozici				ano	ne
H2	Kabina je	volně přístupná / uzamčená	klíče jsou k dispozici u	Přístupná pro euroklíč		
H3	Kabina se nachází	v oddělení WC ženy	v oddělení WC muži	samostatně		
H4	Šířka dveří			mm		
H5	Směr otevírání	z kabiny	do kabiny	posuvné		
H6	Madlo	uvnitř	vně	chybí		
H7	Je možné WC zamknout				ano	ne
H8	Vypínač	ano	chybí	automat	výška:	mm

H9	Rozměry kabiny (šířka x hloubka)					mm
H10	Šířka místa pro vozík (vzdálenost od boku mísy ke stěně)					mm
H11	Výška sedátka					mm
H12	Toaletní papír v dosahu z mísy					ano ne
H13	1. madlo	sklopné / pevné	délka		šířka	
H14	2. madlo	sklopné / pevné	délka		šířka	
H15	Osová vzdálenost madel					mm
H16	Výška umístění umyvadla					mm
H17	Baterie:	typ	páková / bezdotyková / kohoutek			
		výška od podlahy				mm
H18	Zrcadlo:	ano/ne	sklopné – výška páky v horní poloze			mm
			pevné – výška spodní hrany			mm
H19	Přebalovací pult	ano/ne	sklopný/mobilní	Překáží při obsluze WC: ano/ne		

I	POKLADNA						ANO	NE
I1	Výška pokladny						mm	
I2	Typ povrchu u pokladny							
I3	Je možné k pokladně dojet po chodníku							
I4	Schody	ano/ne	Počet schodů		Povrch schodů			
I5	Hlasový mikrofon v pokladně		ano/ne			Výška	mm	
I6	Slevy na průkaz ZTP							
I7	Typ zlevněných jízdenek	Denní	Půldenní	Večerní	Bodová	Hodinová	Sezónní	Jiné
I8	Sleva asistenta ZTP osoby							
I9	Procentuální sleva asistenta							%

J	OBJEKT - BUFET, RESTAURACE					
J1	Typ stravovacího zařízení					
J2	Počet schodů					
J3	Práh	ano/ne		výška		mm
J4	Zvonek	pouze zvonění	interkom (vysílačka)		chybí	výška mm
J5	Nika	ano/ne	šířka mm		hloubka mm	
J6	Dveře	jednokřídlé		dvoukřídlé		karuselové
J7	Otevírání	mechanické		automatické	posuvné	kyvné (lítací)
J8	Otevírání	ven		dovnitř	do stran	do strany
J9	Průjezdová šířka hlavního křídla		mm	Průjezdová šířka vedlejšího křídla		mm
J10	Zádveří	ano/ne	šířka mm		hloubka mm	
J11	Dveře 2	jednokřídlé		dvoukřídlé		karuselové
J12	Otevírání 2	mechanické		automatické	posuvné	kyvné (lítací)
J13	Otevírání 2	ven		dovnitř	do stran	do strany
J14	Průjezdová šířka hlavního křídla 2		mm	Průjezdová šířka vedlejšího křídla		mm
J15	Výška stolu					mm
J16	Podjezdová výška stolu					mm
J17	Druh povrchu v restauraci					
J18	Židle se dají jednoduše přemístit					
J19	Je k dispozici bezbariérové W C					
J20	Je k dispozici obsluha					
J21	Šířka stolů				mm	

K	Specifika lyžařských středisek pro účast osob s tělesným a zrakovým postižením	
	Setkala se obsluha s lyžováním osob s TP	ANO/NE
	Poznámky:	

Setkala se obsluha s lyžováním osob s ZP ANO/NE Poznámky:				
Pracovníci jsou u vstupu na vlek obeznámeni s nasazováním monoski na vlek, lanovku a u výstupu s odepínáním z vleku ANO/NE Poznámky:				
Pracovníci jsou u vstupu a výstupu na vlek obeznámeni s možnými komplikacemi osob s ZP ANO/NE Poznámky:				
Umožněn vstup do uzavřených parků ANO/NE Poznámky:				
Odpovídající stav zakroužkujte				
Orientační mapa upravená pro osoby ZP	Zvětšené písmo	Braillovo písmo	Elektronický výstup	Výrazné barvy
Na sjezdovce jsou orientační tabule	Zvětšené písmo	Braillovo písmo	Elektronický výstup	Výrazné barvy
Vyznačení obtížnosti sjezdovek pro osoby ZP	Zvětšené písmo	Braillovo písmo	Elektronický výstup	Výrazné barvy

Skiareál Špindlerův Mlýn – Horní Mísečky

Obr. 1 Nástup na lanovku „L“
(<http://www.lanove-drahy.cz/fotogalerie/fotky/misecky/misecky03.jpg>)

Obr. 2 Přístup k nástupišti lanovky „L“
(<https://www.novinky.cz/cestovani/tipy-na-vylety/clanek/lanovka-udelala-z-hornich-misecek-rodinnou-zonu-40055610>)

Obr. 3 Výstup z lanovky
(<http://www.lanove-drahy.cz/fotogalerie/fotky/misecky/misecky40.jpg>)

Obr. 4 spojovací cesta lesem
červená – snowpark
(<http://www.lanove-drahy.cz/fotogalerie/fotky/misecky/misecky30.jpg>)

Obr. 5 Začátek modré sjezdovky
13b
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.5785537&y=50.7399096&z=15&l=1&pano=1&pid=48448372&yaw=4.447&fov=1.257&pitch=0.226>)

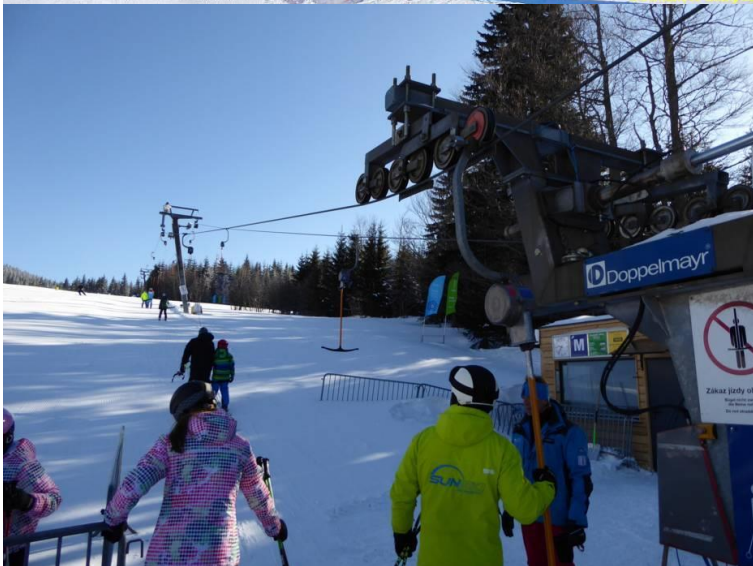
Obr. 6 Začátek červené sjezdovky
13a (<http://www.lanove-drahy.cz/fotogalerie/fotky/misecky/misecky50.jpg>)

Obr. 7 červená sjezdovka 13a
(<https://snow.cz/strediska/reporty/5314-spindleruv-mlyn-medvedin>)

Obr. 8 modrá sjezdovka 14
(<http://www.lanove-drahy.cz/fotogalerie/fotky/misecky/misecky75.jpg>)

Obr. 9 Dolní stanice vleku M
(<https://www.skiresort.info/ski-resort/spindleruv-mlyn/ski-lifts/193850/>)

Obr. 10 Horní stanice vleku M
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.5732934&y=50.7340290&z=19&pano=1&source=traf&id=39462&pid=48448280&fov=1.257>)

Obr. 11 Vlek M1
(https://www.facebook.com/HorskyPenzionMedvedin/photos/bc.Abq2ZUf6uewBMSr4fuGOghgnQkJh8v57SGCaAnXVqBqWVBPYf0zVfhCR3h1ilxPuda5d7wN-YkTdUf__N51mHw-V0BlqT9_3t3o_8oZQ-UDROirEcRJaQLAZEhNXXIn4WslK6z6Vd2p7aLGVaqkykd0RzcLyr6tRp7tLs9lwA/1590537707853931/?type=1&opaqueCursor=AbpQ_vO1MIXE3wZ0tbLurOavlT6e_E3iYrgwWk2eJ0IMilO7r9pf1KRfUSR5J3MBeD4O7s-gU-wLyfA-lIp8t0HhRBPDCqNExEljlp8wVCWad8q7v4WpxQaHfpVUCTJ0vA4DxooBsTAavtpYQXBfiTywgT4puFRlQrp9YarqZJcwA4i50vrKuqXCWWk68LZEMJE6cncnoLbxZD2JSVH2Y_Dzv34vfJQ_D2qIZ2IBDfaoZRMCHmnqqsRPv53wLBtfh-jekr0tVc6j_PetCIJ8kNmW3Z1ki40jDkKgBndH2lUrNWDcfqgO6LuFPIR2Q-pq7NBiGPIJfF44xnmos-VtWYPotb4_Hf8EQ001vrc6MG8zc4b32cVcy1KH6h0aWLJ_p_XFX8E3dtyJTy8Nw5xGt_-7SpoEP6ekF0a2kN34xBiMn5WbbdGNYzAJfsH2LYtt8tQUzv6XrYHMMRM_uVfM6DIf9bbcef-LKSJHeOYoBzO8MmL0w9ksYCXcvaCRFu4Kj14o&theater)

Obr. 12 Snowpark
(<http://www.lanove-drahy.cz/fotogalerie/fotky/misecky/misecky28.jpg>)

Obr. 13 Snowpark pohled z vrchu
(https://www.irozhlas.cz/regiony/na-horach-se-lyzuje-mraz-a-novy-snih-podminky-opet-vylepsily_201112111143_lmanouro)

Obr. 14 Parkoviště a pokladna
(<https://www.holidayinfo.cz/cs/camera/medvedin/>)

Obr. 15 Restaurace Jilemnická bouda
(<http://pavel.venku.cz/sraz2013/index.php?z=j&obr=18>)

LYŽAŘSKÝ AREÁL MEDVĚDÍN

Obr. 16 Parkoviště a přístupový chodník
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.6077124&y=50.7338480&z=19&l=1&pano=1&source=traf&id=55448&pid=48448329&yaw=5.071&fov=1.257&pitch=0.157>)

Obr. 17 Přístupový chodník
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.6069975&y=50.7337387&z=19&l=1&pano=1&pid=48448307&yaw=1.218&fov=1.257&pitch=0.095>)

Obr. 18 Budova pokladny
(<https://www.google.cz/maps/@50.7335319,15.6066972,3a,75y,16.85h,91.07t/data=!3m8!1e1!3m6!1sAF1QipPlo4xjoEcGpafixF6rJtZw9fTi6wyMslookwl8!2e10!3e11!6shttps:%2F%2Fih5.googleusercontent.com%2Fp%2FAF1QipPlo4xjoEcGpafixF6rJtZw9fTi6wyMslookwl8%3Dw203-h100-k-no-pi-0-ya107.48832-ro-0-fo100!7i9540!8i4770>)

Obr. 19 Nástupní branka
(<http://www.lanove-drahy.cz/fotogalerie/fotky/medvedin/medvedin84.jpg>)

Obr. 20 Nástupiště lanovky „B“
(<http://www.lanove-drahy.cz/fotogalerie/fotky/medvedin/medvedin86.jpg>)

Obr. 21 Horní stanice lanovky „B“
(<http://www.lanove-drahy.cz/fotogalerie/fotky/medvedin/medvedin170.jpg>)

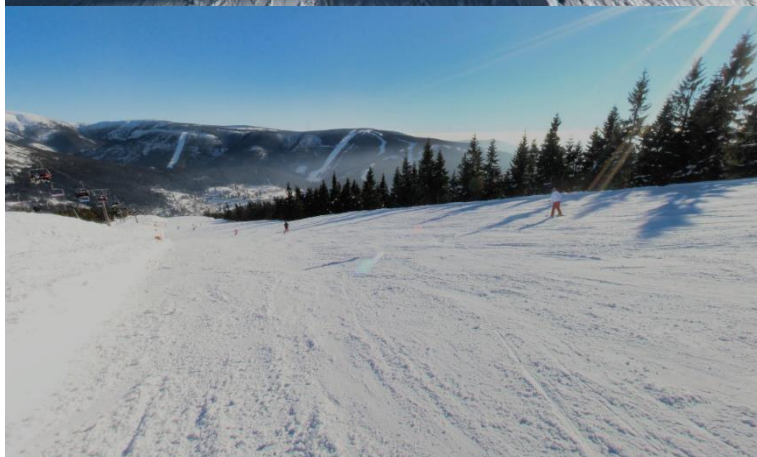
Obr. 22 Dolní stanice vleku „P“
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.5951525&y=50.7377048&z=18&l=1&pano=1&source=traf&id=39462&pid=48448398&yaw=5.460&fov=1.257&pitch=0.157>)

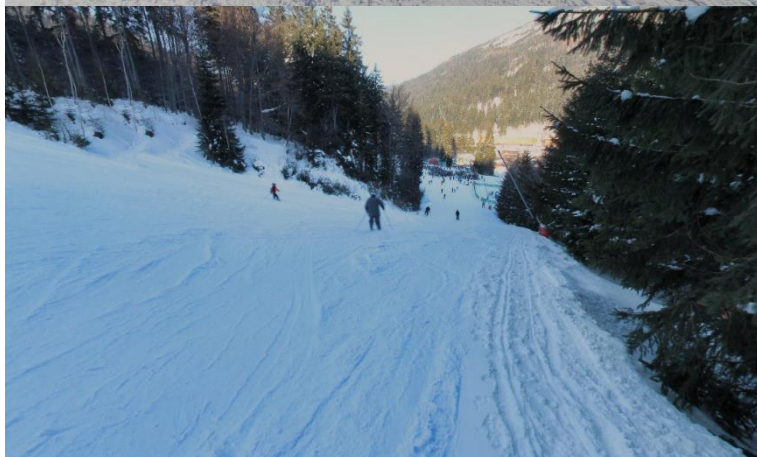
Obr. 23 Horní stanice vleku „P“
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.5842827&y=50.7413392&z=18&l=1&pano=1&source=traf&id=39462&pid=48448369&yaw=3.332&fov=1.257&pitch=0.157>)

Obr. 24 Začátek modré 12b
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.5835377&y=50.7414948&z=18&l=1&pano=1&source=traf&id=39462&pid=48448239&yaw=1.989&fov=1.257&pitch=0.157>)

Obr. 25 Červená 12a
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.5870810&y=50.7399174&z=18&l=1&pano=1&source=traf&id=55448&pid=48448392&yaw=2.440&fov=1.257&pitch=0.157>)

Obr. 26 Dojezd k lanovce,
závezečná část červené
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.6055382&y=50.7322846&z=18&l=1&pano=1&source=traf&id=55448&pid=48448404&yaw=0.325&fov=1.257&pitch=0.157>)

Obr. 27 Černá 11
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.5989126&y=50.7382609&z=16&l=1&pano=1&source=muni&id=2940&pid=48448252&yaw=3.346&fov=1.257&pitch=0.291>)

Obr. 28 Modrá 13b
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.5742683&y=50.7331448&z=18&l=1&pano=1&source=firm&id=13016263&pid=48448284&yaw=1.160&fov=1.257&pitch=0.157>)

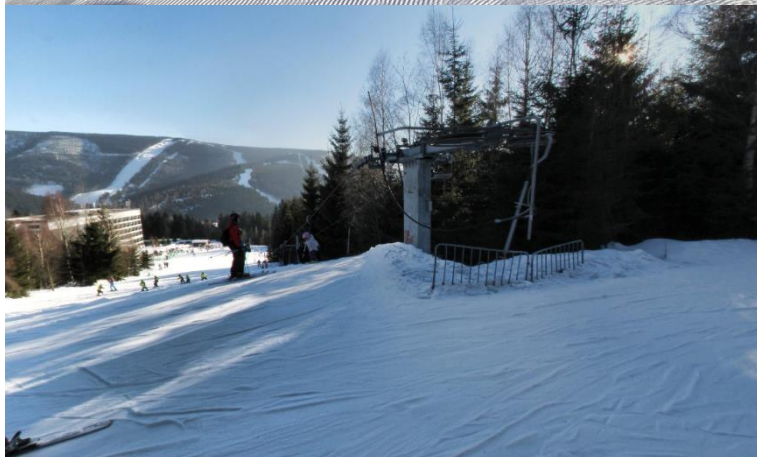

Obr. 29 Modrá 13b
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.5763792&y=50.7338594&z=18&l=1&pano=1&source=firm&id=13016263&pid=48448296&yaw=0.539&fov=1.257&pitch=0.157>)

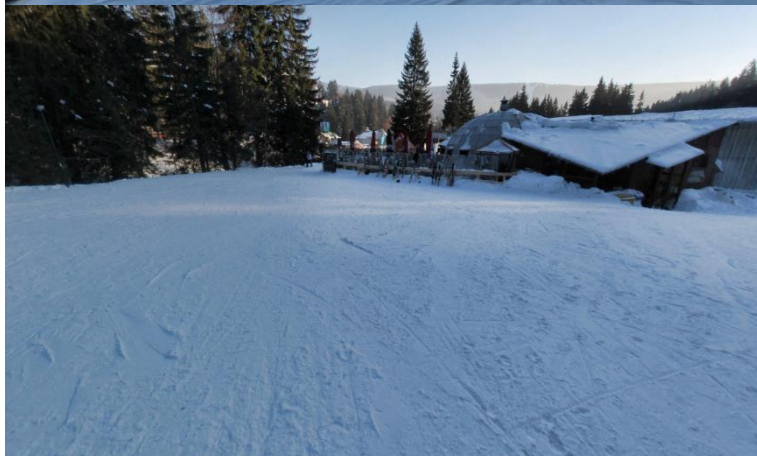
Obr. 30 Sjezdovka 9, vlek J

(https://www.facebook.com/harmonyspindleruvmln/photos/bc.Abr-fViKBjbEBQhP00D84IARU_2yVqQQTFG84RoQivuyVzpwbgIqEG1oRs-4KjxCjkbEHCDW1NbfBEc70yA_Od4VhOAHQxIXFflyDf4zCd1HXOpPWQY_EqjbrL_LJSlONv43LwnT-uNcfwgySpCOtHy1/1627377494007271/?type=1&opaqueCursor=AbpGKyVmNmuszAf7UVfsDPT-Zfo9jnJiyG41qIYvt8MyqfIArth2gWzEN5bsYObc-scBUARhc8pvPiDE9ntv_Z1-SIF7oZ7ZlkqRSRTu-lq8oUzVZQBmuPDxv5VKQEXT1u8h9113-IYBEadx20rlGTtVZLskrQmZTB_IgcRSgc9wSWWvk-bZ1N5ewuGVpmKdcTmvQgu2ovWauVkjyB6DRr71KWj_ar6Ra0QRy0E8uZmoMP2BC5tyRZ50RZSppMLEzb2X_4R73pD-cQ4pR9SyGCndU0i2qAd6Ze16VfWITvbqbbzdipgLrLFZYNgA6zyA7PB1nxQwuRNAsVsvq2pWgiQIq7_BH-jccxgG87mm44bT5jPX5I3KAPWjybi6QQB7IG1UMzGI8RZd7bnpLTKyvf3pzeGSqUdIlgKfyxigdnXX_OKRmuerb5zMtWoRRAARmxbzMLE7zt74p_deNzm3QH&theater)

Obr. 31 Výstup z vleku „J“

(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.6006908&y=50.7301494&z=17&pano=1&source=firm&id=13016263&pid=48448215&yaw=3.670&fov=1.257&pitch=0.153>)

Obr. 32 Rovná plocha za Igloo barem

(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.6063906&y=50.7343664&z=17&|l=1&pano=1&source=traf&id=39462&pid=48448203&yaw=2.694&fov=1.257&pitch=0.157>)

Obr. 33 Restaurace Medvědin
(<https://www.firmy.cz/detail/13016263-restaurace-medvedin-1235-m-spindleruv-mlyn-bedrichov.html>)

Obr. 34 Občerstvení U Zebra na červené sjezdovce a přejezd ke sjezdovce Harmony
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.6010035&y=50.7332263&z=18&l=1&pano=1&source=traf&id=55448&pid=48448348&yaw=3.575&fov=1.257&pitch=0.157>)

Obr. 35 Občerstvení U Zebra
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.6004730&y=50.7330120&z=18&pano=1&source=traf&id=55448&pid=48448396&yaw=2.998&fov=1.257&pitch=0.108>)

Obr. 36 Venkovní posezení U
Zubra
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.6005387&y=50.7328259&z=18&l=1&pano=1&source=traf&id=55448&pid=48448400&yaw=4.650&fov=1.257&pitch=0.157>)

Obr. 37 Igloo bar
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.6069055&y=50.7339778&z=19&pano=1&source=firm&id=2227503&pid=48448267&yaw=5.111&fov=1.257&pitch=-0.077>)

LYŽAŘSKÝ AREÁL SVATÝ PETR

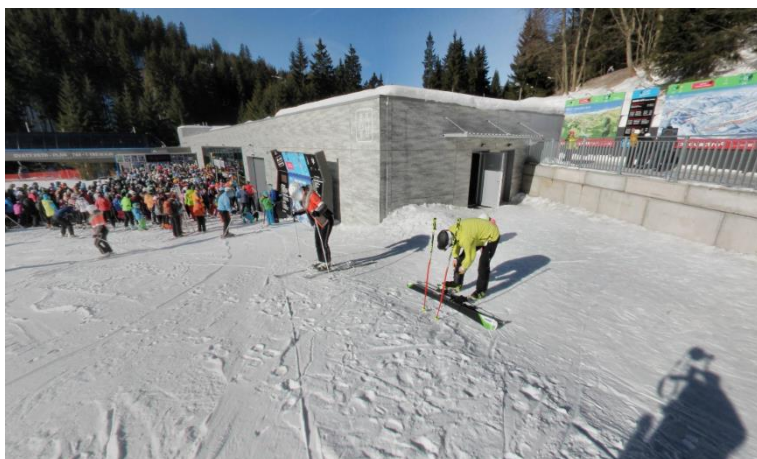
Obr. 38 Autobusová zastávka,
vjezd do areálu
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.6122974&y=50.7209156&z=18&l=1&pano=1&source=firm&id=13043521&pid=48448277&yaw=5.515&fov=1.257&pitch=0.157>)

Obr. 39 Parkovací místa
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.6130726&y=50.7208443&z=19&l=1&pano=1&source=firm&id=13043521&pid=48448258&yaw=2.472&fov=1.257&pitch=0.157>)

Obr. 40 Pokladna
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.6125656&y=50.7207908&z=19&pano=1&source=firm&id=13043521&pid=48448272&yaw=5.823&fov=1.570&pitch=0.148>)

Obr. 41 Toalety
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.6130323&y=50.7207636&z=18&l=1&pano=1&source=traf&id=39462&pid=48448246&yaw=4.955&fov=1.257&pitch=0.157>)

Obr. 42 Turnikety a boční branka
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.6126541&y=50.7205803&z=18&l=1&pano=1&source=traf&id=39462&pid=48448360&yaw=4.955&fov=1.257&pitch=0.157>)

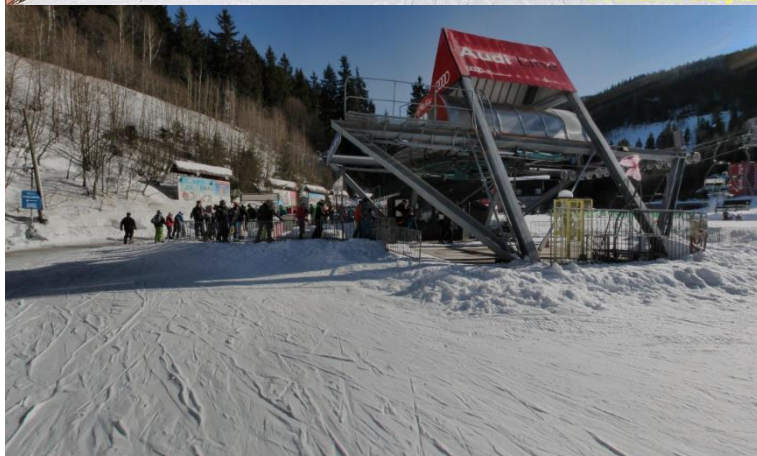

Obr. 43 Nástupiště lanovky „A“
(<http://www.lanove-drahy.cz/fotogalerie/fotky/plan/plan07.jpg>)

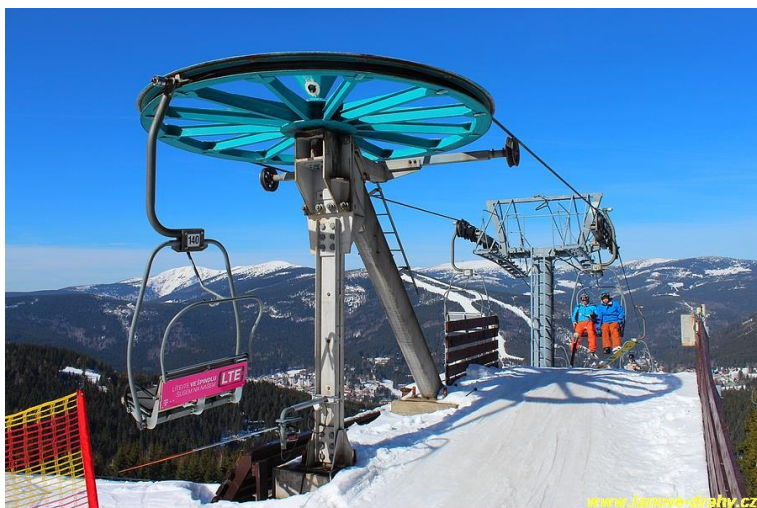
Obr. 44 Výstup z lanovky „A“
(<http://www.lanove-drahy.cz/fotogalerie/fotky/plan/plan51.jpg>)

Obr. 45 Lanovka „E“ spodní stanice
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.6143734&y=50.7202667&z=18&pano=1&source=traf&id=39462&pid=48448242&yaw=1.806&fov=1.257&pitch=0.053>)

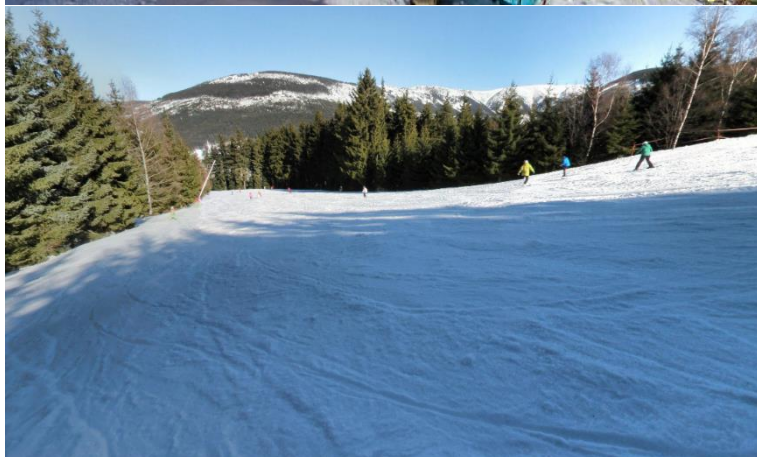
Obr. 46 Nástupiště na lanovku „E“
(<http://www.lanove-drahy.cz/fotogalerie/fotky/planv/planvn61.jpg>)

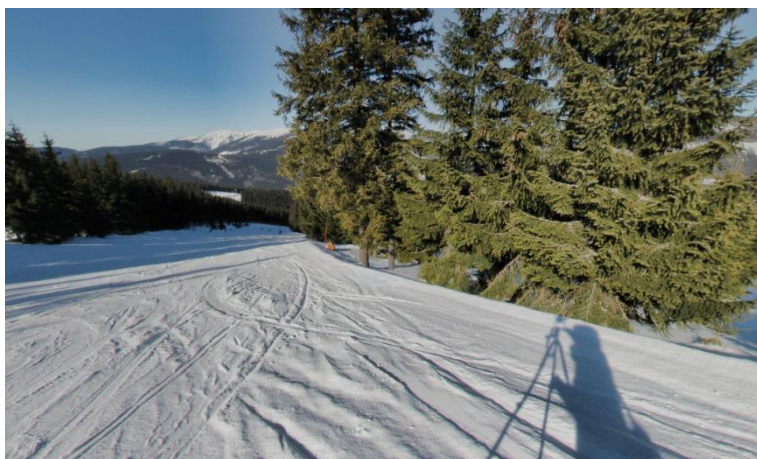
Obr. 47 Výstup z lanovky „E“
(<http://www.lanove-drahy.cz/fotogalerie/fotky/planv/planvn81.jpg>)

Obr. 48 Horní stanice lanovky „E“
(<http://www.lanove-drahy.cz/fotogalerie/fotky/planv/planvn78.jpg>)

Obr. 49 Modrá 2
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.6050755&y=50.7174243&z=16&l=1&pano=1&source=base&id=2110133&pid=48448377&yaw=0.987&fov=1.257&pitch=0.157>)

Obr. 50 Červená 3
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.6131053&y=50.7097540&z=16&l=1&pano=1&source=base&id=2110133&pid=48448204&yaw=5.721&fov=1.257&pitch=0.157>)

Obr. 51 Rovná plocha vedle lanovky „E“
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.6153712&y=50.7194442&z=19&pano=1&source=firm&id=13043521&pid=48448326&yaw=1.890&fov=1.121&pitch=0.147>)

Obr. 52 Après ski bar
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.6130323&y=50.7207636&z=18&l=1&pano=1&source=traf&id=39462&pid=48448246&yaw=3.146&fov=1.257&pitch=0.157>)

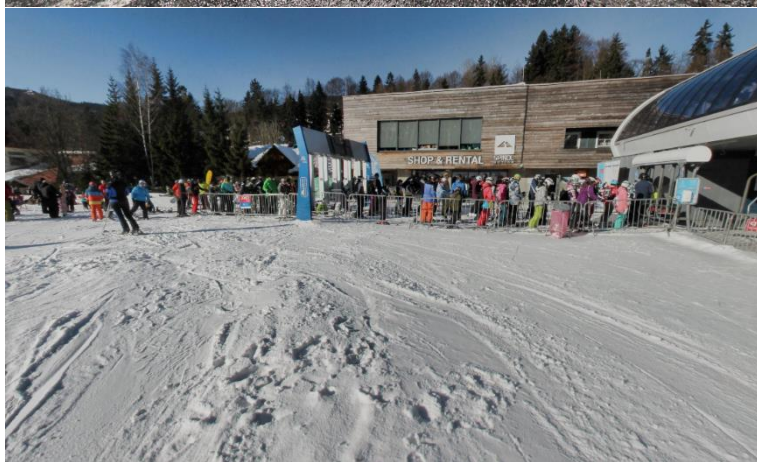

Obr. 53 Medical point
(<https://krkonosky.denik.cz/galerie/foto.html?mm=krkonose-medical-point1217&back=494671081-1029-23&photo=1>)

LYŽAŘSKÝ AREÁL HROMOVKA

Obr. 54 Parkoviště a budova pokladny
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.6010646&y=50.7246471&z=19&pano=1&source=firm&id=13043521&pid=48448356&yaw=4.281&fov=1.570&pitch=0.131>)

Obr. 55 Turnikety
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.6006354&y=50.7243253&z=19&l=1&pano=1&source=base&id=2110133&pid=48448355&yaw=5.614&fov=1.257&pitch=0.157>)

Obr. 56 Nástupiště lanovky „C“
(<http://www.lanove-drahy.cz/fotogalerie/fotky/hromovka/hromovka115.jpg>)

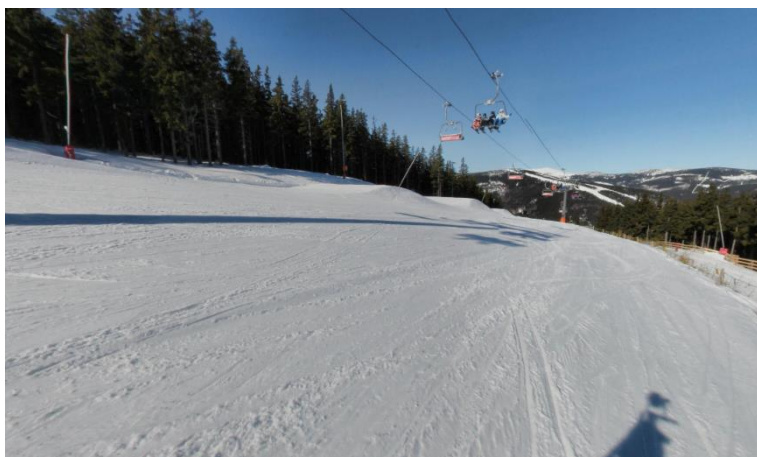
Obr. 57 Turnikety a boční vstup
(<http://www.lanove-drahy.cz/fotogalerie/fotky/hromovka/hromovka114.jpg>)

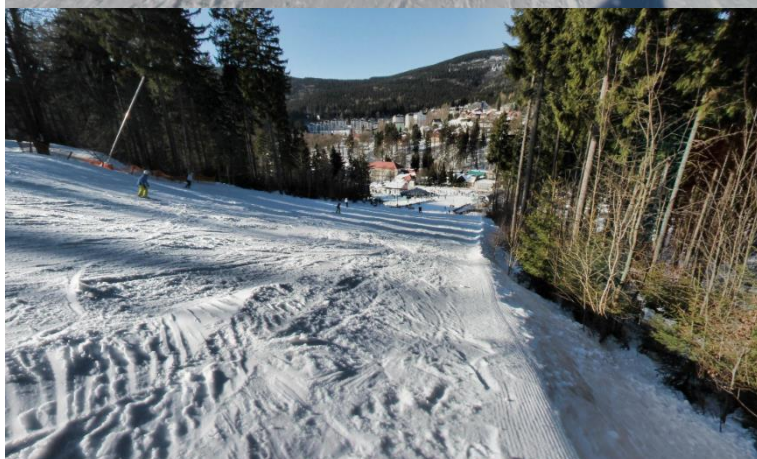
Obr. 58 Horní stanice lanovky „C“,
sjezdovka „2“
(<https://www.region-krkonose.cz/magazin/uzijte-si-velikonoce-na-snehu/>)

Obr. 59 Ohraničená lyžařská
školka
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.6002594&y=50.7240460&z=17&l=1&pano=1&source=base&id=2110133&pid=48448297&yaw=4.523&fov=1.257&pitch=0.157>)

Obr. 60 Červená sjezdovka 1 a Funtrack
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.6042191&y=50.7136714&z=19&pano=1&source=base&id=2110133&pid=48448365&yaw=5.460&fov=1.257&pitch=0.146>)

Obr. 61 Konec sjezdovky 1a
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.6023108&y=50.7230502&z=17&l=1&pano=1&source=base&id=2110133&pid=48448381&yaw=5.457&fov=1.257&pitch=0.157>)

Obr. 62 Konec červené 1
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.6000670&y=50.7233986&z=15&l=1&pano=1&source=base&id=2110133&pid=48448359&yaw=1.458&fov=1.257&pitch=0.157>)

Obr. 63 Après ski bar
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.6000505&y=50.7243730&z=17&l=1&pano=1&source=base&id=2110133&pid=48448238&yaw=2.403&fov=1.257&pitch=0.157>)

LYŽAŘSKÝ AREÁL STOĤ

Obr. 64 Parkoviště, přístupový chodník, venkovní občerstvení

(https://www.google.cz/maps/@50.7247928,15.6322882,3a,75y,278.52h,83.33t/data=!3m8!1e1!3m6!1sAF1QipO_a8OFn-GClrxEWF3YVb_S6TVVrANJ7tq2yvh!2e10!3e11!6shttps:%2F%2Fh5.googleusercontent.com%2Fp%2FAF1QipO_a8OFn-GClrxEWF3YVb_S6TVVrANJ7tq2yvh%3Dw203-h100-k-no-pi-0-ya80.76525-ro-0-fo100!7i7680!8i3840)

Obr. 65 Pokladna, nástupní stanice lyžařského vleku „F“

(https://www.google.cz/maps/@50.7247928,15.6322882,3a,75y,53.7h,99.38t/data=!3m8!1e1!3m6!1sAF1QipO_a8OFn-GClrxEWF3YVb_S6TVVrANJ7tq2yvh!2e10!3e11!6shttps:%2F%2Fh5.googleusercontent.com%2Fp%2FAF1QipO_a8OFn-GClrxEWF3YVb_S6TVVrANJ7tq2yvh%3Dw203-h100-k-no-pi-0-ya80.76525-ro-0-fo100!7i7680!8i3840)

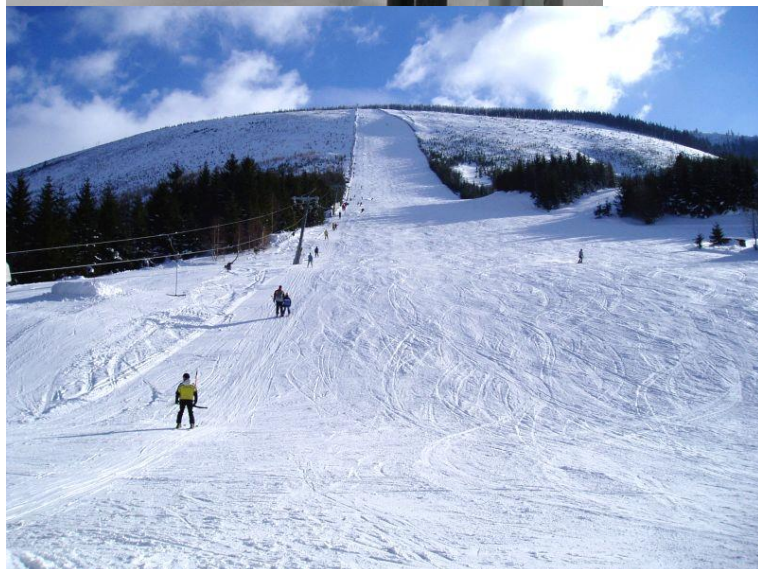
Obr. 66 Turnikety

(https://www.facebook.com/photo.php?fbid=292078554156325&set=bc.AboaGaCgcva_K_8aFCMIF5EGOcLatGAdbqVxvXm-EP2y2dj_SgG3t4u0DxFkxlrzUCPRhV1GexFaeR79mp1UixupcgITLUBqj1TUKdewhC-HJ7x61paAZzbfswjSipJjCmOBELi2N6ZVIBpWEhD5KXVjLMelh_h4CZqofP_SuWO_A&type=1&opaqueCursor=AbpdBPLJNi_sf-eKppEWKOl1FcsHFakQD4EbwCWzGeCYAPIR9WA9nlkm72PUU1j_bu-p1eNRE1OnP11YYX1UY2SqiZLSYv0he6oTz66PEsKQNDW9FTaoCcJ8_9MqtYUFqnqG5qmUAGRbBzYeldSLXEkIvgBtaDFgFg_nZ7Dz35Fle4RAXi-Lq9UenjeCmf16roafGRKHNRAbXptXMEucUVQAuJcZtfDucdw4k3JXUHIkGA4qdZHQ3iLh7Sap5lcl-vjmtHU2MnuudqKWU3u_nbGAJE-aPAbNumar30XUHOtf9JEXFZwu2mw-Pg62rwiGf6yxGaSmzbHrUpQPkd4NVKgwkyfY2zASLYIFikt_k_7XHqr2ePqb1HKIEQRH7wVjnXrGZBQ7jzFo8TUgYbLqvqkj6h6z42kyzq2dKQws93C7hUPDf3gp0TEmC2f6hHxElrV5KXlgywGeHylQ9xn0mtiv_w5j8ChGuUkoBK2_ZVtw&theater)

Obr. 67 Výstupiště
 (<https://snow.cz/strediska/reporty/5338-spindleruv-mlyn-stoh>)

Obr. 68 Sjezdovka Stoh
 (<https://mapy.cz/zakladni?x=15.6407043&y=50.7191878&z=17&pano=1&source=base&id=1894988&gallery=1>)

LYŽAŘSKÝ AREÁL PŘEDNÍ LABSKÁ

Obr. 69 Pokladna, toalety
(https://farm5.staticflickr.com/4607/28131971449_7eb0360b95_b.jpg)

Obr. 70 Vyhrazené parkování,
přístupový chodník
(<https://mapy.cz/zakladni?x=15.5811483&y=50.7145758&z=16&pano=1&source=firm&id=13043521&pid=38895865&yaw=0.113&fov=1.257&pitch=0.129>)

Obr. 71 Turnikety
(https://farm5.staticflickr.com/4756/26039131608_8d86b9a2b8_b.jpg)

Obr. 72 Nástupiště lanovky „N“,
pojízdný pás (<http://www.lanove-drahy.cz/fotogalerie/fotky/labska/labska49.jpg>)

Obr. 73 Výstup z lanovky „N“
(<http://www.lanove-drahy.cz/fotogalerie/fotky/labska/labska85.jpg>)

Obr. 74 Sjezdovka
(<http://www.lanove-drahy.cz/fotogalerie/fotky/labska/labska62.jpg>)

Obr. 75 Sjezdovka
(https://farm5.staticflickr.com/4619/26039120128_bf774a7c29_b.jpg)

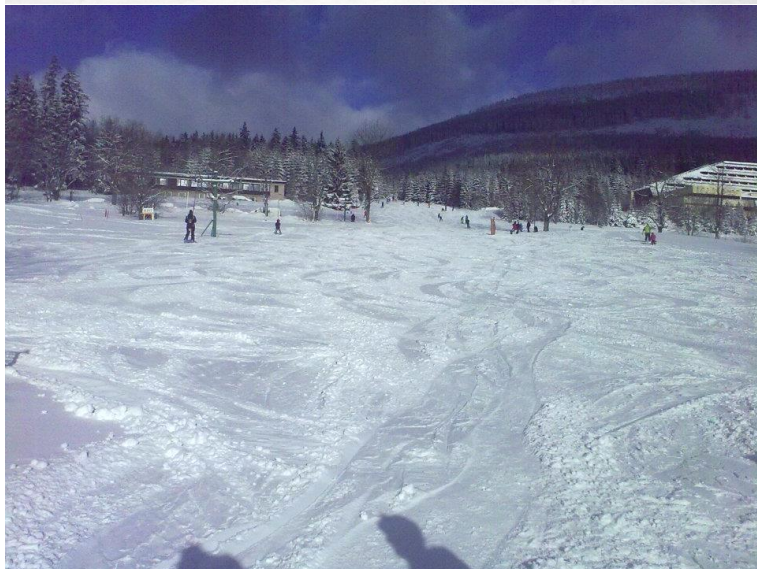

Obr. 76 Hotel Nico
(<https://www.idealnizajezdy.cz/zeme/ceska-republika/krkonose/nico/>)

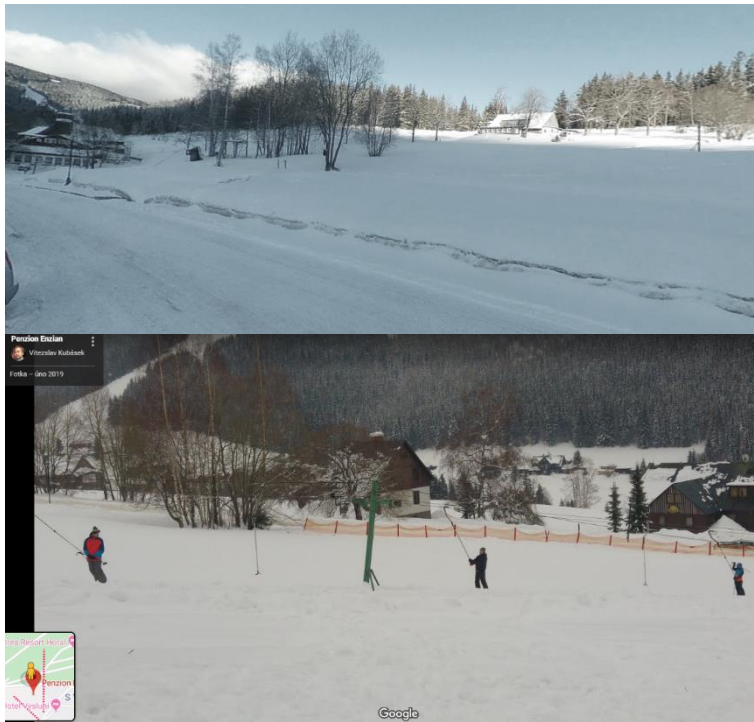
LYŽAŘSKÝ AREÁL HORAL

Obr. 77 Lyžařský vlek Horal
(https://zizkovacii.rajce.idnes.cz/Spindl-ENZIAN_2015/#DSCN9354u.jpg)

Obr. 78 Sjezdovka Horal
(https://www.facebook.com/skiareal.cz/photos/bc.Abp95WWx8yx8kffn4YRDcvTKmmyd5Ga8nq7Zxj-9trQ0bcd6aeR1cEuEdXS0S2-y3HKKvyw_Qf8Xn8EE5SfBUyacdEwztZWZT9M7zO_n-nrFrVg5kFshGUMgj_IrW04I7bOgCHhKyo2vaU4LWcPgb0R-KqWHSYF1nQmg4Yzvl9Uw/268793189848429/?type=1&opaqueCursor=Abot5scZggYK72VWZEMuUd0tP0G4QdSoPruYLOSZKot7kuUoUlx1Ag35wabUdMWnYSxaEYcBvcDwqSbgBInd8TIToA9uxvPwQjRMuLelae-uvD9u3wpYsgWrP8Je7aP90tdSRe_xqKEc31_vFZo0ccmPNgBT-4j4edhV6rzFJ2_6dJVTt8VTjKos2jr3Eac4ExNoR3e_UdNt9RSpClOIRXPqVRrodd83E0T8Z8KzOIMofRSaDkpbdGOFm_Xr-mbu-SrQtFvGbe-eg7DvvS4gHw9FAi3lu7_ywTfte_OZ6cztDyPeGUYNHwT_AB8gd85TgG_evQMV25yZ6C9HEOsg05MQclxgzMuf6KtpqkagJlgWU8kVJgyXYw0F5FTHRT_5VFNHGFLMvhLeY37hKW0vSWSq3n6vdcNjiAMafxsAxUgfrkkvmwdYcYM6wh9D_Ij3IVtyigE-SuEp_QHqQnxfln6nravDAmCZjAghbZ3S7lPkQ&theater)

Obr. 79 Pokladna, konec sjezdovky

(<https://www.google.cz/maps/@50.7244017,15.6249084,3a,75y,111.54h,80.48t/data=!3m8!1e1!3m6!1sAF1QipM1PnEFD9OPkK3O5i9MT6b5wZ7PsbGiYyu1fqmo!2e10!3e11!6shttps:%2F%2F1h5.googleusercontent.com%2Fp%2FAF1QipM1PnEFD9OPkK3O5i9MT6b5wZ7PsbGiYyu1fqmo%3Dw203-h100-k-no-pi-0-ya125.39382-ro-0-fo100!7i6912!8i3456>)

Obr. 80 Sjezdovka Horal

(https://www.google.cz/maps/place/Penzion+Enzian/@50.7260286,15.6231458,3a,75y,90t/data=!3m8!1e2!3m6!1sAF1QipOqH9M_E288EcB95ZarRH2mr09p84ZJ9DHffhc!2e10!3e12!6shttps:%2F%2F1h5.googleusercontent.com%2Fp%2FAF1QipOqH9M_E288EcB95ZarRH2mr09p84ZJ9DHffhc%3Dw203-h114-k-no!7i5312!8i2988!4m5!3m4!1s0x470ec219e35bd549:0x2929ae2fa02cb6c6!8m2!3d50.7251724!4d15.6233485)

Příloha č. 3 legenda použitých
piktogramů

VHODNÉ PRO
OSOBY
S TĚLESNÝM
POSTIŽENÍM

VHODNÉ PRO
OSOBY SE
ZRAKOVÝM
POSTIŽENÍM

ZASTÁVKA SKIBUSU

VEŘEJNÉ
PARKOVIŠTĚ

UMĚLÉ
ZASNĚŽOVÁNÍ

OSVĚTLENÍ
SJEZDOVKY

OBČERSTVENÍ

APRÉS SKI BAR

BĚŽKAŘSKÁ TRAŤ

PŮJČOVNA LYŽÍ

SERVIS LYŽÍ

SNOWPARK

OHRANIČENÁ
LYŽAŘSKÁ ŠKOLKA

ŠESTISEDAČKOVÁ
LANOVKA

ČTYŘSEDAČKOVÁ
LANOVKA

TŘÍSEDAČKOVÁ
LANOVKA

DVOUSEDAČKOVÁ
LANOVKA

LYŽAŘSKÝ VLEK

VEŘEJNÁ TOALETA

SLEVY PRO ZTP